

Regeringen

Mod et mere bæredygtigt Danmark

Handlingsplan for FN's Verdensmål

JULI 2025

Klausuleret

Juli 2025

UDENRIGSMINISTERIET

Asiatisk Plads 2
1448 Copenhagen K

Tel: 33 92 00 00
Fax: 32 54 05 33
um@um.dk
www.um.dk

ISBN 87-94339-79-1 (trykt version)
ISBN 87-94339-80-5 (digital version)

Layout: Kontrapunkt

Publikationen kan hentes på
www.um.dk

Indhold

Forord	5
Danmark og Verdensmålene	6
Fra ambitioner til implementering	10
Fra udfordringer til løsninger hvor vi er længst bagud	14
Fokus på udsatte og sårbare grupper	18
En fælles indsats med forankring i samfundet	29
Bæredygtig udvikling kræver internationalt samarbejde	37
Regeringens målsætninger	40
Vurderingen af arbejdet med Verdensmålene i Danmark	50

Forord

For ti år siden gav verdens ledere hinanden et ambitiøst løfte: 17 fælles mål skulle gøre verden til et bedre sted inden 2030. Afskaffe sult og fattigdom. Bekæmpe ulighed. Efterlade en grønnere klode til vores børn og børnebørn. 193 lande med vidt forskellige interesser og udfordringer var samlet i New York og skrev under på det fælles dokument.

Jeg var der selv. Det var noget særligt.

Men verden står ikke stille. På ti år har globale magtbalancer rykket sig. Nye krige og konflikter udfordrer det internationale samarbejde. Det skubber til verdensordenen, som vi kender den – og stiller nye krav til os, der stadig tror på, at løsninger findes i fællesskab. Hvor alle bidrager og hvor store som små har samme rettigheder.

Derfor er 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling stadig relevant.

Også for os danskere. Hvis verden skal bevæge sig i vores retning, kræver det handling. Og det kræver, at vi holder fast i ambitionerne om en fælles retning, der gavner alle verdens lande.

Danmark er godt med, når det handler om at realisere Verdensmålene. Det kan vi være stolte af. Men vi kan gøre det endnu bedre. For der er

stadig områder, hvor vi her til lands halter efter. Det gælder især målene for ansvarligt forbrug og produktion (Verdensmål 12), livet i havet (Verdensmål 14) og livet på land (Verdensmål 15).

Det skal vi være ærlige om. For det er nu engang det bedste udgangspunkt for handling.

De seneste tal fra FN viser, at globalt er det kun 17 procent af målene, der er på rette spor eller nået. Men det betyder ikke, at vi skal give op. Tværtimod. Vi skal fastholde et højt ambitionsniveau, også for os selv som land. Så vi med eksemplets magt kan trække andre med. Inspirere. Og finde fælles løsninger, både her til lands og internationalt gennem vores engagement med omverdenen. Fremgang er ikke naturgivent. Det kræver handling bag ordene. Og at vi minder hinanden om det løfte, vi gav i New York for ti år siden.

Lars Løkke Rasmussen
Udenrigsminister

Danmark og Verdensmålene

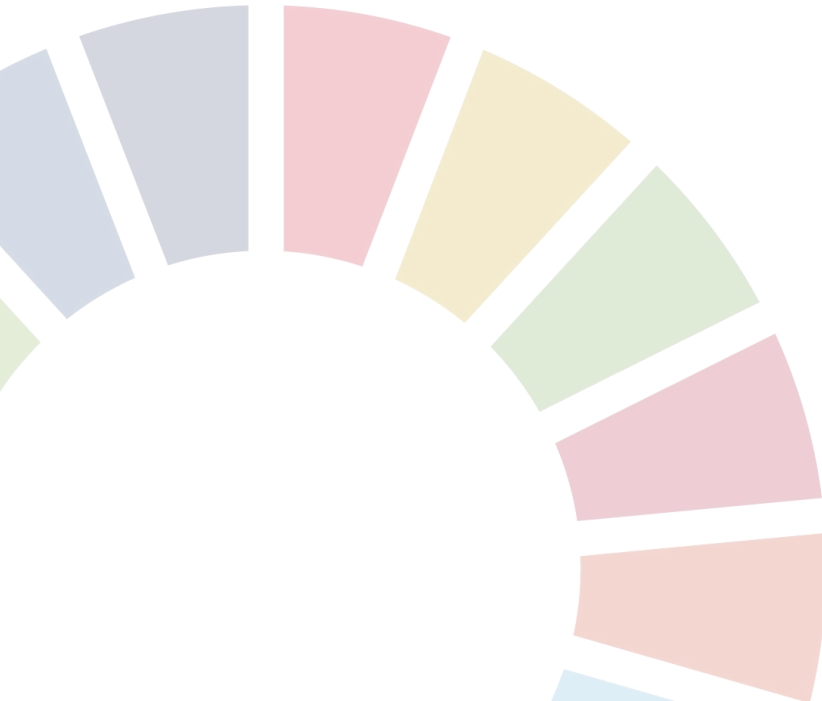
Verdensmålene i en verden i forandring

10 år er gået siden, at et samlet verdenssamfund i 2015 blev enige om en fælles ambition for verdens udvikling frem mod år 2030. På mange måder var 2015 et skelsættende og unikt år for det internationale samfunds fælles vilje til at finde fælles forståelse om, hvordan der kan skabes løsninger for en bedre og mere bæredygtig verden. Med Addis Ababa Action-dagsordenen blev de finansielle instrumenter og virkemidler kortlagt, som tilsammen skulle understøtte mobiliseringen af den nødvendige finansiering for at realisere de politiske målsætninger på tværs af de sociale, økonomiske og miljømæssige dimensioner. Senere samme år blev disse fælles mål, Verdensmålene, vedtaget af verdens stats- og regeringsledere i New York. En fælles plan, der stiller krav om handling til alle lande, og anviser en kurs mod bæredygtig udvikling og

fremgang for menneskeheden såvel som den planet, vi bebor. Og i december 2015 blev Parisaftalen indgået af de 196 medlemslande i FN's klimakonvention på COP21 i Paris. Et vigtigt skridt på vejen mod at reducere den globale udledning af drivhusgasser og en verden i klimamæssig balance.

Siden 2015 har der været både fremskridt og udfordringer for det globale arbejde med Verdensmålene. På den positive side er der sket markante fremskridt inden for områder som ren energi, adgang til uddannelse og global sundhed. Mange lande har taget skridt mod at reducere deres CO₂-udledninger, og nye teknologier har bidraget til brug og udbredelse af bæredygtige løsninger. Og i 2022 blev Kunming-Montreal aftalen om biodiversitet indgået på COP15 under Konventionen om biologisk mangfoldighed. Aftalen sikrer en global plan for at stoppe og vende udviklingen for tab af biodiversitet.

Dog er det ifølge tal fra FN's "The Sustainable Development Goals Report 2024" globalt set kun 17 pct. af Verdensmålene, som aktuelt er på rette vej til at blive opnået, når vi rammer 2030.

Særligt konsekvenserne af COVID-19-pandemien har mange steder forværret eksisterende uligheder og forsinket fremskridt, der ellers kunne have været på rette kurs. Andre steder er bl.a. væbnede konflikter, terrorisme og andre udfordringer relateret til fred og sikkerhed udfordrende faktorer, der hæmmer landes muligheder for mere strukturelt at fremme Verdensmålene. På finansieringssiden har verden i mange år også været langt fra at levere den nødvendige finansiering, som Verdensmålene lægger op til. Ifølge tal fra FN står vi aktuelt med et årligt finansieringshul på 4.200 milliarder dollars frem mod 2030, hvis Verdensmålene skal indfries.

Da fremtidspagten blev vedtaget under Summit of the Future i efteråret 2024, satte verdenssamfundet yderligere fokus på den globale indfrielse af Verdensmålene. FN's medlemslande forpligtede sig på ny til at fremskynde implementeringen af 2030-dagsordenen, og fokusere på handlinger, investeringer og løsninger, der kan sikre en grønere og mere inkluderende fremtid. For at det kan lykkes, kræver det at aktører på tværs af regeringer, virksomheder og civilsamfund rykker i samme retning. Samtidig blev der med fremtidspagten sat styrket fokus på vigtigheden i at lytte til de unge og fremtidige generationer. Verdensmålene og den bæredygtige udvikling skal ses som en del af generationskontrakten.

Meget er dog også sket på den storpolitiske scene siden den seneste nationale handlingsplan for arbejdet med Verdensmålene i 2021. Vi befinder os i en geopolitisk brydningstid. Der er krig i Europa, hvor Ruslands fuldskalainvasion i Ukraine fortsat pågår. Truslen fra især Rusland og en usikker international sikkerhedssituation stiller nye krav til at sikre Europas langsigtede sikkerhedsinteresser. Herunder Danmarks. I den nye geopolitiske situation kan traditionelle alliancer ikke per automatik tages for givet, der skabes dybere skillelinjer, og der er behov for at forme nye, bredere og dybere alliancer med flere lande. Brydningstiden og den stigende splittelse kaster skygger over arbejdet med bæredygtig udvikling og Verdensmålene. Det multilaterale samarbejde, hvor lande strækker sig for at finde konsensus og opretholde opbakningen til vores fælles målsætninger er under pres. Det samme er den internationale retsorden.

Bagtæppet er på den baggrund dystert og med store udfordringer forude. Med fem år til 2030 er der en stor opgave for verdenssamfundet i at sætte handling bag ordene, hvis vi skal indfri de ambitioner vi satte for os selv i 2015. Herunder i forhold til at arbejde for, at en langt større andel af den tilgængelige kapital i verden understøtter investeringer i den grønne omstilling og lægger spor for langsigtet bæredygtig udvikling.

Regeringen agter at holde fast. I vores værdier og ambitioner. Vi skal være realistiske om de udfordringer vi står overfor som verdenssamfund, men fastholde, at Verdensmålene er vores fælles ambition for en verden i balance. Også selv om det er svært. At tage ansvar for verdens udvikling er en mangeårig dansk tradition. Vi engagerer os i verden omkring os, forpligter os i det internationale fællesskab og står vagt om den internationale retsorden. Det har Verdensmålene ikke ændret på. Men med Verdensmålene har vi en fælles referenceramme og et fælles sprog for, hvordan vi gør det bedst. Derfor er regeringen gået helhjertet ind i arbejdet med de 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling.

Danmark er blandt de lande, der er længst i arbejdet med at realisere Verdensmålene. Derfor skal vi fortsat lede an, tjene som inspiration og eksempel for andre, og arbejde for målenes realisering nationalt, mens vi yder vores stærke bidrag til den globale indfrielse. Med denne opdaterede handlingsplan for FN's Verdensmål vil regeringen holde fast i der, hvor det går godt i Danmark – men samtidig rette vores fokus på der, hvor der stadig er brug for fremskridt, og hvor vi er længst bagud.

Verdensmålene i en dansk kontekst

Danmark har et godt udgangspunkt ift. at realisere de 17 Verdensmål. Og på globalt plan ligger vi helt i top. I "Sustainable Development Report 2024" af Sustainable Development Solutions Network (SDSN) er Danmark placeret som nummer tre efter hhv. Sverige og Finland i indfrielsen af Verdensmålene. Danmark klarer sig særligt godt ift. de Verdensmål, der vedrører sundhed og trivsel, kvalitetsuddannelse, bæredygtig energi, fred, retfærdighed og stærke institutioner.

Trods det gode udgangspunkt har Danmark også områder, hvor vi har større udfordringer. Derfor er der plads til forbedringer. På flere områder har vi allerede etableret vores politiske visioner, og nu er det derfor vigtigt, at vi sætter fokus på implementeringen for at komme i mål. Med handlingsplanen sætter regeringen det primære fokus på der, hvor vi er længst bagud. Som regeringens Fremdriftsrapport for FN's Verdensmål 2022-2023 viste, er Danmark længst bagud med indfrielsen af de Verdensmål, der omhandler ansvarligt forbrug og produktion (Verdensmål 12), livet i havet (Verdensmål 14), samt livet på land (Verdensmål 15).

Her er der især brug for handling. Regeringen har taget denne opgave på sig, og har særligt med Aftalen om et Grønt Danmark, i samarbejde med partnerne i den grønne trepart, og efterfølgende oprettelsen af Ministeriet for Grøn Trepert taget

flere skridt i en grønnere og mere bæredygtig retning for Danmark. Derudover er der i 2024 lanceret Danmarks første fokuserede madspildstrategi. Madspildsstrategien indeholder bl.a. midler til et samlet virkemiddelkatalog, der har til formål at pege på effektive indsatser for at forebygge og reducere madspild og øvrigt madaffald i Danmark. Vi er stadig ikke i mål med klimainsatsen, men der er taget vigtige skridt for at komme tættere på målet. Regeringen arbejder hele tiden på at sikre en bæredygtig fremtid for Danmark.

En grøn fremtid

Danmark har i mange år været et foregangsland. Siden vi stillede de første elproducerende vindmøller op og etablerede verdens første havvindmøllepark, og siden vi udklækkede nogle af verdens førende virksomheder inden for energiteknologi og grønne miljøteknologiske løsninger, har andre lande lært af og fået glæde af vores landvindinger.

Men der er også brug for handling for at forbedre Danmarks aftryk på klimaet, miljøet og naturen. For vi er fortsat ikke i mål med den grønne dagsorden. Regeringen og Folketingets partier har fastsat klimamål i 2025 og 2030, som man bl.a. med en lang række politiske aftaler er på vej til at indfri. Dette er bl.a. en ambitiøs klimalov, klimaaf tale for energi og industri, aftale om Grøn luftfart i Danmark og aftale om grøn skattereform, klimapartnerskaberne og Grønt Erhvervsforum, samt den meget vidtrækkende aftale om implementering af trepartsaftalen om et grønt Danmark. Det har tilsammen sat kursen for et endnu grønnere og mere bæredygtigt Danmark. Nu er vi i fuld gang med at realisere dem, og vi er allerede langt. Vores håb er, at vi kan påvirke og inspirere andre lande til at følge med via regeringens langsigtede strategi for global klimahandling – til gavn for klimaet, miljøet og biodiversiteten.

Grøn omstilling rækker imidlertid langt videre end reduktion af udledninger af drivhusgas til luften og næringsstoffer til vandet. Det omhandler også bevaring af eksisterende skove og en forøgelse af skovarealet og biodiversitet. Dertil handler det også om social udvikling. Om at skabe en bedre fremtid for os som mennesker gennem bæredygtig brug af naturressourcer, beskyttelse af biologisk mangfoldighed og fjernelse af miljøskadelige kemikalier. Samtidigt er det centralt, at den grønne omstilling sker under hensyntagen til en række guidende principper. Danmark skal vise, at vi kan skabe en grøn omstilling og samtidig bevare et stærkt velfærdssamfund, hvor sammenhængskraften og den sociale balance sikres.

Klimaforandringer er en af de største og potentielt mest altomvæltende trusler, verden står over for. I flere områder rundt om i verden truer klimaforandringerne livsbetingelserne for mennesker helt fundamentalt. Det handler om adgang til drikkevand. Adgang til fødevarer og landbrugsjord. Mulighed for at blive i sit hjem og ikke blive sendt på flugt af tørke eller oversvømmelser.

På den måde er klimakampen og udfordringerne med bæredygtig brug af naturressourcer, beskyttelse af biologisk mangfoldighed og fjernelse af miljøskadelige kemikalier vævet sammen med en række andre komplekse problemer som fattigdom, irregulær migration og politiske konflikter. Der må vi gå forrest med den grønne omstilling. Håbet er, at vi dermed kan være med til at bane vejen for vækst og udvikling over hele kloden.

En socialt retfærdig fremtid

I Danmark har vi et stærkt fællesskab, der bygger på, at vi har tillid til hinanden. Vores velfærdssystem er et af verdens allermest udviklede – med et stærkt socialt sikkerhedsnet, et højt specialiseret sundhedsvæsen og et uddannelsessystem, der er åbent for alle. Vi har en høj grad af ligestilling mellem kønnene, vi har et stærkt erhvervsliv og velordnede forhold på arbejdsmarkedet.

Endelig har vi en helt særlig samfundskontrakt, hvor vi er enige om at løse problemer gennem samtale og samarbejde. Hvor vi støtter de svageste og hjælper hinanden. Det er en samfundsmodel, som de fleste af os fortæller om med stolthed, når vi møder folk fra andre lande. Den skal vi værne om og blive ved med at udvikle.

Der er imidlertid stadig vigtige kampe at kæmpe. For selvom vi lever i et af verdens mest lige samfund, så er der stadig ulighed i Danmark.

Der er stadig danske børn, der vokser op i familier med lavindkomst, som ikke har samme muligheder som deres jævnaldrende. Unge, der ikke får en uddannelse. Mennesker, der aldrig får ordentligt fodfæste på arbejdsmarkedet. Og på trods af vores stærke sociale sikkerhedsnet, så er der stadig mennesker, der lever på kanten af vores samfund.

Det skal vi tage hånd om. De kommende år vil regeringen sætte ind med nye reformer, der har som mål at løfte mennesker, der i dag befinder sig på kanten af samfundet, ind i fællesskabet.

Vores mål er at styrke den sociale mobilitet, så sociale problemer ikke går i arv fra generation til

generation. Vi mener, at alle børn, der vokser op i dag, skal have mulighed for at skabe sig et godt liv.

En handlingsplan for en bæredygtig fremtid

Regeringen genbekræfter med denne opdaterede handlingsplan for FN's Verdensmål rammerne for arbejdet med Verdensmålene i Danmark. Den bæredygtige dagsorden er kompleks og sætter store krav til os alle. Krav om ikke at sætte fremtidige generationers muligheder for at opfylde

deres behov i fare. For der skal sikres bæredygtige og ansvarlige løsninger – ikke kun i dag, men også for fremtiden.

Med den opdaterede handlingsplanen vurderer regeringen samtidig, hvor langt Danmark er ift. at realisere Verdensmålene. Vi gør status og identificerer de områder, hvor der stadig er behov for handling. Ambitioner, handling og implementering skal gå hånd i hånd. Hvor vi allerede har sat handling bag ambitionerne, skal fokus lægges på implementeringen.

Fra ambitioner til implementering

Regeringen vil fortsat sætte handling bag ambitionerne og have fokus på integrationen af Verdensmålene i regeringsarbejdet og den offentlige sektor – også for at inspirere til bæredygtig omstilling i andre dele af det danske samfund. Vi vil bidrage til at styrke en allerede stærk forankring af den bæredygtige dagsorden blandt danskerne. Regeringen har særligt fokus på, at Verdensmålene ikke er opnået før, de er opnået for alle. Det er vigtigt, at ingen lades i stikken.

Med handlingsplanen i 2021 blev der igangsat en række initiativer med det formål at understøtte indsatsen på nogle af de områder, hvor Danmark havde udfordringer. Flere af initiativerne er over årene løbende blevet implementeret, mens andre vurderes relevante at videreføre under den opdaterede handlingsplan.

I de kommende afsnit præsenteres et udsnit af regeringens igangværende og nye indsatser, der på forskellig vis alle bidrager til og spiller en central rolle for vores arbejde med at realisere Verdensmålene.

Centrale indsatser for et mere bæredygtigt Danmark

Regeringen har igangsat en række centrale indsatser, som bidrager positivt til Danmarks indfrielse af FN's Verdensmål. Den videre handling og implementering af indsatserne er afgørende for, at vi realiserer Verdensmålene og sikrer et mere bæredygtigt Danmark. Samtidig skal vi skal blive væsentligt bedre til at få fremhævet, hvordan de positive tiltag, som vi igangsætter, ikke blot bidrager til at bringe Danmark et bedre sted hen, men også er et bidrag til Verdensmålenes indfrielse. På de kommende sider følger eksempler på tiltag, som indikerer, at vi er godt på vej.

Centrale indsatser

Regeringen har med **Aftale om et Grønt Danmark** og den efterfølgende politiske implementeringsaftale aftalt, at mindske presset på land- og havøkosystemer fra landbruget. Aftalen omfatter a) oprettelsen af en "Jordfond" på over 40 mia. kr. til støtte for skovrejsning, omstilling af arealanvendelse, strategiske jordopkøb og ekstensivering; b) en omfattende indsats for at genoprette og beskytte vandmiljøet ved at reducere udledningen af kvælstof til havmiljøet; og c) indførelse af en CO₂-afgift på husdyrudledninger fra 2030 og på udledninger fra kulstofrige jorde. 10 pct. af Danmarks samlede areal omlægges til natur og skov frem mod 2045. Der skal bl.a. rejses 250.000 hektar ny skov, udlægges 100.000 hektar urørt skov og udtages 140.000 hektar lavbundslande, som tilsammen vil bidrage væsentligt til genopretning af vores økosystemer og biodiversitet. Hurtig implementering og løbende overvågning bliver afgørende. Til dette formål er der oprettet et nyt dedikeret ministerium, og pr. 1. februar 2025 blev 23 lokale trepartssamarbejder operationelle på tværs af landet. Disse skal udarbejde lokale planer for omstilling af arealanvendelse inden udgangen af 2025.

Virksomheders bæredygtighedsrapportering skal gøres lettere gennem automatisering.

Regeringen vil gøre det lettere for virksomheder at dele standardiserede data til brug for deres rapportering om bæredygtighed. Det vedrører blandt andet grønne produktdata til brug for opgørelse og rapportering om klima, og SMV'ers rapportering af et bredere sæt oplysninger om bæredygtighed. Demonstrationen skal være klar i 2025 til præsentation under det danske EU-formandskab. Demonstrationen skal sammen med en interessevaretagelsesindsats over for Kommissionen og EU-medlemslandene udbrede den danske tilgang til arbejdet i en større ny EU-fælles indsats for mere automatisk rapportering.

Inden udgangen af 2026 skal regeringen sende en ny **Handlingsplan for cirkulær økonomi** i høring. Handlingsplanen skal indeholde de nødvendige initiativer for at Danmark kan leve op til de bindende EU-mål om bl.a. affaldsreduktion og genanvendelse.

I marts 2024 lancerede regeringen Danmarks første fokuserede madspiltsstrategi – **Madspiltsstrategi 1.0** – med det formål at levere et bidrag til at indfri FN's Verdensmål 12. Det er ambitionen at etablere grundlaget for at kunne reducere madspildet mest muligt i tråd med de bindende målsætninger i EU's affaldsrammedirektiv.

Regeringen lancerede i oktober 2023 **Klimatilpasningsplan I**. Der er igangsat en række initiativer for at sikre Danmark mod konsekvenserne af klimaforandringerne, og kommuner og forsyningsselskaber er i gang med implementeringen. Det kræver imidlertid en lang og vedvarende indsats at kunne tilpasse sig til fremtidens vejr og konsekvenserne af klimaforandringerne. Klimatilpasningsplan I er derfor et første skridt, hvor regeringen har særligt fokus på kystbeskyttelse og håndtering af terrænnært grundvand i byområder.

Beskyttelsen af grundvandet til sikring af drikkevandsressourcen er særlig vigtig i nærheden af, hvor drikkevandet indvindes. I 2024 indførtes pligt til kommunerne om at **forbyde brug af sprøjtemidler inden for de Boringsnære Beskyttelsesområder** med en frist den 1. marts 2025, og i 2024 startede **kortlægningen af Sårbare Grundvandsdannende Områder (SGO)** med et pilotprojekt.

Med udspillet **Fart på fremtidens grønne løsninger – en styrket indsats for grøn forskning, innovation og klimaløsninger** fra 2024, lagde regeringen op til at styrke indsatsen for grøn forskning og innovation. Fundamentet i udspillet er ambitiøse investeringer til området på mindst 15 mia. kr. frem mod 2030.

Regeringen lancerede i august 2024 **landdistriktsudspillet Sammenhæng og balance – Frihed, fremtid og muligheder i hele Danmark**, som indeholder mere end 30 initiativer fordelt på hovedområderne vækst og erhvervsliv, uddannelse, transport samt lokal frihed og beslutningskraft. Landdistriktsudspillet indeholder bl.a. 200 mio. kr. i tilskud til de kommuner, der bidrager

mest med udbygning af vedvarende energi på land, nyt befodringsfradrag til studerende og elever bosat i de 25 yderkommuner, ny pulje til at understøtte mindre folkeskoler, frie grundskoler og fagskoler i yderkommuner samt nye muligheder for vækst og udvikling på de små og mellemstore øer i Danmark.

Regeringen vil arbejde for, at Danmark skal være en af verdens mest bæredygtige turistdestinationer og har derfor i oktober 2024 lanceret en **ny national strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme** i regi af Det Nationale Turismeforum. Strategien skal indfri tre pejlemærker, der bygger på de tre bæredygtighedsdimensioner, og som bl.a. indeholder en målinikator om, at flere overnatningssteder og forlystelsesparker skal bæredygtigheds certificeres, og at Danmark skal ligge nummer ét blandt landene i Nordeuropa ift. turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål.

Regeringen har indgået en aftale om en ambitiøs **10-årsplan for psykiatrien**. Frem mod 2030 vil regeringen samlet set løfte psykiatrien ved permanent at tilføje 4,6 mia. kr. ekstra. Der er et løft på hele 35 pct. i forhold til 2019.

Regeringen har med et bredt flertal af Folketingets partier indgået **tre politiske aftaler om abort**, som bl.a. omfatter en hævelse af ugegrænsen for retten til den fri abort fra udgangen af 12. til 18. graviditetsuge og en sænkelse af aldersgrænse for retten til den fri abort fra 18 til 15 år. Formålet hermed er at styrke kvinders – herunder unge kvinders – reproduktive rettigheder og dermed Verdensmål 5.

Med **Handlingsplanen for mænd og drenges ligestilling 2024-2027** er der afsat midler til 14 indsatser, bl.a. med fokus på at få flere mænd til at deltage i kommunernes forebyggelses- og rehabiliteringstilbud, da færre mænd end kvinder deltager i tilbuddene, og flere mænd lever med kronisk sygdom. Der er endvidere afsat midler til at gennemføre en borgerrettet informations- og oplysningskampagne om afstigmatisering af psykiske problemer og selvmordstanker særligt målrettet mænd, da tre ud af fire selvmord i Danmark bliver begået af mænd.

Offentlige indkøb med større vægt på bæredygtighed. Regeringen har med revitaliseringen af Den ansvarlige Indkøber gjort det lettere for offentlige indkøbere at lave grønne og ansvarlige indkøb, bl.a. ved at øge indkøbernes viden om menneskerettigheder, social dumping og et rummeligt arbejdsmarked. Det er sket ved at ajourføre kataloget af krav til samfundsansvarlige indkøb og tilhørende vejlednings- og inspirationsmateriale.

Bæredygtig virksomhedsrådgivning i det globale syd. Rådgivningsindsatsen fokuserer på ansvarlig handel og bæredygtige værdikæder og udbydes via de danske ambassader på en række relevante markeder i det globale syd. Dette bidrager til internationalisering af virksomheder og bæredygtig omstilling af værdikæder, som omfatter både CO₂-reduktioner, natur- og miljøpåvirkning og menneske- og arbejdstagerrettigheder. Samtidig med at løse bæredygtighedsudfordringer, skal indsatsen styrke samhandel med de udvalgte lande.

Partnerskaber for bæredygtige globale værdikæder. Regeringen understøtter en række forskellige partnerskabsprojekter, der fremmer virksomheders arbejde med bæredygtighed og skaber grobund for øget international handel. Der er bl.a. oprettet partnerskaber med UN Global Compact Network Denmark, Concito og Etisk Handel Danmark, som rådgiver og vejleder virksomheder indenfor bæredygtig omstilling og ansvarlighed i globale værdikæder. Udover deres konkrete rådgivning, indhenter de ekspertviden, udarbejder markedsanalyser og understøtter bæredygtighed i virksomheders internationale aktiviteter. Gennem partnerskabsprojekter stimulerer regeringen også flere erhvervsfremstød med fokus på bæredygtig eksport og import.

Klimakompasset sætter retning mod et mindre klimaaftryk. Regeringen har videreudviklet Klimakompasset, så virksomheder har adgang til et tidssvarende værktøj til CO₂-beregning

samt bedre vejledning og opdaterede emissionsfaktorer, hvor virksomheder kan estimere såvel deres direkte udledninger og indirekte udledninger fra værdikæden (scope 1, 2 og 3), samt opsætte klimamål. Klimakompasset er et brugervenligt værktøj, som virksomheder benytter til at dokumentere og opgøre deres klimaaftryk på en transparent, standardiseret og troværdig måde som grundlag for at igangsætte CO₂-reducerende tiltag.

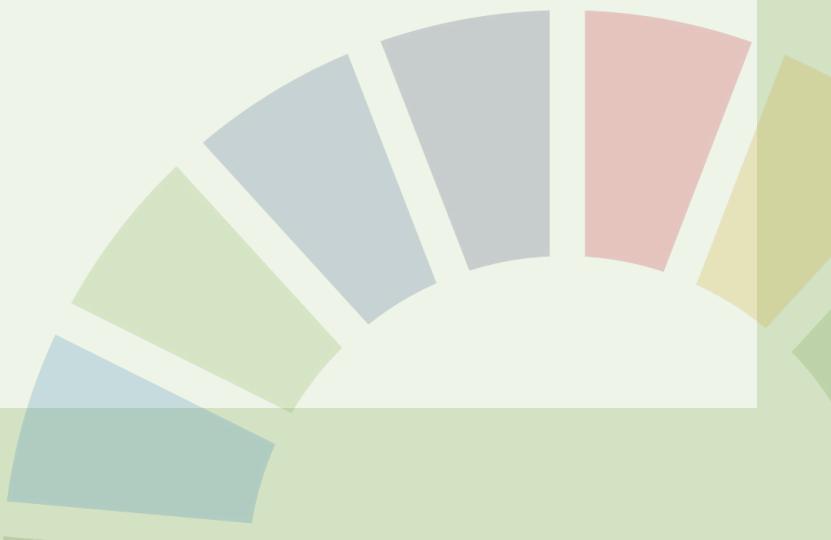
Læringsunivers udbreder viden om Verdensmålene. Regeringen har udviklet et læringsunivers på emu.dk (Børne- og Undervisningsministeriets læringsportal), som giver skoler og uddannelsesinstitutioner inspiration til at inddrage Verdensmålene i undervisningen. Universet faciliterer en bred indføring i Verdensmålene. Det betyder, at universet favner emner lige fra klimaaftryk og bæredygtig livsstil til menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene.

Flere Verdensmålsskoler. Regeringen har øget støtten til netværket af danske UNESCO Verdensmålsskoler. Den ekstra støtte skal gå til flere medlemmer i netværket, yderligere aktiviteter og udvikling af undervisningsmateriale. UNESCO Verdensmålsskoler arbejder med at omsætte kvalitetsuddannelse til praksis.

Matematik på tværs af sociale skel. Folkeskoleforligskredsen (Regeringen og LA, KF, RV og DF) har med *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* af marts 2024 igangsat en styrket indsats for de meste udfordrede elever i dansk og matematik. Indsatsen indføres gradvist fra 2024 og fra 2028 er der afsat 500 mio. kr. årligt til initiativet.

Bedre læring på tværs af køn. Alle elever – uanset køn – skal have mulighed for at blive så dygtige, som de kan, og få det bedste fundament for deres videre vej i livet. Regeringen modtog i marts 2024 anbefalinger fra ekspertgruppen om køns betydning for faglig udvikling, læring og trivsel. En af anbefalingerne omhandlede, at undervisningen bør gøres mere varierende og praksisfaglig, da det kan være med til motivere flere elever og sikre, at alle elever får de bedste muligheder for faglig udvikling, læring og trivsel. Folkeskoleforligskredsen (Regeringen og LA, KF, RV og DF) har med *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* af marts 2024 igangsat udviklingen af nye læreplaner i folkeskolen, der skal understøtte en mere varieret, praksisfaglig og motiverende undervisning for alle elever. Med aftalen indføres endvidere juniormesterlære som en ny mere praktisk afslutning på skolen, der giver mulighed for, at alle elever i 8. og 9. klasse kan tilbringe 1-2 skoledage i en virksomhed, på en erhvervsuddannelse eller lignende.

Fortsat støtte til sekretariatsbetjening af 2030-panelet. 2030-panelet spiller en vigtig rolle for arbejdet med Verdensmålene i Danmark. Både gennem sine egne aktiviteter samt som aktiv medspiller og rådgivende panel for Folketinget og regeringen. Formålet med 2030-panelet er fortsat at understøtte 2030-netværkets politiske arbejde gennem analysearbejde, sparring, videndeling og møder med netværket omkring selvstændige emner. Sekretariatsbetjeningen understøtter bl.a. den parlamentariske forankring af Verdensmålene samt panelets arbejde med at monitorere og implementere Verdensmålene nationalt og internationalt. Panelet bidrager til at skabe større viden og debat om Verdensmålene og bæredygtig udvikling i samfundet.

Fra udfordringer til løsninger hvor vi er længst bagud

Vigtige skridt mod biodiversitet og bæredygtighed

Danmark har generelt gjort markante fremskridt i arbejdet med FN's Verdensmål, og vi er ofte fremhævet som et af de førende i verden, når det kommer til bæredygtighed og globalt ansvar. Dog er der områder, hvor Danmark stadig halter efter. Som konkluderet i Fremdriftsrapport for FN's Verdensmål 2022-2023 står Danmark fortsat overfor udfordringer i arbejdet med Verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion, og der er også behov for yderligere indsats på Verdensmål 14 og 15 for at forbedre livet i havet og på land. Kort sagt, vi er endnu ikke i mål, men regeringen har, og vil fortsat have, et stærkt fokus på de områder, hvor der er udfordringer. Der er igangsat en række initiativer under den nuværende regering, som er vigtige skridt i den rigtige retning. Strategien for madspild, lovgivning for beskyttelse af havområder og etablering af grøn trepart viser, at Danmark er på rette vej.

biodiversitet. Danmarks forbrug krævede i 2023 ca. 22 tons naturressourcer pr. person. FN vurderer, at vi skal ned på 6-8 tons per person for at holde vores miljøfodaftryk inden for de videnskabeligt fastsatte planetære grænser.

I marts 2024 lancerede regeringen Danmarks første fokuserede madspildsstrategi. I regi af Madspildsstrategien har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri igangsat 15 initiativer fordelt på følgende fire arbejdsplaner: a) Aktørinddragelse og fokus på regelforenkling, b) Mere viden om virkemidler, effekt og reduktionspotentialer, c) Oplysning og adgang til værktøjer, og d) Internationalt engagement. Madspildsstrategien indeholder bl.a. midler til et samlet virkemiddelkatalog, der har til formål at pege på effektive indsatser for at forebygge og reducere madspild og øvrigt madaffald i Danmark i tråd med de bindende EU-mål for reduktion af madaffald.

I maj 2024 indgik regeringen en bred politisk til-lægsaftale til den nationale strategi for bæredygtigt byggeri. Udover at stramme CO₂e-grænseværdien for bygningers klimapåvirkning, indeholder aftalen bl.a. en række initiativer, der har til formål at fremme renovering og omdannelse af eksisterende bygninger. Der igangsættes bl.a. en undersøgelse af, om der kan etableres en ordning, hvor kommunen kan afvise en tilladelse til nedrivning af en bygning, når saglige hensyn gør det hensigtsmæssigt at bevare bygningen. Desuden er der fra 1. juli 2025 krav til selektiv nedrivning af bygninger over 250 m², hvilket vil fremme genbrug og genanvendelse af nedrevne byggematerialer samt undgå spredning af skadelige stoffer.

Fra 2025 er der indført et styrket og risikobaseret tilsyn med virksomheders affaldshåndtering.

Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion – Danmarks omstilling til cirkulær økonomi

Verdensmål 12 handler om at sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer ved at reducere affaldsmængderne og bruge vores naturressourcer klogere, smartere og mere ansvarligt. Omstillingen til cirkulær økonomi er afgørende for Verdensmål 12, da det indebærer, at man recirkulerer materialer og produkter, udnytter deres værdi til fulde og minimerer spildet. I dag forbruger vi flere naturressourcer, end vores klode kan holde til. Ifølge FN er udvinding og forarbejdning af naturressourcer skyld i ca. 60 pct. af den globale udledning af drivhusgasser og over 90 pct. af det globale tab af

Indsatsen målrettes de virksomheder, hvor der er størst risiko for, at reglerne ikke bliver overholdt, og hvor miljørisikoen ved regelbrud er størst. Fra 2025 indføres også et udvidet producentansvar for emballage. Det medfører, at producenter af emballage fra 1. oktober 2025 skal betale for affaldshåndteringen af deres emballage og sikre, at affaldet bliver genanvendt. Producenterne skal betale mindre, hvis emballagen er miljøvenlig.

Erhvervsministeren nedsatte i 2024 Forum for Samfundsansvar og Bæredygtighedsregulering, der fungerer som et implementeringsforum for ny og kommende bæredygtighedsregulering. I Forummet er en bred kreds af organisationer, myndigheder og NGO'er repræsenteret.

Regeringen understøtter på forskellig vis erhvervslivets omstilling til cirkulær økonomi. Både Miljøteknologisk udviklings- og demonstrationsprogram (MUDP) og Grønt udviklings- og demonstrationsprogram (GUDP) giver økonomisk støtte inden for cirkulær økonomi. Derudover har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i 2025 afsat i alt 290 mio. kr. til cirkulær værdikædesamarbejder i SMV'er. Hertil indeholder de nye statslige udbud af havvind krav om, at der skal udarbejdes livcyklusanalyser (LCA) på projektniveau.

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen vil nedbringe klimaaftrykket på de offentlige indkøb, herunder også indkøb af transport og opførelse af offentlige bygninger. Det fremgår ligeledes, at regeringen vil undersøge konsekvenserne af at opsætte et mål for CO₂e-aftrykket for det danske forbrug, og at regeringen vil tage initiativ til en råstofplan, som understøtter en bæredygtig udvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer. Dertil skal regeringen gennemføre en plathandlingsplan med det mål at få nedbragt plastik i den danske natur. Endvidere fremgår af aftale om finansloven for 2025, at der skal udarbejdes en national handlingsplan for tekstiler, som kan bidrage til at sætte retning for en bæredygtig udvikling i tekstilindustrien.

Inden udgangen af 2026 skal regeringen sende en ny Handlingsplan for cirkulær økonomi i høring. Handlingsplanen skal indeholde de nødvendige initiativer, for at Danmark kan leve op til de bindende EU-mål om bl.a. affaldsreduktion og -genanvendelse.

Verdensmål 14: Livet i havet – Danmarks indsats for at beskytte marine økosystemer

Verdensmål 14 handler om at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer.

Vores have er som verdens største økosystem, essentiel for klodens liv. Næsten en million kendte arter har hjemsted i verdenshavene, og endnu er store havområder uudforskede. Havene absorberer en stor mængde kulstof og varme fra atmosfæren, som modvirker klimaændringer, og fisk er en vigtig fødekilde for mange mennesker på alle kontinenter. Havmiljøet er imidlertid under pres over hele verden fra bl.a. plastikforurening, miljøfremmede stoffer, klimaændringer, overfiskeri og næringsstofudledning. Et velfungerende og produktivt hav kræver, at der genskabes en balance mellem beskyttelse og benyttelse.

Det danske hav er hjertet af vores maritime nation og kilde til mad, råstoffer, energi og muligheder for samhandel. Samtidig indbyder havet til rekreation, turisme og uddannelse. I Danmark er den nuværende udnyttelse af havets ressourcer ikke bæredygtig. Dette skyldes især udledning af næringsstoffer, fiskeri og miljøfarlige stoffer. Samtidig stiger presset på havmiljøet som følge af øget energiudvinding, turisme og transport, samt effekten af klimaforandringerne, som accelererer.

Med aftalen om et Grønt Danmark er der igangsat et arbejde for at genoprette havnaturen i vores kystområder igennem reduktion af udledningen af næringsstoffer. Aftalen vil være et væsentligt skridt henimod opfyldelsen af vandrammedirektivet for de kystnære havområder.

I Danmark arbejder vi for at vende udviklingen, så fremtidige generationer også kan nyde godt af havets ressourcer. Danmark har udpeget mere end 31,7 pct. af sit havareal som beskyttet. Heraf er 6 pct. i dag udpeget som strengt beskyttet, og det er besluttet at øge det strengt beskyttede areal til 10 pct. frem mod 2030.

Danmark har desuden med etableringen af Havnaturfonden iværksat danmarkshistoriens største naturgenopretningsindsats til havs. Med hensyn til bekæmpelsen af miljøfarlige stoffer i havet har Danmark besluttet at forbyde udledningen af røggasvand fra skibe fra 1. juli 2025 for åbne scrubbere og fra 2029 for lukkede scrubbere.

Danmark har bidraget til vedtagelsen af internationale aftaler om beskyttede havområder uden for national jurisdiktion (BBNJ-aftalen) og målet om at beskytte 30 pct. af verdens samlede havområder. Derudover har Danmark også forpligtet sig til at arbejde for en global plastikaftale for at gøre en ende på plastikforurening i havet.

Inden for rammerne af EU's fælles fiskeripolitik arbejder Danmark for et mere bæredygtigt fiskeri. Desuden arbejder Danmark på at styrke indsatsen

for grøn skibssøfart både i internationale fora og i regi af strategiske sektorsamarbejder.

Internationalt og regionalt samarbejde er centralt for at imødegå udfordringerne for Danmarks hav. Håndtering af plastik i havene og at sikre bæredygtig fiskeriforvaltning kræver en fælles indsats. Det samme gør nedbringelse af næringsstofudledning. Derudover betyder naturlige forhold i havet, at det kan tage mange år at opnå god miljøtilstand.

Verdensmål 15: Livet på land – Bevaring af biodiversitet og økosystemer i Danmark

Verdensmål 15 fastsætter det vigtige mål at beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af vores økosystemer på land og bevare biodiversiteten. I Danmark står vi både over for udfordringer og muligheder i arbejdet med at beskytte naturen og sikre bæredygtig forvaltning af landressourcerne. Der er fortsat store udfordringer for livet på land, der skal håndteres. Den globale biodiversitetskrise viser sig også i Danmark. Naturen i Danmark er under pres, vores dyr og planter mangler plads og levesteder, og mange arter er i risiko for at uddø. Mange forskellige slags dyr og planter er allerede forsvundet, og flere andre arter er i fare for at forsvinde.

Regeringen har derfor igangsat en række initiativer, der skal sikre landøkosystemerne. Regeringen vil indføre en samlet lov om natur og biodiversitet med mål og virkemidler for et grønnere Danmark. Målet er at bidrage til EU's biodiversitetsstrategi for 2030, som har som mål, at 30 pct. af EU's areal til lands og til havs skal være beskyttede områder, hvoraf 10 pct. skal være strengt beskyttede områder. Regeringen har besluttet, at der skal etableres 21 naturnationalparker i Danmark samt en bynær naturnationalpark. Naturnationalparkerne styrker natur og biodiversitet ved etablering af store sammenhængende naturområder, hvor landbrugs- og skovbrugsproduktion ophører, og hvor naturen i højere grad end i dag kan udvikle sig på egne præmisser. Den første naturnationalpark forventes at kunne åbne i sommeren 2025. Regeringen har sammen med forligskredsen bag nationalparkloven igangsat en forundersøgelse af området omkring Smålandsfarvandet med henblik på at afklare, om området egner sig til at blive udpeget som Danmarks sjette nationalpark. Regeringen har med Aftale om et Grønt Danmark og den efterfølgende politiske implementeringsaftale aftalt, at 10 pct. af Danmarks samlede areal omlægges til natur og skov frem mod 2045. Der skal bl.a. rejses 250.000 hektar ny skov, udlægges 100.000 hektar urørt skov og udtages 140.000 hektar lavbundsjord,

som tilsammen vil bidrage væsentligt til genopretning af vores økosystemer og biodiversitet.

Danmark deltager også i både EU- og globalt samarbejde om at bevare biodiversitet og økosystemer. Regeringen støttede EU's naturgenopretningsforordning, som blev vedtaget i 2024 og sætter bindende mål for genopretning af naturen i alle EU-medlemslande samt EU's skovrydningsforordning, som stiller krav til, at en række specifikke produkter skal være produceret skovrydningsfrit, før der må handles med dem i EU. Danmark har desuden udpeget 9 pct. af Danmarks landareal som beskyttede Natura 2000-områder, der er et EU-netværk af områder med henblik på bevarelse af sjældne, truede eller karakteristiske arter og naturtyper i tråd med EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv. Danmark er desuden engageret i internationale initiativer, såsom FN's konvention om biodiversitet (CBD) og andre konventioner med formål at bevare økosystemer og biodiversitet.

I Danmark er der fortsat stort ønske om at fremme grøn omstilling, bæredygtigt landbrug og en cirkulær bioøkonomi samt reducere landbrugets negative effekter på bl.a. økosystemer og biodiversitet. Med *Aftale om et Grønt Danmark* og *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* leverer regeringen med en gennemgribende omlægning af landbrugsarealer til natur og skov, massiv investering i grøn teknologi og innovation, fremme af produktion af plantebaserede fødevarer samt verdens første CO₂e-afgift på udledning fra husdyr. Aftalen baner vejen for den grønne omstilling af fødevarer- og landbrugsproduktionen i Danmark.

Regeringen vil i 2026 fremlægge en samlet plan for genopretning af den danske natur. Den nationale naturgenopretningsplan skal rumme konkrete mål og virkemidler, der kan vende udviklingen og genoprette naturen, med det endemål at 90 pct. af alle omfattede naturtyper er i god tilstand, herunder tilstrækkeligt areal, og at der er nok og gode levesteder for arterne. Derudover vil regeringen i den kommende lov om natur og biodiversitet sætte et mål om, at mindst 20 pct. af Danmarks landareal skal være beskyttet natur. Endelig har regeringen med *Aftale om et Grønt Danmark* og *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* igangsat den nødvendige omstilling til et mere bæredygtigt landbrug.

Fokus på udsatte og sårbare grupper

Visionen om en bæredygtig fremtid indebærer økonomisk, social og miljømæssig bæredygtig udvikling for alle i samfundet. Et bærende princip i FN's 2030-dagsorden er en forpligtelse om, at ingen skal lades i stikken – Leave no one behind. Verdensmålene er ikke opnået, før de er opnået for alle. I kraft af Leave no one behind-dagsordenen har medlemsstaterne forpligtet sig til at udrydde fattigdom, diskrimination og eksklusion samt til at reducere de sociale og økonomiske uligheder, som lader bestemte marginaliserede befolkningsgrupper tilbage. I Danmark arbejder regeringen på tværs af ministerområder målrettet for, at sårbare grupper skal inkluderes i den bæredygtige udvikling. Leave no one behind-dagsordenen indebærer, at det først og fremmest handler om at give dem, der er længst fra at opnå mål, muligheden for og styrken til at komme med. Det skal ikke kun afspejles i nationale ord og strategier, men også i praksis. Verdensmålene er for alle.

Selvom den danske velfærdsstat med et veletableret socialt sikkerhedsnet, gratis uddannelse for alle og en høj grad af ligestilling mellem kønnene udgør et godt udgangspunkt for lige muligheder, er der stadig sårbare grupper, som udsættes for diskrimination, og som ikke har samme muligheder for at deltage i samfundet på lige fod med resten af befolkningen. Det kræver konkrete løsninger, og det kræver opmærksomhed på, at det ikke kun handler om at inddrage, men særligt at empower sårbare grupper i samfundet. Regeringen har i regeringsgrundlaget Ansvar for Danmark derudover etableret, at man inden for rammerne af gennemførelsen af FN's Verdensmål i udviklingssamarbejdet vil sætte fokus på etablering af sociale velfærdsydelser og sikkerhedsnet og i tilknytning hertil styrkelse af det lokale civilsamfund.

Regeringen vil med de kommende afsnit sætte fokus på Leave no one behind-dagsordenen og fremhæve udvalgte indsatser og politiske initiativer, der har fokus på at inddrage og styrke vilkårene for en række udsatte og sårbare grupper i Danmark.

Lighed i sundhedsvæsenet

Sundhed for alle og universel sundhedsdækning er bærende elementer i det danske velfærdssamfund, hvor let og lige adgang til sundhedsvæsenet udgør et grundprincip. Velfærden er for os alle, men vi har et særligt ansvar over for de mest udsatte i samfundet. Set ift. resten af befolkningen er uligheden på sundhedsområdet særligt stor blandt personer med psykiske lidelser. Statistikkerne viser, at personer med psykiske lidelser i gennemsnit lever væsentligt kortere, og at selvmordsraten er højere end for resten af befolkningen.

10-årsplan for psykiatrien: Regeringen har indgået en aftale om en ambitiøs 10-årsplan for psykiatrien. Frem mod 2030 vil regeringen samlet set løfte psykiatrien ved permanent at tilføre 4,6 mia. kr. ekstra. Der er et løft på hele 35 pct. i forhold til 2019. Med planen sikres en tidligere forebyggende indsats, bedre behandling med kortere ventetider, en mere sammenhængende og helhedsorienteret psykiatri og psykiatrien som en attraktiv arbejdsplads med viden og tryghed. 10-årsplanen sætter en klar retning for opbygningen og udviklingen, hvor psykiatrien skal have mere kapacitet og være stærkere og mere robust til gavn for patienter, pårørende og personale (delmål 3.4).

National handlingsplan for styrket forebyggelse af selvmord og selvmordsforsøg: Som et delelement i den samlede 10-årsplan for psykiatrien indgik regeringen og alle Folketingets partier en aftale om en handlingsplan for styrket forebyggelse af selvmord og selvmordsforsøg i april 2024. Initiativerne i aftalen skal bidrage til at nedbringe antallet af selvmord i Danmark med 33 pct. i 2030 (delmål 3.4).

Ligestilling og integration af psykiatri og somatik: Som en del af sundhedsreformen er der indgået en aftale med Danske Regioner om ligestilling og integration af psykiatri og somatik. Det betyder, at psykiatrien skal være en integreret og ligeværdig del af sygehusvæsenet. Initiativet skal sikre, at patienter med både psykiske og fysiske sygdomme får bedre og mere sammenhængende behandling på tværs af de psykiatriske og somatiske behandlingstilbud (delmål 3.4).

Folkesundhedslov: Regeringen indgik i november 2024 en bred politisk aftale om en ny sundhedsreform, som bl.a. indebærer, at regeringen skal indføre en folkesundhedslov, der skal styrke den strukturelle forebyggelse og forpligte kommunerne til at arbejde systematisk og på tværs af velfærdsområder med at styrke folkesundheden. Regeringen fremsætter forslag om en folkesundhedslov i 2026. Der er med aftalen afsat 250 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til at styrke kommunernes arbejde med forebyggelse på tværs af sektorer med fokus på at styrke folkesundheden og mindske uligheden i sundhed (delmål 3.4).

En forebyggelsesplan målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol: Regeringen indgik i november 2023 en bred politisk aftale om en forebyggelsesplan, hvor der er afsat knap 500 mio. kr. til 30 initiativer, der skal forebygge børn og unges forbrug af tobak, alkohol og nikotinprodukter. Regeringen har bl.a. hævet afgiften på nikotinprodukter og røgfri tobak, skærpet produktreguleringen ved bl.a. at indføre en øvre nikotingrænse og forbud mod smage i tobakssurrogater, styrket kontrollen, hævet bødeniveauet for ulovligt salg af tobak, nikotin og alkohol, og pr. 1. april 2025 skal man være 18 år for at købe alkoholholdige varer med en alkoholprocent over 6. Der er også afsat midler til, at der udarbejdes materiale, der klæder de voksne rundt om unge bedre på til at tage snakken om nikotin. Samtidig er der sat fokus på at hjælpe unge ud af deres misbrug (delmål 3.5).

Bedre og mere lige adgang til alle dele af arbejdsmarkedet

Erhvervsstyrelsens seneste opgørelse fra marts 2023 viser, at andelen af kvinder valgt ved generalforsamlinger i de børsnoterede selskabers bestyrelser i perioden fra den 15. august 2016 til den 15. august 2022 er steget fra 15,5 pct. til 24,96 pct. Det går således for langsomt med udviklingen i antallet af kvinder i virksomheders ledelser i Danmark.

Beskæftigelsen halter bagefter, når det kommer til særligt sårbare og udsatte befolkningsgrupper eller personer med handicap. At have et arbejde er både en pligt og en rettighed i det danske samfund, og det medvirker til at sikre velstand og velfærd for os alle. Det er fællesskabets opgave at sørge for, at flest muligt er i beskæftigelse, og det kræver et rummeligt arbejdsmarked, hvor der er plads til alle. Regeringen arbejder derfor for, at alle, uanset køn, handicap, seksuel orientering, kønsidentitet, køns-karakteristika og kønsudtryk har lige muligheder og rettigheder, når det kommer til beskæftigelse og det danske arbejdsmarked.

Regeringens beskæftigelsesreform skal forenkle beskæftigelsesindsatsen og skabe et mere simpelt og gennemsigtigt system for borgerne at navigere i med henblik på i højere grad at understøtte den lediges muligheder for at få et job. Kommunerne får langt større frihed til i dialog med borgerne at tilrettelægge en indsats, med fokus på borgerens muligheder (delmål 8.5).

På beskæftigelsesområdet arbejdes der målrettet for at fremme udsatte gruppers adgang til arbejdsmarkedet, herunder i særlig grad personer på kanten af arbejdsmarkedet. Derudover arbejdes der bl.a. for at styrke kvinders adgang til topposter i erhvervslivet og inden for iværksætteri mv.

Initiativ om flere kvinder i virksomheders

bestyrelser og ledelser: Den 1. januar 2023 trådte to lovændringer i kraft, som styrker reglerne om måltal og politikker for det underrepræsenterede køn. Ændringen indebærer, at der skal opstilles måltal og politikker for både den øverste ledelse og bestyrelse og udarbejdes politik for forbedring af kønsfordelingen på øverste ledelsesniveau, hvis den ikke er ligelig. Reglerne omfatter dels børsnoterede og større virksomheder og dels alle offentlige myndigheder, herunder kommuner og regioner mv.

Folketinget vedtog desuden i december 2024 kønsbalanceloven, der implementerer EU-direktivet om en mere ligelig kønsfordeling blandt ledelsesmedlemmer i børsnoterede selskaber og tilhørende foranstaltninger (delmål 5.5 og 5.c.).

Flere personer med større handicap i beskæfti-

gelse: Andelen blandt personer med handicap, som er i beskæftigelse, er historisk høj. Det er dog en fortsat vigtig prioritet at sikre, at endnu flere personer med handicap kommer i beskæftigelse. Dette har bl.a. været fokus for de handicappolitiske topmøder i 2023 og 2024, som satte fokus på unge med handicap uden uddannelse og beskæftigelse.

Regeringen ønsker at udarbejde en handlingsplan på handicapområdet, som bl.a. skal medvirke til, at endnu flere mennesker med handicap får mulighed for at komme i beskæftigelse (delmål 8.5).

Flere unge i arbejde og uddannelse: I Danmark står 43.000 unge uden for både uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Mange af dem kæmper med psykiske lidelser, sociale udfordringer eller har en kriminalitetsbaggrund, hvilket gør det svært at finde fodfæste i samfundet. Derfor har regeringen og aftalepartierne afsat 1,3 mia. kr. frem mod 2035, som blandt andet går til styrkede indsatser til unge med psykiske eller sociale problemer. Indsatserne tager højde for hele den unges situation på tværs af bl.a. beskæftigelse, sundhed og psykiatri. Med aftalen etableres desuden et nyt nationalt partnerskab, Ungeløftet, mellem regeringen, virksomheder, kommuner og civilsamfundsorganisationer, som sammen både skal skabe jobåbninger og ruste de unge til arbejdsmarkedet (delmål 8.6).

Hjemløshed og udsatte voksne

Voksne i socialt udsatte positioner omfatter voksne med sociale problemer eller voksne i risiko for at få sociale problemer som hjemløshed, misbrug, psykiske lidelser, prostitution eller vold i nære relationer. Nogle af Danmarks mest udsatte grupper er dem, som bl.a. lever i hjemløshed. Personer med handicap vurderes at have større risiko for at være udsat, bl.a. fordi de har en relativt lavere uddannelses- og beskæftigelsesfrekvens og dermed ikke har samme muligheder for at forsørge sig selv. Regeringen arbejder målrettet for, at alle skal have lige muligheder for at udnytte det potentiale, de har, og for at blive en del af fællesskabet. Dette gælder uanset handicap, social baggrund eller økonomisk formåen. På socialområdet arbejdes der bl.a. for, at personer med handicap har samme muligheder for at være en del af fællesskabet og realisere deres drømme og potentialer som alle andre.

Udviklings- og Investeringsprogrammerne: Der udmøntes årligt midler til hhv. voksenområdet og til børne- og ungeområdet i Udviklings- og Investeringsprogrammerne, som er et program for systematisk og effektiv udvikling og udbredelse af sociale indsatser. Handicapområdet er dækket af begge programmer (delmål 10.4). Udviklings- og Investeringsprogrammerne vil blive evalueret i løbet af 2025.

Housing First: Et samlet folketing vedtog den 4. maj. 2023 lov nr. 482, som var en lovændring, der har til formål at udbrede Housing First-tilgangen, reducere antallet af borgere i hjemløshed og gøre op med langvarig hjemløshed. Med loven indføres blandt andet en ny bestemmelse om Housing First-støtte, der skal understøtte brugen af Housing First-tilgangen, der bygger på tilgængelige billige boliger kombineret med passende social bostøtte i egen bolig (delmål 10.3, 10.4, 11.1 og 11.3).

Styrket indsats mod vold i nære relationer: Regeringen har i 2023 lanceret en Handlingsplan mod partnervold og partnerdrab 2023-2026. Handlingsplanen består af 26 initiativer, der er finansieret som led i aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026. Initiativerne skal sikre en bred indsats, der bidrager til at færre

udsættes for vold i familien, at færre børn vokser op i et hjem med vold, samt forebygge at partnervold eskaleres og risikerer at ende i partnerdrab. Handlingsplanen har fokus på at hjælpe særlig sårbare og udsatte grupper, herunder gravide og nye forældre, der udsættes for partnervold eller æresrelateret vold, pårørende til ofre for partnerdrab, og børn og unge, der er vokset op med vold i hjemmet. Regeringen har dertil med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2025-2028 forbedret mulighederne for at få ambulante hjælp, hvis man er udsat for vold i nære relationer (delmål 5.2, 10.3 og 10.4).

Arbejdsgruppe om levevilkårene for personer, der sælger sex: Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe, der skal afdække levevilkårene for personer, der sælger sex. Den skal bl.a. belyse risikofaktorer for personer, der sælger sex, de juridiske rammer, herunder rufferiparagraffen, social- og sundhedsydelse og sikkerhed, samt forebyggelse og exitindsatser for personer, der ikke ønsker at sælge sex. (delmål 1.2 og 1.3).

Styrket indsats til bekæmpelse af menneskehandel: Der blev med aftalen om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 afsat midler til indsatsen til bekæmpelse af menneskehandel. Det har bl.a. medført en styrket opsøgende indsats i forhold til potentielle ofre for menneskehandel i prostitutionsmiljøet (delmål 5.2 og 16.2).

Udsatte børn og unge samt børn i familier med lavindkomst

Børn og unges læring og trivsel udgør grundlaget for at kunne gennemføre videre uddannelse og leve et selvstændigt voksenliv. Det ses dog, at udfordringer med trivsel og indlæring er størst hos de mest sårbare grupper af børn og unge, herunder børn med fysiske eller psykiske udfordringer, eksempelvis børn med handicap, ADHD, ordblindhed eller forældre med alkoholmisbrug mv. Der kan være familier, der samtidig med de sociale udfordringer oplever, at pengene kan være svære at få til at strække. Det går ud over børnene. At kæmpe for børnenes rettigheder, trivsel og ret til at blive hørt er en kernesag for regeringen. Vi har et ansvar for at bekæmpe de uligheder og barrierer, som allerede tidligt i livet gør det umuligt for nogle mennesker at forfølge deres drømme. På børne- og undervisningsområdet samt socialområdet arbejdes der målrettet for at sikre alle børn og unge de bedst mulige betingelser. Der er vedvarende fokus på de grupper af børn og unge, der er i risiko for ikke at udvikle sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Derfor understøtter regeringen bl.a. kommuner og skoler i arbejdet med at styrke de unges trivsel og læring i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne, med særligt fokus på de mest udsatte og sårbare grupper.

Indsats mod ordblindhed: Der er fortsat fokus på at styrke den tidlige identifikation og støtte til elever med ordblindhed. På ordblindeområdet er der indgået fem politiske aftaler siden 2019, hvor der fokuseres på at styrke opsporingen af og støtten til elever med ordblindhed på forskellige uddannelses-niveauer (delmål 4.6).

Løft af trivslen for LGBTI-personer i folkeskolen og på ungdomsuddannelser: Regeringen har som en del af handlingsplanen om fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-udarbejdet et inspirations- og vejledningsmateriale til skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner. Materialet har fokus på de udfordringer, som elever med LGBTI-identitet kan møde, hvordan deres trivsel kan understøttes, og hvordan åbenhed og forståelse blandt klassekammerater kan fremmes (delmål 4.5, 4.7 og 10.3).

Styrket indsats mod negativ social kontrol: Med etableringen af Nationalt Center mod Æresrelaterede Konflikter (MÆRK) i februar 2024 er der sikret en solid platform for en styrket koordinering af den samlede nationale indsats mod æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. I januar 2025 offentliggjorde regeringen desuden 22 konkrete initiativer, der skal styrke indsatsen mod negativ social kontrol og parallelsamfund. Det skal bidrage til at sikre, at alle i Danmark kan nyde godt af de helt grundlæggende frihedsrettigheder. Initiativerne vedrører opgør med parallelle retspraksisser, støtte til ofre for negativ social kontrol, et børne- og ungdomsliv på lige fod med andre og tiltag mod genopdragelsesrejser. Der er afsat i alt 137 mio. kr. til initiativerne i 2025-2028 (delmål 5.2 og 5.3).

Reformen Børnene Først: Reformen Børnene Først, fra maj 2021, skal hjælpe udsatte børn og familier tidligere og bedre end i dag. Aftalen løfter området med to mia. kr. i årene 2022-2025 og varigt fuldt indfaset med 734 mio. kr. om året. Med reformen blev det bl.a. aftalt, at der skulle udformes en helt ny barnets lov, der skal sikre, at barnets stemme bliver hørt, og at barnets ønsker og behov fremadrettet sættes først. Barnets lov trådte i kraft den 1. januar 2024. Det er også aftalt, at anbragte børn og unge skal sikres færre skift og mere stabilitet samt at anbragte børn og unge får en bedre overgang til voksenlivet. Formålet hermed er bl.a. at skabe et sikkert grundlag for at gennemføre videre uddannelse og et selvstændigt voksenliv. Reformen indeholder ligeledes et styrket fokus på forebyggelse af omsorgssvigt i minoritetsfamilier, hvilket skal sikre bedre beskyttelse af børn mod social kontrol og ekstremisme. Herunder hører et initiativ om at oprette rettighedsskoler i udsatte boligområder med henblik på at sikre, at børn uanset etnisk baggrund kender sine rettigheder (delmål 4.4, 10.2, 10.3 og 10.4).

Reformen Børnene Først på undervisningsområdet: Et bredt politisk flertal indgik i marts 2022 en aftale om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge. Med aftalen afsættes samlet set cirka 200 mio. kr. i 2022-2028 og cirka 20 mio. kr. varigt fra 2029 og frem til udmøntningen af initiativerne på det statslige og kommunale område. Aftalen styrker blandt andet det kommunale myndighedsansvar for

dagbehandlingstilbud og specialundervisningstilbud på anbringelsessteder. Det betyder, at offentlige og private tilbud skal indgå en kvalitetsaftale med kommunen. Der skal desuden følges op på det styrkede myndighedsansvar med et forstærket tilsyn og en bedre koordinering på tværs af tilsynsmyndighedene. Aftalen styrker også tilsynet med de fri- og privatskoler med kostafdeling, efterskoler og frie fagskoler, som har anbragte børn og unge (delmål 4.1).

Flere ressourcer til kommuner med behov for en ekstra indsats: For at understøtte de kommuner, hvor Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) er hårdest presset, er der oprettet en pulje til flere hænder i PPR. Puljen skal sikre en tidlig og forebyggende indsats i dagtilbud og grundskolen. Derudover er der afsat midler til at efteruddanne dansk og matematikvejledere i de 20 kommuner, hvor eleverne har størst faglige udfordringer med dansk og matematik (delmål 4.1).

Kontanthjælpsreformen: Med den nye kontanthjælpsreform, som træder i kraft den 1. juli 2025, indføres en række initiativer for børn med forældre i kontanthjælpssystemet, herunder fx et fritidstilæg, som skal understøtte, at børn af kontanthjælpsmodtagere har mulighed for et aktivt fritidsliv i sunde fællesskaber. Derudover sikrer reformen gratis tilskudsberettiget medicin til alle børn med forældre i kontanthjælpssystemet (delmål 8.5 og 1.3).

Lovgivning og kriminalitet

Danmark står overfor en række udfordringer når det kommer til kriminalitet, som begås med afsæt i fordomme eller had til bestemte grupper. Hadforbrydelser rammer oftest minoritetsgrupper, herunder personer med jødisk baggrund og LGBTI-personer. På justitsområdet arbejdes der målrettet for at gøre op med hadforbrydelser. Danmark oplever også udfordringer, når det kommer til andre former for kriminalitet end hadforbrydelser. Regeringen vil sætte hårdere og mere konsekvent ind over for bl.a. alvorlig personfarlig kriminalitet.

Strafreform: Regeringen vil gennemføre en strafform, hvor der sættes hårdere og mere konsekvent ind over for bl.a. alvorlig personfarlig kriminalitet, herunder vold og voldtægt. Kriminelle skal kunne idømmes straffe, der i langt højere grad afspejler forbrydelsens grovhed (delmål 5.2 og 16.1).

Lov om styrket indsats mod hadforbrydelser, herunder antisemitisme: Ved lov nr. 201 af 25. februar 2025, der trådte i kraft den 1. marts 2025, har politiet fået mulighed for at fastsætte skærpede strafperioder, hvis en hændelse efterfølges af en ekstraordinær udvikling i kriminalitetsbilledet for hadforbrydelser, ligesom politiet har fået mulighed for at udpege skærpede straffzoner, hvis en forestående begivenhed konkret forventes at kunne medføre en ekstraordinær stigning i antallet af forbrydelser. Hvis en hadforbrydelse begås i en sådan skærpet strafperiode eller skærpet straffzone, kan straffen forhøjes med op til det halve. Ved hadforbrydelser forstås en lovovertrædelse, der helt eller delvis har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, handicap, seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk, kønskarakteristika eller lignende (delmål 16.b).

Styrket beskyttelse mod forskelsbehandling af LGBTI-personer: Den 1. januar 2022 trådte en lovændring i kraft, der styrker og tydeliggør beskyttelsen af LGBTI-personer mod forskelsbehandling og diskrimination. Konkret er der indsat et forbud mod forskelsbehandling på grund af seksuel orientering uden for arbejdsmarkedet i ligestillingsloven og et eksplicit forbud mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika i både ligestillingsloven og forskelsbehandlingsloven (delmål 10.3 og 16.b).

Bæredygtighed hvor alle kan være med

Den bæredygtige udvikling er kun bæredygtig, når den sker på en måde, hvor alle er med. Det gælder både, når der skal bygges bæredygtige boliger og grønne områder i byerne, når madspildet skal mindskes, og drivhusgasudledningen skal reduceres. Det er med Danmarks klimalov fastsat, at klimainsatsen skal ske under hensyntagen til en række guidende principper, bl.a. hensyn til beskæftigelse og bibeholdelsen af et stærk velfærdssamfund, hvor sammenhængskraften og den sociale balance sikres. Det skal sikre, at den grønne omstilling i Danmark sker på en måde, hvor der tages højde for, at virkemidlerne til at nå klimamålene samlet sikrer en socialt balanceret og omkostningseffektiv omstilling. På klima-, energi- og forsyningsområdet samt på miljøområdet arbejdes der af den grund for, at der gennemføres en grøn omstilling, som ikke flytter jobs og udledninger til udlandet og presser den sociale balance.

Belysning af den grønne omstillings påvirkning på husholdningerne: Når der tages stilling til, hvilke virkemidler, der skal tages i anvendelse for at indfri 70 procent-målsætningen, vurderes dette ikke blot ud fra statens omkostninger og drivhusgasreduktionerne forbundet hermed. Der ses også særskilt på, hvordan implementeringen af virkemidlerne vil påvirke erhverv, husholdninger samt dansk beskæftigelse (delmål 13.2).

Donationsvejledning: Tænk tanken ONE THIRD blev nedsat i 2019 med fokus på forebyggelse af madspild og fødevaretab, der samler interessenter på tværs af fødevarekæden med henblik på at facilitere og igangsætte initiativer, som reducerer madspild. I regi af ONE THIRD er der udviklet vejledende plakater, der skal understøtte donation af overskudsmad fra supermarkeder (delmål 2.1 og 12.3). I regi af den nationale madspildsstrategi er der givet støtte til madspildsorganisationers transportudgifter. Madspildsorganisationer i hele Danmark arbejder hver dag for at omfordele overskudsmad til f.eks. socialt udsatte mennesker. For at understøtte dette arbejde blev der i 2024 udmøntet 2 mio. kr. til lokale initiativer med henblik på transportrelaterede udgifter hos de lokale madspildsorganisationer.

Udinaturen.dk: På Naturstyrelsens områder har man etableret mere end 1.000 handicapfaciliteter, hvilket betyder, at adgangsforholdene er blevet tilpasset. De fleste faciliteter henvender sig til kørestolsbrugere og gangbesværede. Hjemmesiden udinaturen.dk oplyser bl.a. om handicapfaciliteter på statens arealer og beskriver handicapvenligheden i alle vandretursfoldere (delmål 11.3 og 11.7).

Frisk i Naturen: Der er givet midler fra Folketinget og Det Obelske Familiefond til projektet *Adgang til sol og vind styrker krop og sind* mellem Naturstyrelsen og Landsforeningen SIND, der skal hjælpe psykisk sårbare med at komme ud og få glæde af naturen (delmål 3.4).

Due diligence for bæredygtighed: Due diligence for bæredygtighed er en proces, der handler om at identificere, forebygge, standse, minimere og afhjælpe negative indvirkninger på menneskerettigheder og miljø. Regeringen bakker op om formålet med det nye EU-direktiv om virksomheders due diligence for bæredygtighed (CSDDD), men er som en del af EU-Kommissionens forslag om forenkling af bæredygtighedsregulering åben overfor at drøfte måder at forenkle direktivet samtidig med at formålet med lovgivningen opretholdes (delmål 13.2).

Sårbare grupper og dansk udviklingssamarbejde

Danmarks udviklingssamarbejde og humanitære indsatser bygger på en menneskerettighedsbaseret tilgang, der er med til at understøtte ambitionen om, at ingen lades i stikken. Gennem både det bilaterale og det multilaterale engagement samt i samarbejdet med civilsamfundet, der er en afgørende partner for at nå de mest sårbare, er Danmark kendt som en aktør, der står for fremme af menneskerettighederne globalt og ikke mindst kvinder og pigers rettigheder og ligestilling. Vi kan ikke nå alle. Men der er fokus på dem med størst behov og på at adressere de faktorer og strukturer, der skaber sårbarhed i udviklingslande. Skrøbelige lande og lande ramt af konflikt kræver en særlig indsats. I disse lande er hele befolkninger ladt i stikken, når deres stater ikke formår at levere eksempelvis sikkerhed og adgang til basale serviceydelser som sundhed og uddannelse. Derfor har Danmark særligt fokus på disse områder samt på marginaliserede grupper overalt, hvor vi arbejder.

Fokus på global sundhed: Den øgede globalisering og de udfordringer, som sundhedssystemerne verden over står overfor, kræver et stærkere fokus på at sikre lige adgang til sundhed. Dette understreger behovet for universel adgang til sundhedsdækning for de mest sårbare og udsatte befolkningsgrupper. Samtidig er der mere end nogensinde brug for de danske bidrag til udvikling på sundhedsområdet for at adressere de globale udfordringer med at håndtere fremtidige sundhedstrusler. Med etableringen af ICARS har Danmark bl.a. sat fokus på at adressere den globale udfordring med at håndtere antibiotikaresistens og særligt at bidrage til en styrket indsats i lav- og middelindkomstlande (delmål 3.c).

Bekæmpe seksuel og kønsbaseret vold: Danmark havde i perioden 2021-2022 formandskabet for det globale initiativ Call to Action, der samler 92 partnere – stater, donorer, FN-organisationer og civilsamfundsorganisationer. Danmark stod i to år i spidsen for at drive dagsordenen for at prioritere og bekæmpe seksuel og kønsbaseret vold i humanitære kriser, hvor kvinder og piger er særligt sårbare ift. overgreb og voldtægter, børneægteskaber og begrænset adgang til basale sundhedsydelser (delmål 5.2, 5.3, 16.1 og 16.2).

Fokus på holdbare løsninger for flygtninge, internt fordrevne og berørte lokalsamfund: Danmark har fokus på at fremme mere inklusive, holdbare løsninger for sårbare grupper blandt tvungent fordrevne og berørte lokalsamfund. Det gør vi internationalt gennem såvel operationelle som policy-fokuserede partnerskaber med bl.a. UNHCR og Verdensbanken, ligesom det afspejles i en bred vifte af øvrige engagementer med FN, civilsamfundsorganisationer og lejlighedsvist også myndigheder i eksempelvis Jordan, Libanon, Syrien, Kenya, Etiopien, Uganda, Burkina Faso, Mali og Afghanistan. I flertallet af disse lande bringes både humanitære- og udviklingsmæssige instrumenter i spil til støtte for de mest sårbare individer og grupper (delmål 10.7 og 17.3).

En fælles indsats med forankring i samfundet

Verdensmålene realiseres i fællesskab

De 17 Verdensmål er en ambitiøs dagsorden. For at skabe resultater og nå i mål, er det helt afgørende, at vi alle gør en indsats. Verdensmålene kan kun realiseres, hvis vi løfter i flok. Regeringen anerkender den store indsats der allerede bliver lagt i arbejdet med Verdensmålene i Danmark. Virksomheder, civilsamfundet, regioner, kommuner, uddannelsesinstitutioner og mange flere arbejder i dag aktivt og engageret med implementeringen af Verdensmålene.

Bred forankring i regering, ministerier og styrelser

Den opdaterede handlingsplan er ikke det eneste udtryk for regeringens arbejde med Verdensmålene. FN's 169 delmål er fordelt ud på ministerområder efter ressortansvar. Verdensmålene er dermed bredt forankret i ministeriernes opgavevaretagelse. Det primære ansvar for implementeringen af og opfølgningen på arbejdet med de forskellige delmål ligger hos det ministerie, som har den største aktie i det respektive delmål. Ofte er der overlap mellem ministerier, hvorfor der typisk opstår tværministerielt samarbejde om implementeringen af delmålene.

Et ønske om at blive inspireret

Regeringen kvitterer for den interesse, der har været, og fortsat er i forbindelse med regeringens arbejde med denne opdaterede handlingsplan og Verdensmålene generelt. Det understreger den brede opbakning, der er til den bæredygtige dagsorden og det vigtige arbejde, Verdensmålene er et udtryk for. Det har derfor også været vigtigt i arbejdet med den opdaterede handlingsplan at blive inspireret af nogle af de spændende initiativer, som sker i samfundet. For vi skal inspirere endnu flere, hvis vi til fulde skal realisere Verdensmålene i Danmark og globalt.

Der er mange gode initiativer og projekter i fuld gang i det danske samfund. Projekter, der har til formål både at bidrage til implementeringen af Verdensmålene og til at udbrede og styrke kendskabet til den bæredygtige dagsorden.

Den folkelige og brede forankring af Verdensmålene i det danske samfund eksemplificeres i caseinput, som regeringen har modtaget i forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen. Eksemplerne er mange, og vi har inkluderet et udvalg her. De understreger, at der stadig er en bred forankring og opbakning til Verdensmålene i Danmark. Danskerne ønsker at bidrage til den bæredygtige udvikling, både herhjemme og internationalt.

Verdensmålsambassadørerne – uddannelse og netværk for unge

Et landsdækkende netværk af unge forandringsagenter

Verdensmålsambassadørerne er et landsdækkende netværk af unge formidlere, projektledere, ungdomspolitikere, aktivister, meningsdannere og meget mere, som arbejder for at realisere FN's Verdensmål inden 2030. Gennem en bred vifte af aktiviteter – herunder oplæg på skoler, workshops i organisationer, deltagelse i debatter, festivaler og folkemøder – har vi gennem de seneste fem år engageret og inspireret over 30.000 mennesker i hele landet.

Som Verdensmålsambassadører formidler vi viden om Verdensmålene og bæredygtighed med håb og konstruktivitet som grundtone. Vi tror på, at forandring er mulig, og at alle har en rolle at spille i at nå Verdensmålene. Vores tilgang til aktivisme er ikke partipolitisk, men vi tror på, at politiske løsninger er nødvendige for at imødekomme de store globale udfordringer. Gennem dialog, vidensdeling og engagement samler vi mennesker omkring en fælles vision, peger på løsninger og starter vigtige samtaler om en mere retfærdig, lige og bæredygtig fremtid med det formål at inspirere andre til at tage del i løsningerne og skabe konkrete forandringer.

En uge med læring, dialog og idéudvikling

Som ambassadør er man uddannet på *Verdensmålsakademiet* – et intensivt højskoleophold med undervisning i forandringsledelse og formidling. Her møder man eksperter, politikere og debattører, udvikler egne idéer til handling og lægger planer for, hvordan Verdensmålene kan synliggøres, mennesker kan mobiliseres og bliver trænet i at deltage i samfundsdebatten.

Man bliver også en del af vores aktive netværk, der mødes to gange om året for at udveksle erfaringer, samarbejde og udvikle nye initiativer, der fremmer arbejdet med Verdensmålene. Netværket er mangfoldigt og rummer vidt forskellige faglige baggrunde – fra læger, sundhedsprofessionelle og jurister til jordbrugere, byplanlæggere, samfundsvidenskabelige, kreative og pædagogiske uddannelser – og dem, der er ved at finde ud af, hvad fremtiden bringer. Verdensmålene fungerer som en fælles ramme for vores indsatser og skaber forståelse for sammenhængene mellem globale udfordringer og de mange fagområder, som er nødvendige for at finde løsninger.

Langsigtet impact og synlig anerkendelse

Siden projektets start i 2019 er der uddannet 188 Verdensmålsambassadører. Flere har siden fået betydningsfulde poster som medlemmer af Ungeklimarådet og FN's ungdomsdelegater, som forpersoner i ungdomsorganisationer, i advisory boards og

bestyrelser. Nogle har endda modtaget priser som Klima- og Bæredygtighedsprisen for Unge og Nina Bang-prisen. Andre er blevet ansat som SDG-konsulenter og rådgiver i dag virksomheder og organisationer om integration af bæredygtighed i strategiske indsatser. På tværs af sektorer bruger vi vores faglighed til at bidrage til Verdensmålenes indfrielse både i Danmark og ud over landets grænser.

Bag os Verdensmålsambassadører står Verdens Bedste Nyheder i samarbejde med DUF og Tuborgfondet, som har udviklet akademiet med det klare formål at styrke unges engagement og handlekraft i den bæredygtige omstilling. Som ambassadører ønsker vi med vores stemmer og handlinger at bidrage til den danske indsats og er med til at forme fremtidens bæredygtige samfund.

Anbefalinger til andre, der vil arbejde med Verdensmålene:

For at kunne skabe varig forandring og sikre en bæredygtig fremtid er det vigtigt at tænke langsigtet og inddrage unge som aktive medspillere. Her er nogle anbefalinger, som vi tror på kan styrke arbejdet med Verdensmålene:

- Skab plads til unge som aktive deltagere – ikke kun som målgruppe: Unge er ikke kun en målgruppe for bæredygtighedsprojekter, men bør aktivt inddrages som beslutningstagere og handlende aktører på lige fod med andre involverede. Giv dem mulighed for at tage ansvar, være kreative og bidrage med deres idéer, faglighed og løsninger.
- Understøt langsigtede netværk frem for enkeltstående aktiviteter: Langsigtede netværk giver unge mulighed for at udvikle sig, udveksle erfaringer og skabe vedvarende forandring. Vi ser, at det fællesskab, vi har opbygget i Verdensmålsambassadørnetværket, er en vigtig del af vores succes.
- Tænk i helheder og inddrag forskellige sektorer, discipliner og niveauer: For at skabe reel forandring er det nødvendigt at arbejde på tværs af sektorer og organisationer. Det er ikke kun politikere og NGO'er, der har magten til at gøre en forskel – foreninger, virksomheder, skoler, lokale fællesskaber og individer har også en vigtig rolle at spille.
- Arbejd med motivation og håb som en del af formidlingen: Det er afgørende at motivere og inspirere unge til at handle på Verdensmålene. Ved at fokusere på håb og konkrete løsninger fremmer vi en positiv, handlingsorienteret tilgang, som giver unge følelsen af, at de kan gøre en forskel – selv i mødet med store globale udfordringer.

UBU-partnerskaberne – kæmper for at alle i Danmark får viden og forståelse for at kunne leve bæredygtigt

Uddannelse er en af de vigtigste drivkræfter i arbejdet for en bæredygtig fremtid.

Derfor er det afgørende, at børn, unge og voksne klædes på til at forstå og handle på tidens største globale udfordringer.

I 2022 blev otte partnerskaber for Uddannelse for Bæredygtig Udvikling (UBU) etableret med opbakning fra børne- og undervisningsministeren. Partnerskaberne tæller i dag over 80 aktører – blandt andet uddannelsesinstitutioner, elev- og studenterorganisationer, forskere, arbejdsmarkedets parter og grønne NGO'er. Formålet er klart: at integrere UBU på tværs af hele uddannelsessystemet – fra dagtilbud til videregående uddannelser, voksen- og efteruddannelse og folkeoplysning.

UBU-partnerskaberne fungerer som et åbent og ligestillet handlefællesskab. Der deles viden og iværksættes konkrete aktiviteter, som styrker bæredygtig dannelse i praksis. Samtidig arbejder partnerskaberne politisk for at fremme rammebetingelser, der understøtter skoler og uddannelsesinstitutioner bæredygtige udvikling – ikke kun i undervisningen, men også i driften og samarbejdet med det omgivende samfund.

Arven fra de unge

Initiativet udspringer af kampagnen Uddannelser for Fremtiden, hvor over én million elever og studerende krævede, at uddannelsessektoren tog ansvar for samfundets grønne omstilling. De unges vision var, at uddannelsessektoren skulle bidrage til at skabe bæredygtigt dannede borgere, som aktivt kan tage del i at skabe og opretholde et bæredygtigt samfund. Det handler ikke kun om viden, men også om handlekompetence – og reel medbestemmelse til unge.

Denne arv er bærende i partnerskaberne i dag. Unge er med som projektledere og tovholdere, i styregruppen og som drivkraft i lokale aktiviteter ude i klasselokaler, værksteder og auditorier. Fremtiden tilhører de unge – og derfor er det centralt, at de også har ejerskab over de løsninger, vi udvikler.

UBU i en global kontekst

UBU er en forankret del af FN's Verdensmål – særligt delmål 4.7 om kvalitetsuddannelse og 12.8 om ansvarligt forbrug og produktion – og indgår som en afgørende nøgle til at skabe bæredygtig forandring i tråd med 2030-dagsordenen og Parisaftalen. Det engelske begreb Education for Sustainable Development (ESD) blev forankret internationalt allerede ved FN-topmødet i 1992

og bygger på Brundtland-rapportens forståelse af bæredygtig udvikling.

Danmark er dermed forpligtet til at sikre, at alle borgere tilegner sig viden og færdigheder, der fremmer bæredygtighed. UBU-partnerskaberne bidrager aktivt til dette mål gennem systemisk tænkning, vidensdeling og samarbejde på tværs.

Anbefalinger og fremadrettet arbejde

UBU-partnerskaberne har udarbejdet detaljerede anbefalinger til, hvordan bæredygtig dannelse kan fremmes på netop deres uddannelsesområde. Det gælder både faglighed, pædagogik og institutionel praksis. Der peges blandt andet på behovet for:

- Øget viden og kompetencer blandt undervisere,
- Lovgivning, der understøtter bæredygtig udvikling, bl.a. gennem ændring af formålsparagraffer,
- Netværk på tværs af uddannelsessektoren og
- Styrket bæredygtig institutionsdrift.

Uddannelse skal ikke blot forberede til arbejdsmarkedet, men danne til demokrati, samfundsansvar og bæredygtighed. UBU-partnerskaberne er et bud på, hvordan vi når dertil – i fællesskab.

Anbefalinger til andre, der arbejder med Verdensmål i uddannelser:

- Det er vigtigt at huske, at Verdensmålene fortsat er *svaret* på klodens store udfordringer. Derfor må vi som undervisere ikke bare give op, hvis man hos børn og unge oplever Verdensmålstræthed. Klimakrise, ulighed og biodiversitet er ikke forsvundet, selvom vi måske selv er blevet trætte af de farvestrålende firkantede symboler. Så handler det i stedet om at variere sin undervisning, vælge et par delmål og kaste sig ud i en sjov anderledes ekspedition til gadekæret, hvor eleverne selv kan blive klogere på planter og biller.
- I alle fag kan man lægge elementer ind, som giver eleverne forståelse for og samhørighed med naturen.
- Vi har undervist rigeligt i Verdensmål og i klimaforandringer, nu handler det om at skabe en bevidsthed om, at vi *kan* handle i fællesskab, at det er nødvendigt og at der stadig er håb.
- Tag udgangspunkt i elevernes egen undring – gå ud i nærområdet – hvilket Verdensmål trænger til en indsats? Kan man gå sammen med en virksomhed og finde en løsning?
- Måske skal du i en periode slet ikke kalde undervisningen for *Verdensmåls temadag* eller *bæredygtighedsuge*?
- Frem for alt handler det om at påvirke til nye mindset og *business-as-unusual*, når vi skal arbejde med Verdensmål.

Sex & Samfund – kæmper for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR)

Verdensmålene og LNOB som den overordnede ramme

Sex & Samfund arbejder strategisk og målrettet med Verdensmålene og bidrager således til en mere retfærdig og bæredygtig udvikling både i Danmark og i resten af verden. Vores indsats for at fremme seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) bidrager direkte til opnåelse af centrale verdensmål inden for sundhed, uddannelse og ligestilling. Endvidere understøtter og styrker vores arbejde også den samlede 2030-dagsorden som helhed, idet SRSR er en forudsætning for bæredygtig udvikling, klimaretfærdighed, fred og reduktion af ulighed. Vores arbejde bidrager derfor også til opnåelsen af Verdensmål 10, 13, 16 og 17.

Vi arbejder med princippet om Leave No One Behind (LNOB) gennem deltagelse i nationale arbejdsgrupper, bidrag til regeringens arbejde og som en del af den danske LNOB-koalition. Vi har medfattet rapporten Ingen skal lades i stikken i Danmark og bidraget til civilsamfundets statusrapport om Danmarks indsats for Verdensmålene – særligt på ligestilling (mål 5). Vores arbejde sikrer, at marginaliserede gruppers stemmer bliver hørt, og at strukturelle uligheder adresseres i Danmarks implementering af Verdensmålene.

Bidrag til lovgivning og politik, der styrker sundhed og trivsel, kvalitetsundervisning og kønsligestilling

Sex & Samfund har styrket retten og adgangen til SRSR i Danmark med afgørende bidrag til lovgivning og implementering inden for samtykke, seksualundervisning, abort og fertilitet. Vi har spillet en central rolle i arbejdet for og implementeringen af en samtykkebaseret voldtægtslovgivning. Disse indsatser styrker retten til seksuel sundhed og trivsel (mål 3) og forebygger seksuel og kønsbaseret vold (mål 5). Derudover har Sex & Samfund været en drivkraft bag indførelsen af obligatorisk seksualundervisning i gymnasier og på forberedende grunduddannelser. Gennem udviklingen af undervisningsmaterialer til lærere og forældre, samt læringstilbud og rådgivning til unge, er vi med til at sikre kvalitetsundervisning om samtykke, køn, seksualitet og grænser (Verdensmål 4). Tilmed har vi styrket indsatsen for sårbare og marginaliserede grupper ved at sikre finansiering til omfattende seksualundervisning på sociale botilbud.

Sex & Samfund har spillet en nøglerolle i moderniseringen af den danske abortlovgivning, der trådte i kraft 1. juni 2025. Vi har leveret rådgivning og faglige input og sikret, at centrale anbefalinger – herunder hævnings af ugegrænsen til 18 uger,

afskaffelse af regionale abortsamråd og adgang til abort uden forældresamtykke for 15-17-årige – blev indarbejdet i loven. Som medlem af fertilitetsalliancen har vi endvidere arbejdet for at sikre, at samtalen og politik omkring fertilitet og fertilitetsbehandling fokuserer på både forebyggelse, oplysning, behandling og forskning og er baseret på menneskerettigheder og kropslig autonomi. Herudover har Sex & Samfund sammen med andre NGO'er desuden arbejdet for at styrke SRSR for LGBT+ personer i Danmark, herunder forbedrede regler for forældreorlov samt medvirket til at sikre, at lesbiske par kan gennemføre insemination i hjemmet. Gennem disse fremskridt har vi bidraget til både ligestilling og lige adgang til sundhed, i overensstemmelse med Verdensmål 3 og 5.

Fra det nationale til globale

Sex & Samfund har arbejdet tæt sammen med Udenrigsministeriet, Miljø- og Ligestillingsministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet for at sikre, at Danmark går forrest i kampen for ligestilling og understøtter ambitiøs handling og finansiering til SRSR både nationalt og globalt. I samarbejde med vores partnere i det globale syd har vi bidraget til kapacitetsudveksling i brugen af Verdensmålene som løftestang og redskab for nationalt arbejde og støttet vores partnere under FN's årlige samling i New York i forbindelse med deres Voluntary National Reviews. Globalt har Sex & Samfund deltaget aktivt i topmøder og FN-kommissioner- og forhandlinger relateret til Verdensmålene og arbejdet for, at forhandlingsteksterne afspejler stærke ambitioner for menneskerettigheder, ligestilling og princippet om LNOB.

Anbefalinger:

Sex & Samfunds råd til andre, der vil arbejde med Verdensmålene:

- Integrer et intersektionelt perspektiv i jeres indsatser, således at de aktivt støtter og involverer de individer og grupper, der er allermost udsatte og strukturelt ekskluderede og som oplever overlappende former for ulighed og diskrimination, som en forudsætning for ligestilling, sundhed og bæredygtig udvikling.
- Samarbejd og indgå partnerskaber på tværs af sektorer, således at 2030-dagsordenen og rettighedsdagsordenen når bredere ud og involverer et større spektrum af aktører samt indtænkes på tværs af politikområder.
- Sikr bred opbakning og øget kendskab til multilaterale aftaler og rammeværk, der forpligter alle lande til at fremme bæredygtig udvikling og menneskerettigheder, og støt op om implementeringen af disse aftaler.

WWF Danmark – naturbaserede løsninger som løftestang for Verdensmålene

Naturbaserede løsninger og verdensmålene

Hos WWF Danmark ser vi naturbaserede løsninger (NbS) som en nøgletilgang til at opnå FN's Verdensmål. NbS handler om at arbejde med naturen for at løse presserende samfundsudfordringer som klimaforandringer, tab af biodiversitet, fattigdom og fødevarer-sikkerhed. Hovedprincipperne i NbS omfatter beskyttelse, genopretning og bæredygtig forvaltning af lokale økosystemer. Når de implementeres korrekt, leverer NbS samtidig resultater for både naturen og lokalsamfund. Gennem strategisk partnerskabsaftale med Danida implementerer vi NbS i fem lande: Uganda, Kenya, Madagaskar, Myanmar og Nepal. Vores analyser viser, at programmet bidrager til hele 14 af de 17 Verdensmål – herunder mål 1 om fattigdom, mål 2 om sult, mål 6 om vand, mål 13 om klima og mål 15 om livet på land.

Sådan arbejder vi med Verdensmålene

Vi anvender den internationale IUCN-standard for NbS for at sikre høj kvalitet, rettighedsbasering og lokal forankring i alle indsatser. I Uganda har vi fx sammen med lokalsamfund identificeret og implementeret løsninger som skovlandbrug og genopretning af flodbredder for at mindske klimarisici og forbedre fødevarer- og vandsikkerheden. Tiltagene forbedrer jordens frugtbarhed, beskytter vandsystemer og øger landbrugsudbyttet i erosions truede områder, samtidig med at de skaber grønne job – f.eks. i planteskoler, biavl og urtemedicinproduktion.

I arbejdet med NbS lægger WWF stor vægt på kvalitet, ansvarlighed og lokal forankring. Vi anvender IUCNs internationale standard for NbS, som sikrer, at løsningerne designes og implementeres med respekt for både økologiske og sociale hensyn. Standardens otte kriterier følges systematisk i hele projektcyklussen og suppleres med en såkaldt self-assessment-tool, hvor vi løbende vurderer kvaliteten af NbS indsatserne og forbedrer dem. Det er vores erfaring, at forankring og fælles ejerskab er afgørende, hvis NbS skal bidrage til langsigtet bæredygtig udvikling.

Vores råd til andre, der vil arbejde med Verdensmålene

- Tænk naturen ind fra start – mange Verdensmål afhænger af sunde økosystemer. Uden naturen risikerer man kortsigtede og ustabile løsninger. Verdensmål – som klima (mål 13), vand (mål 6), fødevarer (mål 2), sundhed (mål 3), og biodiversitet (mål 15) – afhænger direkte af sunde økosystemer. Hvis naturen forringes, bliver frem-skriddet sårbare og kortsigtede.
- Brug naturen som løftestang – naturbaserede løsninger skaber synergi mellem sociale, miljø-mæssige og økonomiske mål. Naturbaserede løsninger leverer ofte resultater på tværs af mange verdensmål i én og samme indsats. Fx kan skovlandbrug forbedre fødevarer-sikkerhed (mål 2), reducere fattigdom (mål 1), binde CO₂ (mål 13), styrke biodiversitet (mål 15) og øge vandtil-gængelighed (mål 6). Det gør NbS særligt omkost-nings effektive og helhedsorienterede.
- Anvend anerkendte standarder og dokumen-tation – det styrker både kvalitet og læring og sikrer, at tilgange kan måles, sammenlignes og forbedres – og dermed levere troværdige og skalerbare bidrag til Verdensmålene.
- Fokuser på lokal forankring og ejerskab – det øger både effekt og bæredygtighed.
- Integrér Verdensmålene i eksisterende strategier og partnerskaber – så forbliver de relevante og handlingsorienterede.

Gladsaxe Kommune – Bæredygtig velfærd og udvikling i Gladsaxe

I Gladsaxe Kommune er arbejdet med bæredygtig udvikling og Verdensmål ikke en særskilt indsats eller afgrænset til enkelte områder, men en integreret del af den strategiske udvikling og faglige opgaveløsning.

Gennem de otte år, Gladsaxe har arbejdet med Verdensmålene, er fokus skiftet fra de strategiske rammer til praksis. Hvor arbejdet med verdensmålene i starten handlede om, hvilke mål, der skulle prioriteres, og hvordan vi kunne arbejde med dem, tænkes alle Verdensmål nu ind og danner en bredt anerkendt, fælles ramme for vores indsatser, hvor bæredygtig udvikling er koblet sammen med den strategiske og faglige udvikling.

Dermed bliver arbejdet stadigt mere integreret som del af kerneområderne bredt i hele organisationen og i samspillet med borgere, foreninger og virksomheder.

En strategi, der gror

Gladsaxe var den første kommune i Norden, der valgte at integrere Verdensmålene i Byrådets samlede strategi, Gladsaxestrategien 2018-2022, som blev forankret gennem tre greb: 1) Politisk fokus på fremdrift via kobling til budget og årsrapport. 2) Systematisk bred forankring i organisationen via de etablerede styrings- og ledelseskkanaler og som overordnet ramme for politikker, projekter og beslutningsoplæg. 3) Deltagelse og lokale partnerskaber for handling. Dét gav strategien et stærkt fodfæste og skabte grobund for en række konkrete forandringer.

Vi stod derfor på et solidt fundament, da Byrådet i 2022 med Gladsaxestrategien 2022-2026 satte den overordnede retning for de næste skridt i arbejdet med bæredygtig velfærd og udvikling – med borgernes velfærd og livskvalitet i fokus og verdensmålene som drivkraft for udviklingen på vej mod 2030. I lyset af de gode erfaringer med Verdensmålene er tilgangen i den nye strategi at inddrage dem som en integreret del af fundamentet for at udvikle kerneopgaverne på en måde, der kan bidrage til en bæredygtig udvikling socialt, miljømæssigt og økonomisk. Strategien åbner også for, at alle Verdensmål kan tænkes ind og integreres, hvor det giver mening, og bidrage til at løfte barren for de faglige indsatser.

Vores kvantitative og kvalitative opfølgninger viser, at målene er blevet omsat til praksis på mange forskellige måder afhængigt af, hvad der giver mening lokalt. Samtidig er det lykkedes at integrere dem stadigt mere i kerneområderne. Med strategien som ramme har vi fundet konkrete måder at bidrage til

bæredygtig udvikling på fagområderne, i byens rum og gennem lokalt samarbejde med borgere, foreninger og virksomheder.

Eksemplerne strækker sig lige fra små forandringer i hverdagen til større strategiske træk som fx vores bæredygtige indkøbspolitik med fokus på at fremme bl.a. emissionsfri transport, cirkulært forbrug og socialt ansvar. Vi går bæredygtigt til byggeri og renovering – gerne svanemærket, cirkulært og CO₂-neutralt, og vi omsætter vores Strategi for grøn omstilling bl.a. med udrulning af fjernvarme. Samspillet med omgivelserne er blevet større og det stærke partnerskab i Gladsaxe Erhvervsby udvikler sig, ligesom målet om, at børn og unge former fremtiden har ført til, at Gladsaxe i dag er anerkendt som UNICEF Børnevenlig By og har fokus på deltagelsesmuligheder for alle og gør en styrket indsats for unge. Flere resultater er beskrevet i vores opfølgninger og Voluntary Local Reviews til FN.

Verdensmålene – fra strategisk ramme til grundsten for vores arbejde

Arbejdet er på denne måde blevet rettet mere mod praksis på at integrere de fælles mål i kerneydelserne bredt i organisationen. Dermed ser vi en bevægelse fra at se Verdensmålene som strategiske mål til at være grundsten for opgaveløsningen og den måde, medarbejderne møder borgere og virksomheder på i dag.

Kombinationen af en tydelig strategisk retning, bred forankring og lokalt engagement gør det muligt hele tiden at udforske og tage nye skridt for en bæredygtig udvikling og sammen skabe et mere bæredygtigt og stærkere lokalsamfund.

Strategien danner rammen om den måde, vi arbejder og udvikler Gladsaxe på, og er sammen med verdensmålene en motivationsfaktor, der også tiltrækker nye medarbejdere til kerneområderne. Den sætter fælles retning for lokale indsatser – og peger samtidig rette vej ift. Verdensmålene, som verdens ledere ed FN's Fremtidspagt i efteråret 2024 genbekræftede fortsat er vores fælles mål og forener os.

Netop fordi vi står i en ustabil tid, er det vigtigt at holde fast i målene om en social, miljømæssig og økonomisk bæredygtig udvikling, for hverken klimaet, samfundet eller de økonomiske udfordringer holder pause – tværtimod. Derfor er det vigtigt fortsat at arbejde sammen om at finde de langsigtede og holdbare løsninger til gavn for borgere og virksomheder i dag – og for de kommende generationer.

renosyd – giver ting nyt liv og mennesker nye muligheder

150 flyttekasser om dagen

Hos renosyd, der er Skanderborg og Odder kommuners fælles affaldsselskab, elsker vi godt genbrug. Og det gør borgerne også. Faktisk holder vi så meget af genbrug, at vores to Værdicentraler* sælger, hvad der svarer til 150 flyttekasser fyldt med genbrugsguld hver dag.

Det mindsker ressourceforbrug og CO₂-aftryk. Men mere genbrug er mere end det. Det handler også om cirkulær økonomi, social sammenhængskraft – og om at ændre vores klimakultur. Derfor er mere genbrug en af de politisk fastsatte målsætninger i vores aktuelle affaldsplan.

Genbrugssamarbejdet – der er nok til alle

Vi har lavet et professionelt genbrugs-setup med reelle priser og et stabilt vareflow. Vi kalder os selv for en velsmurt genbrugsmaskine. Og det er vi stolte af. Vores mængder er nemlig noget, der rykker.

I 2024 indsamlede vi 600 ton ting til genbrug på vores genbrugspladser. Tæt ved 90 pct. af dem blev solgt og fik nye liv i Værdicentralerne. Og vi er ikke de eneste, der redder gode sager ud af affaldsstrømmen. Vi samarbejder med 9 lokale frivilligorganisationer, fx Folkekirkens Nødhjælp og spejderne, og sidste år samlede de yderligere 300 ton genbrug ind på renosyds pladser.

Genbrugssamarbejdet redder altså endnu flere ressourcer og er dermed med til at fremme ansvarligt forbrug. Samtidig er vi med til at gøre godt genbrug trendy, når vi i butikkerne formidler genbrugs-tankens til stadigt flere forbrugere med flotte udstillinger og hyggelige events, fx upcycling-workshops, genbrugsbanko, repair café og det altid populære 'Lopper efter Lukketid'.

Den sociale bundlinje og det store fællesskab

For os handler genbrug selvfølgelig om at mindske affaldsmængden. Men det er ikke det eneste parameter, der betyder noget. renosyds Værdicentraler er også et formidlingscenter, en lokal kulturbærer – og en arbejdsplads, hvor vi gør en forskel.

I tæt samarbejde med kommunernes jobcentre skaber vi for eksempel en jobramme, der passer til mennesker på kanten af arbejdsmarkedet – og vi har et kollegialt fællesskab smækfyldt med mening på verdensmåls-niveau.

Det sociale aspekt i Værdicentralerne er en strategisk prioritet, der er lige så vigtig for os som den grønne og den økonomiske bundlinje.

Meget mere genbrug, tak!

Nu skal I høre noget vildt. De 600 ton genbrug vi indsamlede i 2024? Det var 135 ton mere end i 2021. Og uden at sige for meget, kommer tallet til at tage et godt hop opad igen ved næste måling.

Værdicentralerne er ikke sat i verden for at tjene penge. Vi driver butikkerne efter hvile-i-sig princippet. Men når omsætningen stiger, giver vi hinanden en ekstra highfive. For det fortæller os, at der stadig er et udviklingspotentiale og plads til meget mere genbrug på markedet.

*Læs mere om renosyds Værdicentraler på deres hjemmeside.

renosyds råd til andre, der vil styrke verdensmål 12

- Gør det nemt og attraktivt at vælge genbrug
- Se genbrug som mere end klima og miljø – tænk også socialt og kulturelt
- Skab partnerskaber, fx med frivilligorganisationer, om mere godt genbrug til alle

Bæredygtig udvikling kræver internationalt samarbejde

Handlingens årti: Danmark tager ansvar for at fremme global udvikling

Danmark tager internationalt ansvar for at indfri Verdensmålene. Det gør vi, fordi bæredygtig udvikling kræver international handling og samarbejde – og at nogen går foran. FN's generalsekretær António Guterres har udråbt årtiet fra 2020-2030 til "Handlingens Årti". Faktum er ifølge FN's Global Sustainable Development Report 2024, at verden er alvorligt ude af kurs i forhold til at realisere 2030-dagsordenen. COVID-19-pandemien – og eftervirkningerne heraf – eskalerende konflikter, geopolitiske spændinger og klimaforandringerne rammer fremgangen for den bæredygtige udvikling hårdt. Selvom Danmark rangerer blandt toppen i internationale rapporter og indekser, når det gælder opnåelsen af Verdensmålene, betyder det dog ikke nødvendigvis, at vi er tæt på at nå dem. Vi er blot tættere på end andre. Dog må vi samtidig erkende, at vi og verden har lang vej igen, hvis vi skal nå målene inden 2030, som vi som internationalt samfund har lovet hinanden.

Med COVID-19 blev det endnu en gang demonstreret, at vi lever i en tætforbundet verden, og at hvad der sker lokalt kan få store konsekvenser globalt. Det er et afgørende grundvilkår for håndtering af globale udfordringer – såsom også klimaudfordringer, ustabilitet og irregulær migration – at vi har et stærkt multilateralt system, der kan drive den globale bæredygtige udvikling, fremme

international fred og stabilitet og sikre respekten for menneskerettigheder. Dog lever vi i en verden, hvor multilateralisme er under pres, og den internationale orden er i opbrud. For at adressere globale udfordringer og beskytte danske interesser engagerer Danmark sig aktivt i forpligtende fællesskaber som FN, EU, NATO, WTO og de internationale finansielle institutioner. Der er brug for, at flere lande støtter op om et stærkt og effektivt multilateralt system, som er i stand til at løse de globale udfordringer, der står i vejen for en mere bæredygtig og retfærdig verden. Vi skal holde fast i og udbygge vores internationale relationer og alliancer. Danmark vil under sit medlemskab af FN's Sikkerhedsråd i 2025-2026 arbejde for et mere effektivt, ansvarligt og repræsentativt Sikkerhedsråd for at bidrage til varetagelsen af international fred og sikkerhed. Danmark vil de kommende år fortsat arbejde for at styrke det multilaterale system og sikre, at det bidrager til at skabe en endnu mere bæredygtig verden.

Den nuværende geopolitiske situation understreger, hvordan ulighed skaber skrøbelige samfund: De sårbare rammes først og hårdest. Det skaber ubalance i samfundet og øger risikoen for ustabilitet. For at imødegå sådanne udfordringer, må vi globalt og lokalt kæmpe for samfund, der er økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtige. Moralsk har vi også et ansvar for at leve op til Verdensmålenes bærende princip om "ikke at lade nogen i stikken". Princippet står centralt i FN's Pact

for the Future fra 2024, og betyder, at alle klodens mennesker skal være en del af den bæredygtige udvikling. Det er et princip, der flugter godt med den danske velfærdsmodel, der fremmer lighed og lige muligheder for alle. Om man er født i Nakskov, Nairobi eller New Delhi: Verdensmålene gælder for os alle. Danmark kan gøre en forskel. Det gør vi på en række områder, hvor der er behov for en ekstra indsats, hvis vi skal nå Verdensmålene.

Udviklingsbistand

Udviklingsbistand er afgørende for den globale indfrielse af Verdensmålene og er skrevet direkte ind som en forpligtelse for udviklede lande i mål 17 om partnerskaber. Danmark har gennem årtier været en fremtrædende udviklingsaktør. I en krisetid, hvor mange lande foretager nedskæringer i udviklingsbistanden bliver Danmarks 0,7 pct. af BNI endnu mere værd, og giver en strategisk fordel til at skabe strategiske alliancer samtidig med vi gør en stor forskel for fattige og udsatte befolkningsgrupper.

Men for Danmark handler det ikke bare om at give meget, det handler om at give effektivt og med kvalitet for øje, og Danmark bliver ofte nævnt blandt de lande, der giver udviklingsbistand af høj kvalitet. For at nå Verdensmålene og adressere nye udfordringer i en geopolitisk brydningstid, har Danmark lanceret en ny udviklingspolitisk strategi, der sætter retning for vores udviklingsengagement. Danmark vil investere i ligeværdige partnerskaber og alliancer. Vi vil bidrage til at skabe en mere sikker verden med styrket handel, økonomisk udvikling og grøn omstilling.

Den grønne omstilling

Indsatsen mod klimaforandringerne og for en accelereret grøn omstilling er helt central for opfyldelsen af Verdensmålene. Danmark vil som grønt foregangsland tage lederskab for den globale klimaindsats og en retfærdig global omstilling til bæredygtige samfund til gavn for verdens befolkninger. Men udledninger fra Danmark udgør kun 0,1 pct. af de globale udledninger. Derfor forsøger Danmark som lille land at sætte det gode eksempel og tage lederskab for at få andre, større aktører til at ændre adfærd og omsætte grønne ambitioner til global handling for klima, natur, biodiversitet og miljø. Det er det danske lederskab på Verdensmål 7 om energitransition og adgang til ren energi, danske klimadiplomatiske indsatser for global kuludfasning, samt dansk bistand til at fremme klimatilpasning i udviklingslande gode eksempler på.

I november 2019 blev der udpeget de første 15 klimafrontposter, dvs. udvalgte danske repræsentationer i udlandet, som har et særligt fokus på det grønne område. Klimafrontpostkredsen tæller i 2025 33 repræsentationer, som bidrager til at løfte regeringens ambitioner om globalt lederskab på det grønne område gennem øget fokus på klima og det grønne på tværs af repræsentationernes arbejdsområder, styrket klimadiplomatisk indsats samt en fokuseret kommerciel indsats på det grønne område.

Samarbejdet med erhvervslivet er afgørende for at fremme den grønne omstilling i Danmark, såvel som globalt via eksport af danske grønne og energieffektive løsninger. Det er til gavn for såvel den danske beskæftigelse som reduktion af globale CO₂-udledninger, når dansk eksport af grønne løsninger øges. Regeringen arbejder kontinuerligt på at styrke samarbejdet med erhvervslivet mhp. at sikre, at grønne danske løsninger ift. energi, vand, fødevarer m.m. understøtter den grønne omstilling ikke kun i Danmark men også ude i verden.

Med Aftalen om et grønt Danmark lykkedes det ikke kun at beslutte verdens første klimaafgift på dele af landbrugsproduktionen men også at vise, hvordan livet kan vende tilbage til danske fjorde og skabe betydeligt mere plads for naturen. Alt sammen initiativer, som vil bidrage til en lang række Verdensmål. Aftalen er ovenikøbet indgået i fællesskab med de største eksterne interessenter på området. Blandt andet med landbrugserhvervets største interesseorganisation, Landbrug & Fødevarer, samt den største grønne NGO, Danmarks Naturfredningsforening – på lige fod med regeringen. I tider, hvor der i mange andre europæiske lande opleves store protester fra landbrugserhvervet i takt med, at der også i denne sektor skubbes til den nødvendige grønne omstilling, viser Danmark vejen for, hvordan den nødvendige forandring kan initieres med hinanden – frem for at kæmpe mod hinanden. Det er regeringens klare forventning, at hovedinteressenternes dybe forankring i en fælles aftale også vil afføde et langt større engagement i forbindelse med en realisering af de mange initiativer – også dér er det en forudsætning for en bæredygtig forandring af landbrugssektoren, at man er fælles om den. En aftale, som kan og allerede inspirerer andre lande.

Fred og sikkerhed

Væbnede konflikter, ustabilitet og skrøbelighed er både globalt og regionalt en af de største udfordringer ift. at indfri Verdensmålene. Fremskridt på Verdensmål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner er derfor afgørende for at opnå

fremskridt på en række af de andre mål. At fremme stabilitet og sikkerhed i skrøbelige og konfliktramte situationer er også en forudsætning for tryghed og sikkerhed i Danmark. Derfor gennemfører Danmark en række freds- og stabiliseringsindsatser i rammen af den tværministerielle Freds- og Stabiliseringsfond i bl.a. Syrien-Irak, Vestafrika, Afrikas Horn, Guinea-bugten, Ukraine, Moldova og Georgien. Og derfor bidrager Danmark til en række internationale indsatser missioner i store dele af verden for at sikre fred og stabilitet, både i rammen af bl.a. EU, NATO og FN. I Mellemøsten bidrager Danmark bl.a. med civilt og militært personel til NATO's Mission i Irak (NMI), som skal udvikle de irakiske myndigheders kapacitet til at varetage landets sikkerhed og imødegå truslen fra terrorisme, og med bidrag til den amerikansk-ledede koalition til bekæmpelse af ISIL i Irak og Syrien. Danmark har desuden bidraget kontinuerligt til FN's ældste fredsbevarende mission, UNTSO, i Israel, Libanon og Syrien. Danmark har endvidere siden 2024 bidraget signifikant til at sikre den maritime sikkerhed og stabilitet i Det Røde Hav, herunder aktuelt gennem støtte til EU's sømilitære operation Aspides.

Med afskaffelsen af det danske forsvarsforbehold i 2022 har Danmark endvidere styrket sin deltagelse i EU's sikkerheds- og forsvarspolitik med tilstedeværelse i 10 ud af 12 af EU's civile missioner på tværs af Europa, Mellemøsten og Afrika. Danmark bidrager til EU's militære bistandsmission i Ukraine, EU Force Althea i Bosnien-Hercegovina og EU's sømilitære operation Aspides i Det Røde Hav. Hertil forberedes bidrag til EU's militære træningsmission i Somalia. Disse bidrag er med til at opretholde den internationale, regelbaserede orden og styrke partneres kapacitet – og dermed støtte langsigtet stabilitet og fred i skrøbelige sammenhænge. Herudover bidrager Danmark kontinuerligt til NATO's fredsskabende operation i Kosovo (KFOR), som skal bistå til sikringen af et trygt og sikkert miljø, samt fri bevægelighed for alle folkeslag i Kosovo.

Konflikt og ustabilitet kan dog kun løses gennem længerevarende og bredspektrede indsatser. Danmark trækker derfor på alle dele af sine sikkerheds- og udenrigspolitiske redskaber, herunder udviklingsbistanden og humanitære indsatser for at forebygge og håndtere kriser og konflikter. Danmark er medlem af FN's Sikkerhedsråd i 2025-26 og vil bl.a. bruge sit brede humanitære og udviklingsmæssige engagement til at understøtte og forbedre internationale indsatser for fred og sikkerhed. Gennem disse konkrete indsatser bidrager Danmark aktivt til en række Verdensmål, herunder Verdensmål 1, 2, 3, 5, 6, 8, 14 og 16.

Humanitære indsatser

Hvis Verdensmålene skal nås, er effektive humanitære indsatser afgørende. Vi skal sikre, at de positive resultater når alle – også dem, der befinder sig i humanitære kriser, hvor det er sværest og behovene er størst. Ift. sin størrelse er Danmark en betydelig international humanitær aktør, der understøtter effektive humanitære indsatser til fordel for de mest sårbare og udsatte befolkningsgrupper gennem flerårige, forudsigelige og fleksible partnerskaber, således at humanitære organisationer hurtigt kan omstille indsatser og sætte ind, når nye kriser opstår eller kriser forværres. Vi medvirker bl.a. til at fremme en bedre sammenhæng mellem humanitære, udviklings-, klima- og fredsofbygningsindsatser. Filosofien er, at det ikke er nok at møde menneskers øjeblikkelige humanitære behov, men at sammenhængende indsatser skal medvirke til bæredygtige og langsigtede løsninger for mennesker i krisesituationer. Danmark lægger også vægt på at fremme involvering af lokale aktører i den humanitære respons og på, at indsatserne medvirker til beskyttelse af civile, herunder bl.a. kvinder og pigers særlige udsatte position i krisesituationer. Det humanitære arbejde medvirker særligt til, at vi når Verdensmål 1 om afskaffelse af fattigdom og Verdensmål 2 om at stoppe sult.

Menneskerettigheder

Danmark arbejder på at sikre, at Verdensmålene implementeres i tråd med den menneskerettighedsbaserede tilgang og dermed også ambitionen om, at ingen lades i stikken. Et klart fokus på sammenhængen mellem menneskerettighederne og Verdensmålene er en central faktor for at understøtte Verdensmål 10 og 16 om frie, lige og retfærdige samfund samt Verdensmål 5 om ligestilling. Dette gøres især gennem vores engagement i relevante FN-fora. Ligestilling og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) er centrale prioriteter i dansk udviklingsbistand og går på tværs af arbejdet med Verdensmålene. Danmark har en mangeårig fremtrædende, international position på området og arbejder særligt for at standse diskrimination og vold mod piger og kvinder, at sikre piger og kvinders ret til at bestemme over eget liv og egen krop – herunder, hvor mange børn de vil have, hvornår og med hvem – samt at give kvinder og piger lige muligheder for at få uddannelse, job og deltage i det økonomiske og politiske liv. I langvarige konflikter og kriser arbejder Danmark målrettet for at sikre piger og kvinders beskyttelse mod seksuel og kønsbaseret vold og adgang til prævention og reproduktive sundhedsydelser.

Regeringens målsætninger

Regeringen vil sikre, at udviklingen i arbejdet med Verdensmålene går den rigtige vej uden omveje. Det kræver, at vi definerer målsætninger og følger op på fremdriften løbende.

Regeringen har derfor genbekræftet de fleste af målsætningerne fra handlingsplanen i 2021 samt justeret, hvor det var relevant at tilpasse sig. Målsætningerne danner grundlag for den opfølgning og fremdrift regeringen vil afrapportere på baggrund af. For at tage højde for Verdensmålenes indbyrdes afhængighed er målsætningerne inddelt i fem overordnede kategorier, kendt som de fem p'er: Vækst og velstand (Prosperity), Mennesker (People), Miljø og klima (Planet), Fredelige og trygge samfund (Peace) og Partnerskaber (Partnerships).

Regeringen vil følge op

Regeringen vil hvert andet år udarbejde og offentliggøre en fremdriftsrapport ift. arbejdet med Verdensmålene. Fremdriftsrapporten vil give en status for ministeriernes implementering af og opfølgning på Verdensmålene samt udviklingen i de fremsatte målsætninger. Målsætningerne tager afsæt i regeringens eksisterende politik, men skal læses i kontekst af FN's Verdensmål og er dermed ikke en udtømmende liste over regeringens ambitioner og mål for Danmark. Det har været en prioritet at kunne måle fremdriften i målsætningerne baseret på kvantitative indikatorer, men der vil fremgå målsætninger, hvor dette ikke har været muligt, og hvor der som alternativ er fremsat kvalitative indikatorer.

International afrapportering

Hvert år afholder FN et topmøde kaldet *High Level Political Forum* (HLPF), hvor en række medlemslande melder sig til at fremlægge en frivillig rapport om

implementeringen af Verdensmålene i de pågældende lande – et såkaldt *Voluntary National Review* (VNR). Danmark aflagde for anden gang et VNR om den nationale udvikling og status på arbejdet med Verdensmålene i 2021 og forventer at aflægge endnu et VNR inden 2030.

Vækst og velstand (Prosperity)

Mennesker vil altid søge fremgang, udvikling og vækst. Økonomisk vækst og en øget befolkningsstigning har skabt store problemer for klimaet, men regeringen vil arbejde for at gøre en bæredygtig fremtid mulig. Danmark skal være et foregangsland, som tager ansvar og viser, at vækst og bæredygtighed ikke er hinandens modsætninger. I stedet skal bæredygtighed ses som en forudsætning for at skabe værdi og arbejdspladser i fremtiden, således at flere danskere kommer i beskæftigelse. At flest mulige danskere har et arbejde er vigtigt. Det skaber identitet og livsglæde for den enkelte, og det sikrer velstand for samfundet. Regeringen har derfor en ambition om, at beskæftigelsen i hele Danmark skal øges, og vi skal styrke vores arbejdsmarkedsfleksibilitet, så vi er klar til fremtidens arbejdspladser. Vi skal ligeledes fortsætte med at være blandt de tre mest digitale økonomier i EU. Vores velstand er ligeledes afhængig af, at der omfordeles, sættes grænser og reguleres. Derfor er vi afhængige af, at der eksisterer et velfungerende og retfærdigt skattevæsen, som befolkningen har tillid til. Regeringen arbejder derfor målrettet for at styrke regelefterlevelsen af skattereglerne gennem effektiv kontrol og vejledning. Vi skal blive ved med at stræbe efter en høj beskæftigelse, lige muligheder og et lille skel mellem rig og fattig. Men der kan gøres mere, og det kræver, at vi fører en økonomisk ansvarlig politik, hvor bæredygtig vækst er i højsædet.

Målsætninger og indikatorer under Vækst og velstand (Prosperity)

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
1	Beskæftigelsesministeriet	Beskæftigelsen i hele Danmark skal styrkes.	Beskæftigelsesbidrag af nye tiltag.	8.5 8.6
2	Skatteministeriet	Styrke regelefterlevelsen af skattereglerne gennem effektiv kontrol og vejledning.	Andel borgere og virksomheder (under 250 medarbejdere), der ikke har fejl i skatte- og momsangivelser.	16.4 16.6
3	Uddannelses- og Forskningsministeriet	De offentlige investeringer i forskning og udvikling skal udgøre mindst 1,00 pct. af BNP.	Størrelsen på de offentlige forskningsinvesteringer.	9.5
4	Erhvervsministeriet	Danmark skal have et fleksibelt arbejdsmarked, der er klar til fremtidens arbejdspladser.	Produktivitet og Strukturel ledighed.	8.2
5	Digitaliseringsministeriet	Danmark skal være blandt de mest digitale og innovative lande i EU.	I 2030 har mindst 80 pct. af befolkningen i alderen 16 - 74 år basale digitale færdigheder, 220.000 it-specialister er i beskæftigelse, mindst 75 pct. af danske virksomheder har taget én eller flere avancerede teknologier i brug i overensstemmelse med deres forretningsaktiviteter og 95 pct. af danske SMV'er når mindst op på et grundlæggende niveau af digital intensitet.	8.2
6	Erhvervsministeriet	Danmark skal også i fremtiden have et stærkt og konkurrencedygtigt erhvervsliv med gode, vellønnede job.	Gennemsnitlig årlig realvækst i produktivitet.	8.3 9.2
7	Erhvervsministeriet	20 pct. flere skal fuldføre hhv. en STEM erhvervsuddannelse og en STEM-videregående uddannelse.	a) Antal fuldførte på en ikkedimensioneret videregående STEM-uddannelse i 2028 ift. 2018. b) Antal fuldførte STEM-erhvervsuddannelser i 2028 set ift. 2018.	9.2

Mennesker (People)

Omsorg for vores ældre, trygge institutioner til vores børn og fri og lige adgang til uddannelse og sundhedsydelser er nogle af de velfærdsgoder, som gør Danmark til et trygt og godt sted at leve. Vores velfærdssamfund beror på antagelsen om, at alle mennesker er født lige, og at alle skal have muligheden for at leve et frit og anstændigt liv. Velfærdssamfundet skal være der for os alle sammen. Vi skal derfor arbejde for at få flere mennesker ud af hjemløshed, og vi skal sikre blandede byer på tværs af landet, som giver mulighed for, at mennesker mødes på tværs af økonomiske, sociale og etniske skel. Det må ikke være ens baggrund, som afgør, hvilke muligheder man har i livet. Det kræver bl.a., at vi får flere i uddannelse og ud på arbejdsmarkedet, herunder at flere unge vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse. Vi skal styrke den samfundsmodel, som har gjort Danmark til et af de mest lige og trygge

samfund i verden. Vi skal styrke velfærden, så vores dagtilbud, skoler, plejehjem og sygehuse kan blive endnu bedre, end de allerede er. Det danske uddannelsessystem spiller en afgørende rolle for, at børn og unge får et godt afsæt i livet. Derfor skal kvaliteten af dagtilbud og grundskolen styrkes, og trivslen hele vejen igennem uddannelsessystemet skal øges. Det er ambitionen, at hver ny generation skal gå en bedre fremtid i møde end den forrige. Vi skal derfor også arbejde for at fremme ligestillingen mellem kønnene og sikre, at ingen bliver diskrimineret på baggrund af eksempelvis deres køn eller handicap. Unge og voksne med handicap, eller som på anden vis er særligt sårbare eller udsatte, skal have lige muligheder som alle andre for at leve et selvstændigt voksenliv. Ligestillingen skal sikres i alle dele af samfundet, og målet er, at mænd og kvinder får lige rettigheder og muligheder, både økonomisk, socialt, kulturelt og politisk.

Målsætninger og indikatorer under Mennesker (People)

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
8	Børne- og Undervisningsministeriet	Flere skal vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse.	Nøgletal tilgængelige på uddannelsesstatistik.dk	4.1
			følges løbende: Frafald,	4.3
			tilgang, fuldførte, elevtrivsel,	4.4
			beskæftigelsesfrekvenser og lærepladsstatistik.	8.6
9	Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet	Høj trivsel hele vejen igennem uddannelsessystemet.	a) Udviklingen i den gennemsnitlige score for den samlede trivselsindikator i folkeskolen.	4.1
			b) Udviklingen i andelen, der har svaret helt enig på spørgsmålet "Jeg er glad for at gå i skole" i trivselsmålingerne på de gymnasiale uddannelser.	4.2
			c) Udviklingen i den gennemsnitlige score for den samlede trivselsindikator på erhvervsuddannelserne.	4.5
			d) Udviklingen i den gennemsnitlige score for den samlede trivselsindikator på FGU.	
			e) Udvikling i den gennemsnitlige score for de videregående uddannelser på spørgsmålet "Jeg føler mig generelt rigtigt godt tilpas på min uddannelse".	
10	Børne- og Undervisningsministeriet	Kvaliteten af grundskoler skal styrkes.	a) Normeringen i dagtilbud.	4.1
			b) Andelen af pædagogisk uddannede ift. alle ansatte i dagtilbud.	4.2

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
11	Børne- og Undervisningsministeriet	Kvaliteten af dagtilbud skal styrkes.	a) Andelen af undervisnings-timer i grundskolen, der varetages af en lærer med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetence i faget. b) Udviklingen i fraværsp-rocenten i grundskolen. c) Andel elever, der får består folkeskolens afgangsprøver.	4.1 4.2 4.6
12	Børne- og Undervisningsministeriet	Halvering af andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, inden 2030.	Antal personer i "potentialegruppen" (16-24 år) der ikke er i uddannelse, arbejdspladsrelateret uddannelse eller arbejde.	4.1 4.3 4.4 8.5 8.6
13	Erhvervsministeriet	Regeringen vil arbejde for vækst og udvikling i et sammenhængende Danmark.	Spredning i regional BNP pr. indbygger.	11.a
14	Social- og Boligministeriet	Flere unge og voksne, som er udsatte eller har et handicap, skal have muligheden for et selvstændigt voksenliv.	Andel i uddannelse eller beskæftigelse blandt 18-59-årige socialt udsatte og personer med handicap, som har modtaget hjælp eller støtte efter serviceloven.	10.2 4.5
15	Social- og Boligministeriet	Antallet af mennesker i hjemløshed skal reduceres markant, og der skal gøres op med langvarigt hjemløshed.	Andelen af mennesker i hjemløshed opgjort hvert andet år.	10.3
16	Social- og Boligministeriet	Øget livskvalitet blandt mennesker med handicap.	a) Deltagelse i kulturelle og sociale aktiviteter blandt mennesker med handicap. b) Andel af personer med handicap, der oplever at have indflydelse på eget liv. c) Andel af personer med handicap, som ofte er alene, selvom de hellere vil være sammen med andre.	4.5 4.a 10.2 10.3 11.2 11.7
17	Social- og boligministeriet	Sikre blandede byer på tværs af Danmark, som giver mulighed for, at mennesker mødes på tværs af sociale og økonomiske forskelle.	Bolig- og beboersammensætningen i de udsatte boligområder, som findes på tværs af Danmark.	11.3
18	Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Ældreministeriet	Fortsat udvikling af et godt sundhedsvæsen og en værdig ældrepleje.	a) Patienttilfredshed med forløbet fra indlæggelse til udskrivelse og patient-oplevet inddragelse. b) Brugertilfredshedsundersøgelse i ældreplejen.	3.4
19	Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Styrket indsats overfor kroniske og livstruende sygdomme.	a) 5-års overlevelse efter kræft og akutte somatiske indlæggelser blandt borgere med KOL og diabetes type 2. b) Antal forebyggelige sygehusophold.	3.4

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
20	Beskæftigelsesministeriet	Reduktion af arbejdsulykker, der resulterer i skader eller dødsfald.	Antal dødelige og ikke-dødelige arbejdsulykker ift. beskæftigelsen.	8.8
21	Beskæftigelsesministeriet	Flere lønmodtagere skal opkvalificeres, så de får de rette kompetencer til at besætte nye jobs.	Antal 20-64-årige, der har deltaget i voksen- eller efteruddannelse, sat ift. antal erhvervsaktive i samme aldersgruppe.	4.4
22	Miljø- og Ligestillingsministeriet	Fremme ligestillingen af det underrepræsenterede køn i de øverste ledelseslag i private virksomheder og den offentlige forvaltning.	Andel af det underrepræsenterede køn i de øverste ledelseslag i hhv. 1) private virksomheder. 2) statslige arbejdspladser.	5.1 5.5

Miljø og Klima (Planet)

Klimaforandringer er en af de største udfordringer, vi står overfor i dag, og beskyttelsen af vores planet er en forudsætning for, at den kan understøtte nuværende og fremtidige generationers behov. Det globale forbrug af ressourcer har en omfattende påvirkning på natur og miljø og kan blive meget mere bæredygtigt. Regeringen har fokus på at reducere udledning af drivhusgasser, beskytte miljøet, bevare og fremme biodiversiteten samt en mere cirkulær økonomi. Regeringen har endvidere fokus på at understøtte skovrejsning og mere urørt skov samt at sikre godt vand- og havmiljø. Vi skal indfri klimalovens mål om at reducere drivhusgasudledningerne, og vi skal øge brugen af vedvarende energi. Danmark skal fortsat være et fødevarerproducerende land, men med et bæredygtigt hensyn. Vi er langt på økologiområdet, og på verdensplan er

vi helt i front på vores økologiske forbrug. Ligeledes skal vi fortsat være foregangsland, når det kommer til grøn omstilling, og vi skal påtage os det internationale lederskab for bæredygtig udvikling. Danmark skal bidrage aktivt til at beskytte biodiversitet og økosystemer over hele verden, og i særdeleshed bekæmpe afskovning af tropisk skov. Vi skal bidrage til at nedbringe skibsfartens CO₂-udledning både nationalt og internationalt, og vi skal styrke implementeringen af international maritim regulering for at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have. Danmark skal bidrage til, at den grønne omstilling sker på en måde, hvor alle kan være med, og særligt dem, som er længst fra mål. Vi skal derfor indgå i inkluderende internationale samarbejder – der fører til bæredygtige løsninger, emissionsreduktioner og øget modstandsdygtighed over for klimaforandringer.

Målsætninger og indikatorer under Miljø og Klima (Planet)

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
23	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Indfri klimalovens mål om at reducere drivhusgasudledningerne med 70 pct. i 2030 ift. 1990.	Status og fremskrivning af CO ₂ e-udledninger.	13.2
24	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Realisere energibesparelser i opvarmningen af boliger.	Reduktion i nettovarmeforbruget pr. m ² .	7.3
25	Miljø- og Ligestillingsministeriet og Ministeriet for Grøn Trepert	Sikring af god vandmiljøtilstand og beskyttelse af havmiljøet.	a) Tilstand for overfladevand. b) Tilstand for grundvand. c) Tilstand for menneskeskabt eutrofiering i havet.	6.3 14.1
26	Miljø- og Ligestillingsministeriet og Ministeriet for Grøn Trepert	Bevaringsstatus for naturtyper omfattet af naturgenopretningsforordningen.	a) Bevaringsstatus for naturtyper omfattet af naturgenopretningsforordningen.	15.1 15.5
27	Ministeriet for Grøn Trepert	Skovrejsning og genetablering af vådområder.	a) Skovareal. b) Vådområdeareal.	15.1 15.2
28	Miljø- og Ligestillingsministeriet	Sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne samt mere og bedre genanvendelse.	a) Mængden af madaffald per capita. b) Mængden af emballageaffald per capita. c) Genanvendelsesprocenten for husholdningsaffald. d) Genanvendelsesprocenterne for emballageaffald.	8.4 11.6 12.1 12.2 12.3 12.4 12.5 12.6 12.7

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
29	Miljø- og Ligestillingsministeriet	Nedbringelse af udledningen fra spildevand samt en energineutral vandsektor.	a) Samlet udledning i kg fosfor og kvælstof fra spildevandsselskaber (renseanlæg og overløb). b) Samlet Energiforbrug (forbrug og produktion) i vandsektoren.	6.3 14.1 14.2
30	Miljø- og Ligestillingsministeriet	Reduktion af udledningen af luftforurenende stoffer.	Luftkvalitet målt ved udledningen af: a) NOx b) SO2 c) NH3 d) NMVOC e) PM2,5	3.9 11.6
31	Miljø- og Ligestillingsministeriet	Reduktion af pesticidbelastningen.	Belastning af sundhed, natur og grundvand fra sprøjtemidler opgjort ved den danske pesticidbelastningsindikator beregnet ud fra den samlede belastning for de enkelte sprøjtemidler i den mængde, de er blevet solgt og anvendt.	6.3 6.6 12.4 14.1 14.2 15.1
32	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Reduktion af antibiotika-forbruget til svin.	Det samlede forbrug af antibiotika opgjort ved kg. aktiv stof.	12.4
33	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Gradvis genopbygning af populationer af fiskebestande til et niveau, der kan give maksimalt bæredygtigt udbytte.	Andelen af erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande, der udnyttes på et niveau, så de efterlever princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).	14.4
34	Udenrigsministeriet	Danmark vil bidrage til en inklusiv grøn omstilling, der fører til bæredygtige løsninger, emissionsreduktioner og øget modstandsdygtighed over for klimaforandringer.	a) Vækst i eksport af dansk energiteknologi. b) Antal af danske myndighedssamarbejder, som styrker grønne rammeværker. c) Andel af dansk udviklingsbistand med direkte grøn/klimamålsætning. d) Antal udviklingsindsatser, herunder i Afrika, der styrker klimatilpasning gennem forbedret natur- og vandforvaltning. e) Antal udviklingsindsatser, herunder i Afrika, der sikrer CO ₂ -reduktioner gennem adgang til vedvarende energi.	6.1 7.1 7.2
35	Erhvervsministeriet	Danmark skal bidrage til at nedbringe skibsfartens CO ₂ -udledning både internationalt og nationalt og tage internationalt lederskab på dekarboniseringen af skibsfarten.	a) IMO DCS (Data oil collection for fuel oil consumption of ships). b) Aktiv dansk deltagelse i udvikling af international klimaregulering af skibsfarten i IMO og EU.	13.2
36	Erhvervsministeriet	Danmark vil arbejde for at styrke implementeringen af international maritim regulering for at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have.	Deltagelse i internationale maritimesamarbejder.	14.2 14.c

Fredelige og trygge samfund (Peace)

Bæredygtig udvikling kan ikke ske uden fred. Derfor er der fokus på at sætte mål, der fostrer fredelige, retfærdige og inkluderende samfund. Danmark er for lille et land til store forskelle, og det er afgørende, at vi kan leve sammen, selvom vi er forskellige. Det gør vi gennem respekt for hinanden og de demokratiske spilleregler, vores samfund er bygget på. Danmark er et af de trykkestegte og mest tillidsfulde lande i verden, og vi er kendt for at være et land, hvor tilliden til hinanden og til myndighederne er høj. Den enkelte borger har frihed og muligheder, og det skyldes i høj grad den gensidige tillid borgerne og myndighederne imellem. Derfor har regeringen en klar ambition om at fastholde Danmarks position som et af verdens bedst placerede lande på Transparency Internationals Corruption Perceptions Index. Det skal bl.a.

ske gennem en fortsat sikring af ytringsfriheden og gennem arbejdet for et mere effektivt, retfærdigt og konsekvent retssystem. Regeringen har i den forbindelse ligeledes en ambition om fortsat at styrke vores værn mod organiseret og økonomisk kriminalitet. Som et lille, men åbent land, der lever af vores udsyn til resten af verden, er det afgørende, at vi også indgår i internationale samarbejder, hvis formål er at fremme international stabilitet, sikkerhed og bæredygtig udvikling. Regeringen har en ambition om at styrke den internationale retsorden baseret på grundlæggende værdier så som menneskerettigheder, ligestilling og demokratiske retsstatsprincipper. Vi skal stå vagt om de internationale konventioner, og vi skal engagere os i forpligtende internationale fællesskaber, så vi kan påvirke den globale udvikling i en positiv retning.

Målsætninger og indikatorer under Fredelige og trygge samfund (Peace)

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
37	Justitsministeriet	Fastholde Danmarks position blandt verdens bedst placerede lande i Transparency Internationals Corruption Perceptions Index.	Danmarks placering på Transparency Internationals rangliste.	16.5
38	Justitsministeriet	Værne om ytringsfriheden.	Danmarks frihedsscore jf. Freedom Houses årlige opgørelse.	16.10
39	Justitsministeriet	Sikre et stærkt værn mod økonomisk og organiseret kriminalitet.	a) Antal sigtelser på baggrund af hvidvaskunderretninger. b) Antal domfældelser for hvidvask.	6.4 16a
40	Justitsministeriet	Sikre et mere effektivt retssystem.	Antal dage sagsbehandlings-tiden er nedbragt med fra anmeldelse til afsoning, ift. niveauet i 2021.	16.3
41	Udenrigsministeriet	Styrkelse af den internationale retsorden baseret på grundlæggende værdier som demokratiske retsstatsprincipper, menneskerettigheder og ligestilling via regeringens internationale indsats.	a) Medlemskab af FN's Sikkerhedsråd i 2025-2026. b) Lancering (april 2025) og implementering af Danmarks femte nationale handlingsplan for Kvinder, Fred og Sikkerhed (FN-resolution 1325), som udmønter ministrenes udmeldinger om en stærkere dansk profil.	16.1 16.6 16.7
42	Forsvarsministeriet og Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab	Fremme af international stabilitet og sikkerhed.	a) Antal danske bidrag til internationale civile, militære og krisestyringsmissioner. b) Antal samtænkte programmer og engagementer igangsat i regi af Freds- og Stabiliseringsfonden.	16.1
43	Udenrigsministeriet	Fremme af bæredygtig udvikling med afsæt i international menneskeret.	Antal danske UPR-anbefalinger, som accepteres af modtagerlandet.	16.3, 1 6.10 16.b

Partnerskaber (Partnerships)

Stadig flere udfordringer og muligheder mødes bedst via forpligtende internationale fællesskaber. Det er herigennem, at vi skal løse fremtidens grænseoverskridende udfordringer og globale problemstillinger. Regeringen tror således på, at vi kan opnå mere, når vi arbejder sammen, end vi kan alene. Derfor skal Danmark indgå bilaterale aftaler og engagere sig i internationale fællesskaber, særligt når det gælder sikring af udvikling, menneskerettigheder, stabilitet og fred. Især klimakrisen er en problematik, som kræver fælles løsninger, og i den forbindelse er Danmark et oplagt foregangsland, der kan bidrage til at hjælpe og inspirere andre. Gennem private og offentlige partnerskaber og samarbejder er det ambitionen, at danske virksomheder, myndigheder og civilsamfundsorganisationer skal bidrage til klimahandling og realisering af

Verdensmålene nationalt såvel som internationalt. Det gælder ligeledes arbejdet for at fremme kvinder og pigers rettigheder i særligt udviklingslandene. Regeringen ønsker med eksemplets magt, at Danmark går foran, så vi kan præge verden med vores værdier og i sidste ende gøre en forskel. Vi løser kun problemet, hvis alle er med, og derfor er det særligt vigtigt, at vi hjælper dem, som er længst fra mål. Det gør vi bl.a. ved fortsat at leve op til FN's anbefalinger for støtte til udviklingslande, hvilket vil sige 0,7 pct. af Danmarks BNI. Gennem samarbejder og partnerskaber med de mest sårbare af verdens lande kan vi bl.a. bidrage til at fremme udviklingslandenes adgang til rent vand og ren energi, og derigennem sikre nye grønne arbejdspladser i særligt afrikanske lande. Vi kan ligeledes bidrage til en reduktion i fødevarerusikkerhed verden over og sult i humanitære kriser.

Målsætninger og indikatorer under Partnerskaber (Partnerships)

Nr.	Ansvarshavende ministerium	Målsætning	Indikator	Delmål
44	Udenrigsministeriet	Gennem både offentlige og private partnerskaber og samarbejder skal danske virksomheder, myndigheder og civilsamfundsorganisationer bidrage til klimahandling og realisering af Verdensmålene.	a) Etablering og anvendelse af nyt partnerskabsprogram inden for udviklingspolitikken med fokus på vand, energi og fødevarer, som fremmer bæredygtige klima – miljøløsninger i udviklingslande. b) Procentdel af Impact Fund Denmark's årlige investeringer (målt over en glidende treårig periode), der vedrører lavindkomstlande (jf. Verdensbankens definition). c) Antal af danske myndighedssamarbejder, som styrker grønne rammeværker.	17.9 17.16 17.17
45	Udenrigsministeriet	Danmark vil leve op til FN's målsætning om at bruge 0,7 pct. af BNI i støtte til udviklingslandene.	Niveauet for Danmarks andel af Official Development Assistance (ODA).	17.2
46	Udenrigsministeriet	Regeringen vil arbejde for, at relevante LDC'er optages i WTO.	Antal møder i WTO's arbejdsgruppe vedrørende Etiopiens WTO-medlemskab.	10.6
47	Udenrigsministeriet	Regeringen vil arbejde for, at EU's handelsaftaler indeholder forpligtelser vedrørende ILO-konventioner.	Antal af nye og reviderede handelsaftaler, hvor parterne forpligter sig til at ratificere og overholde ILO's kernekonventioner om grundlæggende rettigheder om børnearbejde.	8.7
48	Udenrigsministeriet	Fremme af adgang til rent vand og ren energi i udviklingslande i Afrika og i denne forbindelse sikring af nye grønne jobs.	a) Antal mennesker i Afrika, der har fået enten adgang til rent vand eller vedvarende energi gennem dansk lederskab og innovativ finansiering. b) Dansk bidrag til antal grønne jobs.	7.1 6.1 6.a
49	Udenrigsministeriet	Fremme af kvinder og pigers rettigheder i udviklingslandene.	Antal kvinder og piger beskyttet mod uønsket graviditet, med adgang til moderne prævention, sikker abort og seksualundervisning.	5.6
50	Udenrigsministeriet	Reduktion i fødevarer-usikkerhed og sult i humanitære kriser.	Antal af akutte fødevarer-usikre mennesker i dansk prioriterede humanitære kriser.	2.1 2.2

Vurderingen af arbejdet med Verdensmålene i Danmark

På globalt plan rangerer Danmark blandt de lande, der er klarer sig bedst ift. at realisere Verdensmålene. I "Sustainable Development Report 2024" af Sustainable Development Solutions Network (SDSN) er Danmark placeret i top tre sammen med Sverige og Finland.

Selvom vi er stolte af, at Danmark ligger helt i top sammenlignet med andre lande, er det ikke ensbetydende med, at vi er i mål. Det er vigtigt, at vi kigger indad, og at vi tør stå ved, at der er områder, hvor vi ikke er i mål. Derfor har regeringen foretaget vurderinger af, hvordan det går med at implementere og realisere de 17 Verdensmål i Danmark. En sådan vurdering er både væsentlig og relevant for regeringens videre arbejde med Verdensmålene.

Regeringens vurdering af indfrielsen af Verdensmålene i Danmark

Vurderingerne er foretaget på delmål-niveau og i en dansk kontekst. Ansvar for de enkelte delmål er fordelt ud på relevante ministerier. For få af delmålene er der ikke foretaget en konkret vurdering, fordi det ikke har været relevant i en dansk kontekst. Et eksempel herpå er delmål 15.4 "Inden 2030 skal der sikres beskyttelse af

bjergøkosystemer, herunder deres biodiversitet, for at kunne øge deres evne til at bidrage til bæredygtig udvikling". Ligeledes er der i få tilfælde foretaget to forskellige vurderinger af samme delmål. Sammen med vurderingen af Danmarks indfrielse fremhæves eksempler på relevante aftaler og udspil samt eksisterende politikker, lovgivning og indsatser med det formål at give en holistisk præsentation af hvert af de 17 Verdensmål. Hertil beskrives Danmarks globale indsats, samt hvordan denne i relevant omfang relaterer sig til de delmål, der indeholder bogstaver om "means of implementation".

Læsevejledning

Vurderingen af Danmarks indfrielse af Verdensmålene er visualiseret ved at bruge trafiklys for vurdering af niveauet (●●●) og pile for vurdering af tendensen (⬆️⬇️⬆️). Vurderingen af de enkelte delmål er baseret på enten kvantitative data eller kvalitative vurderinger af politik på området – eller en kombination heraf.

Udgangspunktet for vurderingen af niveau og tendens fremgår, jf. tabel 1 og tabel 2. Angivelse af delmål i parentes fx "(delmål 4.2)" henviser til det/ de delmål, som bliver påvirket af det omtalte politiske arbejde.

Vurdering af niveau

Trafiklys

● Opfyldt

Vurdering

Tilstrækkelig politik og implementering og/eller indfriet baseret på data.

● Ikke opfyldt men godt placeret

Tilstrækkelig politik på området men fravær af implementering og/eller delvis indfriet baseret på data.

● Ikke opfyldt

Fravær af tilstrækkelig politik og implementering og/eller fravær af indfrielse baseret på data.

Vurdering af tendens

Pile

① God udvikling

Vurdering

God udvikling baseret på data og/eller politik og politisk fokus.

⊖ Stabil

Stabil udvikling baseret på data og/eller politik og politisk fokus.

Ⓣ Negativ/ringe udvikling

Negativ/ringe udvikling baseret på data og/eller politik og politisk fokus.

Afskaf alle former for fattigdom i verden

I Danmark er der et veludbygget socialt sikkerhedsnet, der bl.a. sikrer alle et forsørgelsesgrundlag. Samtidig er det regeringens ambition, at dem, der kan, skal have mulighed for at deltage i arbejdsfællesskabet.

Vurdering af delmål

1.1 Alle i Danmark har ret til sociale ydelser, hvorfor ingen i Danmark lever i ekstrem fattigdom. (●, ①)

1.2 Danmark har ikke en officiel national definition af fattigdom. Sigtet efter en halvering af fattigdom i Danmark skal ses i lyset af Danmarks udgangspunkt med et veludbygget socialt sikkerhedsnet. (●, ①)

1.3 Alle i Danmark har adgang til sociale sikkerhedsydelser. (●, ①)

1.4 Målet vurderes at være opfyldt. (●, ①)

1.5 Med henblik på at være rustet til at imødegå det skærpede trusselsbillede blev Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab oprettet i august 2024. Ministeriet har fået til ansvar at forebygge, modstå og håndtere større ulykker, kriser, katastrofer, krig og andre hændelser, der udfordrer samfundets grundlæggende funktioner. Således har det målrettede arbejde med beredskabsplanlægning og krisestyring ifm. katastrofer fået et markant løft. (●, ①)

Der findes ikke ekstrem fattigdom i Danmark, hvor mennesker lever under fattigdomsgrænsen (1,90 USD om dagen). Det skyldes bl.a., at Danmark har et veludbygget socialt sikkerhedsnet, der sikrer alle et forsørgelsesgrundlag samt adgang til en lang række serviceydelser. Derudover har Danmark et formaliseret og velafprøvet krisehåndteringssystem. Baseret på evalueringer fra krisestyringsøvelser og håndteringen af større hændelser er det vurderingen, at Danmark har et robust krisestyringssystem og beredskabsplanlægning og dermed modstandsdygtighed overfor katastrofer. På baggrund af evalueringer er det et område, der løbende tilpasses og styrkes. Ved i højere grad at indtænke civilsamfundet i beredskab og civilsamfundsbeskyttelsen er det ambitionen i højere grad at kunne nå eksempelvis udsatte borgere, som offentlige myndigheder kan have vanskeligt ved at kommunikere med. Danmark er således nået langt med at opfylde delmålene under Verdensmål 1.

Danmark skal dog fortsat gøre mere. For der findes stadig børn i Danmark, hvor pengene er svære at få til at række i familierne, og hvor børnene ikke har samme muligheder som deres jævnaldrende. Det kan fx være ift. at deltage i fritidsaktiviteter, afholde og deltage i sociale arrangementer og aktiviteter samt indgå i fællesskaber på lige fod med deres jævnaldrende.

Danmarks globale indsats

Et af hovedformålene med dansk udviklingssamarbejde er at bekæmpe fattigdom. Gennem internationalt samarbejde og partnerskaber, og med afsæt i regeringens udviklingspolitiske strategi, understøtter regeringen arbejdet med delmål 1.a om midler til udviklingslande afsat til udryddelse af fattigdom og 1.b om udviklingsstrategier med fokus på fattigdom og ligestilling. Danmark lever op til FN's målsætning om at afsætte 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand, og gennem udviklingssamarbejdet bidrager Danmark til at hjælpe de mennesker, der har størst behov. Dansk udviklingssamarbejde bidrager bl.a. til at skabe bæredygtige og socialt retfærdige samfund med fokus på anstændige jobs og grøn vækst. Ligeledes er adgang til sundhed og uddannelse afgørende for at bekæmpe fattigdom. Regeringen har også fokus på at forbedre leveforholdene i flygtninges nærområder, hvilket både kommer nogle af de mest udsatte mennesker i verden til gavn og samtidig forebygger irregulær migration.

Udvalgte indsatser

Styrket opkvalificering

Regeringen har igangsat initiativer, der skal styrke muligheden for at alle kan bidrage til samfundet. Det indebærer, at ufaglærte dagpengemodtagere over 30 år samt faglærte med en forældet uddannelse har ret til at tage en erhvervsuddannelse inden for et område med mangel på arbejdskraft, samtidig med at de modtager 110 pct. af dagpengesatsen. Endvidere findes der muligheder for opkvalificering under den regionale uddannelsespulje.

Alle skal have plads i arbejdsfællesskabet

Regeringen arbejder aktivt med indsatser for at indfri delmål 1.3 om sociale sikringssystemer og 1.4 om lige ret til økonomiske ressourcer og adgang til basale serviceydelser mv. For regeringen er det en prioritet at sikre, at alle har plads i arbejdsfællesskabet, og at der er en fair fordeling af vækst og velstand. Alle borgere i Danmark har adgang til et socialt sikkerhedssystem, og regeringen tilstræber, at alle udsatte og ikke udsatte har den samme ret til økonomiske ressourcer og serviceydelser. Mennesker med sociale udfordringer, psykiske vanskeligheder eller et handicap kan fx modtage støtte og hjælp efter service-loven eller barnets lov, og alle mennesker har den samme frie og lige adgang til sundhedsvæsenet.

Klimasikring af Danmark

Det udbyggede sociale sikkerhedsnet i Danmark sikrer, at der tages hånd om personer, der pludseligt og uforudset står i en sårbar eller udsat position. Det gælder også ift. ekstreme klimarelaterede hændelser (delmål 1.5).

Fokuseret indsats for at styrke samfundssikkerhed og beredskab

De senere års udvikling, herunder en skærpet udenrigs- og sikkerhedspolitisk situation som følge af Ruslands fuldskalainvasion af Ukraine og den afledte energikrise, den geopolitiske rivalisering, hybrid krigsførelse og cyberangreb mod myndigheder og virksomheder, har sammen med klimaforandringerne medført et skærpet trusselsbillede, som i stigende grad adskiller sig fra årene efter murens fald. Dette har aktualiseret en række opgaver og risici, som indebærer, at der er behov for et fornyet og centralt fokus på og prioritering af samfundssikkerhed og beredskab, herunder en styrket

tværgående koordination af arbejdet. På denne baggrund har regeringen oprettet Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab, som har fået til ansvar for at forebygge, modstå og håndtere større ulykker, kriser, katastrofer, krig og andre hændelser, der udfordrer samfundets grundlæggende funktioner. Ministeriet vil på tværs af og i samarbejde med de forskellige sektorer skulle understøtte en samlet retning samt tværgående krav og standarder for arbejdet med robustgørelse og beredskabsplanlægning i de enkelte sektorer, herunder rådgive og kommunikere til myndigheder, virksomheder og befolkning (delmål 1.5).

Stop sult, opnå fødevarerikkerhed og forbedret ernæring samt fremme bæredygtigt landbrug

Regeringen arbejder målrettet med at fremme et bæredygtigt landbrug i Danmark. Landbruget skal bidrage til målet om at reducere de samlede udledninger af drivhusgasser med 70 pct. senest i 2030 med mellem 55 og 65 pct. ift. 1990. Arealet med økologisk landbrug skal fordobles i 2030. Landbrugets udledning af næringsstoffer til havmiljøet skal reduceres, således at havmiljøet kan genoprettes. Sult og fødevarerikkerhed, som også er temaer under Verdensmål 2, kan ikke siges at være relevante udfordringer i Danmark, men er derimod vigtige at bekæmpe i udviklingslandene.

Dansk landbrug er på en række områder lykkes med at reducere miljøpåvirkningen igennem reguleringer og integration af miljøteknologier og produktionsmetoder. Danmark har fx i løbet af de sidste 30 år cirka halveret udledningen af næringsstoffer fra landbruget samt omtrentligt halveret belastningen fra pesticider.

Men den intensive produktion giver mindre plads til biodiversiteten. Landbrugets effekter på miljø, natur og klima skal reduceres yderligere, og biodiversiteten skal gives bedre vilkår i det åbne land. Med pesticidaftalerne fra 2017 og 2019 vedtog et bredt flertal i Folketinget at reducere pesticidbelastningen samt at igangsætte en række initiativer, der er med til at understøtte en mere bæredygtig fødevarerproduktion og dermed også delmål 2.4. I Danmark er der fortsat stort behov for at fremme grøn omstilling og bæredygtigt landbrug og reducere landbrugets effekter på miljø, natur og klima. Også selvom regulering og teknologi på en række områder har reduceret landbrugets miljøpåvirkning betydeligt. Med den politiske aftale om implementeringen af *Aftalen om Grønt Danmark* leveres konkrete svar på landbrugets klima- og naturudfordringer og vejen banes for en historisk omlægning af det danske areal. Dansk landbrug har altid været under konstant forandring, og med denne aftale lægges sporene for de kommende årtiers store forandringer. Der vil fortsat være en stærk fødevarerproduktion i Danmark, men en del af det areal, der i dag bruges til at producere fødevarer, skal i fremtiden bruges til noget andet. Det gælder bl.a. heder, enge, ådale og moser, som i tidligere tider har udvidet det danske landbrugsareal. Derudover indeholder aftalen konkrete initiativer til en yderligere reduktion af landbrugets udledning af kvælstof til havmiljøet samt ift. drivhusgasudledningerne.

Danmark arbejder dermed fortsat på at reducere landbrugets effekter på miljø, natur og klima

Vurdering af delmål

2.1 I Danmark har alle sikret ret til sikker, ernæringsmæssig og tilstrækkelig mad hele året rundt. (●, ①)

2.2 Små børns vægtudvikling ligger stabilt og følges af sundhedsplejersken i barnets første leveår. Der er ligeledes fokus på ernæringstilstanden hos unge piger, gravide og ammende kvinder samt ældre mennesker. Ligeledes er der fokus på den stigende forekomst af overvægt og svær overvægt i Danmark. (●, ②)

2.3 Det vurderes, at de generelle regler om adgang til jord og andre væsentlige produktionsressourcer er håndteret i eksisterende lovgivning. (●, ②)

2.4 Målet om øget bæredygtig landbrugspraksis og fødevarerproduktion er generelt en del af regeringens arbejde i forhold til den kommende fælles landbrugspolitik i EU. (●, ②)

2.5 Danmark arbejder aktivt for bevarelse af såsæd, kultiverede planter, landbrugsopdræt og husdyr mv. (●, ②)

gennem øget fokus på bl.a. præcisionslandbrug, økologi, bioøkonomi og kaskadeudnyttelse, foder- og fødevarer egenskaber, plads til naturområder og biodiversitet samt reduktion af pesticidbelastningen. Danmark har de seneste år også fokuseret på bioøkonomi for at øge udnyttelsen af de biologiske ressourcer på en bæredygtig måde. Branchen kan medvirke til at levere løsninger på fremtidens udfordringer, fx ved at forbedre foder og fødevarer egenskaber eller ved at udnytte reststrømme fra foder- og fødevarereproduktionen, der ellers ville være gået til spilde.

Vækstplan for fødevarer- og landbrugssektoren.

Danmark iværksætter arbejde med en tværsektoriel vækstplan, der understøtter, at Danmark også i fremtiden har et stærkt, konkurrencedygtigt og udviklingsorienteret landbrugs- og fødevarerhverv. Dette vil ske med inddragelse af relevante aktører. Den danske landbrugs- og fødevarersektor står over for en omfattende grøn omstilling, der skal sikre en stærkt, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarereproduktion. Med *Aftale om et Grønt Danmark* ser erhvervet ind i en større arealomlægning og en klimaafgift på husdyrproduktion, som stiller krav til en mere højteknologisk og arealeffektiv fødevarereproduktion. Samtidig betyder en voksende verdensbefolkning, at efterspørgslen på fødevarer vil stige markant i de kommende år, mens geopolitiske strømme udfordrer forsynings sikkerheden af fødevarer og energi. Alt dette forudsætter en samlet tilgang til sektoren, hvor arealeffektivitet, klima-, miljø- og fødevareteknologier samt biosolutions udvikles på tværs af eksisterende værdikæder og reguleringsområder. Det indebærer en helhedsorienteret indsats, hvor afgrøder og biomasse fra primærproduktion kan transformeres til fødevarer og biobaserede produkter som fx materialer og energi. Arealanvendelsen skal optimeres, så landbruget skal producere mere på mindre areal og med et lavere klimaaftryk. Det kræver udvikling af nye højværdiafgrøder, dyrkningssystemer med højere arealeffektivitet samt bedre udnyttelse af biomasse til både fødevarer og energi. Samtidig skal sektoren tilpasse sig klimaafgifter og skærpede miljøkrav, uden at det kompromitterer landbrugets konkurrenceevne. Danmark skal fastholde sin position som foregangsland inden for plantebaserede og klimavenlige fødevarer. Forbrugernes madkultur og præferencer spiller en central rolle, og der er behov for styrket markedsføring og oplysning for at øge efterspørgslen efter bæredygtige fødevarer. Samtidig skal virksomhederne understøttes i at skabe nye produkter, der kan konkurrere både på hjemmemarkedet og internationalt. Danmark har et stærkt udgangspunkt for at udvikle biobaserede løsninger, der kan erstatte fossile produkter og øge værdiskabelsen i fødevareklyngen. Opskalering af biosolutions kræver bedre adgang til testfaciliteter, risikovillig kapital og stærkere samspil

mellem forskning, virksomheder og regulering, så nye teknologier kan bringes hurtigere på markedet. Samtidig er der behov for at sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft og skabe attraktive karriereveje inden for den biobaserede industri.

Endvidere er der i Danmark behov for at adressere sundhedsudfordringer forbundet med uhensigtsmæssige madvaner, hvilket særligt relaterer sig til delmål 2.2 om fejlnærings. Svær overvægt er en af tidens store sundhedsmæssige udfordringer. Andelen af danskere med svær overvægt er steget fra 13,6 pct. i 2010 til 18,7 pct. i 2023. Jævnfør regeringsgrundlaget vil regeringen arbejde på at styrke forebyggelsesindsatsen og sikre, at mennesker med svær overvægt kan få bedre hjælp til et varigt vægttab.

Danmarks globale indsats

Antallet af sultne i verden stiger. Ifølge FN var godt 730 millioner mennesker i 2023 udsat for sult, mens op mod 2,33 milliarder mennesker oplevede fødevarer usikkerhed. Det er mennesker, der bor i lande med konflikt og krig, der oftest er udsat for sultkriser. Danmark støtter humanitære-, udviklings-, freds- og stabiliseringsprogrammer – alle indsatser, som arbejder for større fødevarer sikkerhed. Udover konflikt, er klimaforandringer hovedårsag til den markant stigende fødevarer usikkerhed globalt i 2023.

Danmark støtter den internationale indsats gennem bl.a. FN's Fødevarerprogram og tilsluttede sig i 2012 konventionen om fødevarerhjælp i humanitære situationer. Derudover støtter Danmark udvikling af landbrugs- og fødevarersektoren gennem det bilaterale udviklingssamarbejde og gennem danske civilsamfundsorganisationer. Danmark arbejder for at fremme partnerskaber og udnytte de globale politiske platforme fuldt ud. Vi arbejder for at flere investerer i katastrofe forebyggelse og klimatilpasning, således at menneskers mulighed for at brødføde sig selv forbedres, og modstandsdygtigheden øges. Udfordringerne er størst i Afrika. Her gør Danmark en stor indsats både med humanitær- og udviklingsbistand.

Da den fælles landbrugspolitik i EU indeholder tiltag, der bl.a. har til formål at sikre et stabilt fødevaremarked i EU, forventes det ligeledes at understøtte indfrielsen om at gøre fødevaremarkeder stabile og give adgang til information.

Udvalgte indsatser

Aftale om et Grønt Danmark

Det er regeringens mål at gennemføre en yderligere grøn omstilling af landbruget. Dette sker i høj

grad igennem *Aftalen om et Grønt Danmark*. Med implementeringen af denne aftale, bliver Danmark det første land i verden til at indføre en CO₂e-afgift på udledninger fra husdyr, og der indføres tillige en afgift på udledning af drivhusgasser fra lavbundslande. Samlet set skønnes indsatserne i aftalen at have potentiale til at reducere udledningerne med et spænd mellem 1,8 mio. og 2,6 mio. ton CO₂e i 2030. Iltsvindet i danske kystvande er på et alarmerende højt niveau. Regeringen igangsætter nu en omfattende kvælstofindsats med henblik på at sikre et renere vandmiljø. Aftalen indbefatter en betydelig opgradering af arealet med natur i Danmark, herunder markant mere skov – hele 250.000 hektar, svarende til størrelsen af Lolland, Falster og Bornholm tilsammen. Derudover skal 140.000 hektar, som i dag dyrkes på klimabelastende lavbundslande, omlægges til natur.

Bekæmpelse af antibiotikaresistens

Regeringen har fastsat nye mål for en reduktion af antibiotikaforbruget til svin for at modarbejde antibiotikaresistens. I 2018 blev Internationalt Center for Antimikrobiel resistens (ICARS) etableret i København, der bistår lav- og middelindkomstlande (LMIC) med at udvikle løsninger til at bekæmpe antimikrobiel resistens (AMR) på tværs af det

humane og veterinære område samt inden for miljø og fødevarer. I 2021 blev ICARS en selvstændig institution efter udnævnelsen af den første bestyrelse (delmål 2.4).

Præcisionslandbrug

Regeringen har i en årrække gennemført flere projekter om præcisionslandbrug i et partnerskab med landbrugets organisationer. Projekterne viser, at præcisionslandbrug som optimering af kørslen i marken og nye dyrkningsteknologier giver gevinster for både landmandens driftsøkonomi og for miljø og natur (delmål 2.4). Præcisionslandbrug er nu implementeret som et alternativt bedriftsvirkemiddel i den danske kvælstofregulering af landbruget.

Kostråd for sundhed og klima

I januar 2021 blev de officielle kostråd lanceret – godt for sundhed og klima, som for første gang giver råd til, hvordan man lever både sundt og klimavenligt. I 2025 blev kostråd til vegetarer opdateret, således at der nu anbefales et dagligt kosttilskud med B12-vitamin. Ved at følge kostrådene ned-sættes risikoen for livsstilssygdomme (fx hjertekarsygdomme, type 2-diabetes og kræft) (delmål 2.1 og 2.2).

Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper

Sundhed for alle og universel sundhedsdækning er bærende elementer i det danske velfærdssamfund. Let og lige adgang udgør et grundprincip i et velfungerende sundhedsvæsen. Ulighed i sundhed skal bekæmpes. Derfor har regeringen bl.a. fokus på at adressere kroniske sygdomme, forbedre kræftbehandlingen i Danmark, fremme den mentale sundhed og trivsel samt forebygge tobaksrygning og brugen af rusmidler.

Vurdering af delmål

3.1 Danmark har de sidste 10 år haft færre end 5 mødredødsfald pr. 100.000 levendefødte. (●, ①)

3.2 Dødeligheden blandt børn under 5 år i Danmark er lav, og de sidste 10 år har tallet været nedadgående. (●, ①)

3.3 Der er ingen epidemier med AIDS, malaria eller tuberkulose i Danmark, men der er fortsat parametre, der kan forbedres. (●, ①)

3.4 Danmark har med øget fokus på kroniske sygdomme og mental sundhed opnået en betragtelig reduktion af dødeligheden, men der er fortsat plads til forbedring frem mod 2030. (●, ①)

3.5 Danmark er generelt godt med i arbejdet med forebyggelse og behandling af stof- og alkoholmisbrug. (●, ①)

3.6 Der har siden 2012 været et fald i antal dræbte og tilskadekomne. (●, ①)

3.7 Der er fri og gratis adgang til praktiserende læge og abort (og prævention mod betaling) samt seksualundervisning i alle landets grundskoler. (●, ①)

3.8 Alle i Danmark har adgang til lægehjælp og universel sundhedsdækning. (●, ①)

3.9 Dødsfald grundet luftforurening og påvirkning af sundhedsskadelige kemikalier er fortsat en udfordring i Danmark. (●, ①)

Danmark har haft succes med at adressere en lang række af delmålene under Verdensmål 3. Det gælder fx reduktion af mødre og børnedødelighed, antallet af trafikdræbte og universel adgang til sundhedsydelser. I 2020 blev der anmeldt det laveste antal nye hiv-diagnoser i Danmark siden starten af hiv-pandemien. Også i forebyggelse og behandling af stof- og alkoholmisbrug er Danmark godt placeret, men der findes stadig udviklingspotentiale.

For at imødekomme fx delmål 3.4, hvor Danmark endnu ikke er i mål, vil regeringen bl.a. sætte fokus på at mindske ulighed i sundhed i Danmark. Regeringen har indført gratis psykologhjælp til unge med let til moderat depression eller angst i aldersgruppen 18-24 år, og regeringen vil desuden sætte yderligere fokus på mental sundhed og trivsel med 10-årsplanen for psykiatrien.

For at imødekomme fx delmål 3.4, hvor Danmark endnu ikke er helt i mål, vil regeringen bl.a. sætte fokus på at mindske ulighed i sundhed i Danmark. Regeringen har bl.a. lavet en samlet 10-årsplan for psykiatrien med tilhørende massive investeringer. Regeringen har med 10-årsplanen fokus på tidlige indsatser og forebyggelse, bedre behandling og kortere ventetider, helhedsorienterede indsatser og trygge overgange samt psykiatrien som attraktiv arbejdsplads med viden og tryghed. Den samlede 10-årsplan strækker sig over tre politiske aftaler, hvoraf den første *Aftale om 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed* blev indgået i 2022, og den anden *Aftale om en bedre psykiatri* blev indgået i 2023. Begge aftaler er under implementering. Den tredje og sidste aftale i den samlede 10-årsplan blev indgået i maj 2025 og skal implementeres frem mod 2030.

De første dele af planen er under implementering, og den resterende del af planen vil blive implementeret frem mod 2030.

Som et delelement i den samlede 10-årsplan for psykiatrien indgik regeringen og alle Folketingets partier en aftale om en handlingsplan for styrket forebyggelse af selvmord og selvmordsforsøg. Initiativerne i aftalen skal bidrage til at nedbringe antallet af selvmord i Danmark med 33 pct. i 2030. Dette er i overensstemmelse med indikatoren for delmål 3.4. Handlingsplanen er under implementering.

Som en del af sundhedsreformen er der indgået en aftale med Danske Regioner om ligestilling og integration af psykiatri og somatik. Det betyder, at psykiatrien skal være en integreret og ligeværdig del af sygehusvæsenet. Initiativet skal sikre, at patienter med både psykiske og fysiske sygdomme får bedre og mere sammenhængende behandling på tværs af de psykiatriske og somatiske behandlingstilbud. Initiativet implementeres frem mod 2027.

Danmarks globale indsats

Danmark er globalt set et foregangsland for universel sundhedsdækning og for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Samtidig har Danmark en styrkeposition inden for life-science, som bidrager til at levere og understøtte innovative løsninger på globale sundhedsudfordringer.

Centralt i den danske indsats er fortsat støtte til en række initiativer inden for global sundhed, herunder multilaterale organisationer, som Verdenssundhedsorganisationen (WHO), Den Globale Fond til Bekæmpelse af Aids, Tuberkulose og Malaria samt Den Globale Vaccinealliance (GAVI). Organisationerne bidrager blandt andet med at fremme adgangen til sundhedsydelser og universel sundhedsdækning. Samtidig deltager danske sundhedsmyndigheder aktivt i en række myndighedssamarbejder verden over med det overordnede mål at bidrage til at styrke sundhedsvæsenet i partnerlandene.

Styrkelse af sundhedssikkerhed og pandemiberedskab lokalt, nationalt og globalt er fortsat afgørende for at forebygge og håndtere udbrud af smitsomme sygdomme og andre grænseoverskridende sundhedstrusler. Danmark støtter Pandemifondens arbejde globalt samt EU's arbejde med styrket sundhedssikkerhed, herunder Team Europe Initiativ om sundhedssikkerhed og antimikrobiel resistens.

Udvikling af globale normer og standarder på sundhedsområdet baseret på forskningsmæssig evidens, er fortsat afgørende for udviklingen af sundhedsområdet globalt. Her har Danmark igennem mange år bidraget til udviklingen og vil fortsat gøre det gennem aktiv deltagelse i, og støtte til, WHO, som den ledende og centrale globale sundhedsaktør.

Udvalgte indsatser

Sundhedsreformen

I dag har social position og geografisk placering betydning for borgernes levevilkår og sundhed. Regeringen har med et bredt flertal af Folketingets partier indgået en politisk aftale om en Sundhedsreform, der bl.a. skal reducere ulighed i sundhed. Ressourcerne skal fordeles bedre på tværs af landet, og muligheden for at prioritere indsatser og ressourcer til dem, der har det største behov, skal styrkes økonomisk, fagligt og geografisk. Sundhedstilbuddene uden for sygehusene skal samtidig oprustes, så langt mere behandling og pleje kan foregå i eller tæt på borgerens eget hjem. Reformen skal således sikre, at alle borgere har adgang til sundhedstilbud af høj kvalitet uanset geografisk placering eller diagnose.

Forebyggelse af børn og unges tobaksrygning

Regeringen har med et flertal af Folketingets partier indgået en aftale om en national handleplan, der sætter ind mod særligt børn og unges brug af tobaks- og nikotinprodukter gennem indførelse af bl.a. standardiserede tobakspakker, udstillingsforbud og et skærpet reklameforbud (delmål 3.4).

Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder

Danmark er en stærk fortaler for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i regi af det danske udviklingssamarbejde, og når der forhandles resolutioner i FN og EU (delmål 3.7). Danmark arbejder hårdt for, at det normative sprog angående kvinder og pigers seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder ikke rulles tilbage, særligt når det kommer til retten til sikker abort, prævention og seksualundervisning samt bekæmpelsen af seksuel og kønsbaseret vold.

Derudover støtter Danmark en lang række organisationer, der arbejder lokalt med levering af seksuelle og reproduktive sundhedsydelser, som fx FN's Befolkningsskuffe (UNFPA), Den Internationale Sammenslutning for Familieplanlægning (IPPF), MSI Reproductive Choices og AmplifyChange.

Ny abortlovgivning i Danmark

Regeringen har med et bredt flertal af Folketingets partier indgået tre politiske aftaler om abort, som bl.a. omfatter en hævelse af ugegrænsen for retten til den fri abort fra udgangen af 12. til 18. graviditetsuge og en sænkelse af aldersgrænse for retten til den fri abort fra 18 til 15 år. Formålet hermed er at styrke kvinders – herunder unge kvinders – reproduktive rettigheder.

Danmark som life science nation

Danmark har meget at bidrage med som life-science nation, når det handler om at levere innovative

sundhedsløsninger og lægemidler og life science-industrien er en af Danmarks vigtigste erhvervsmæssige styrkepositioner (delmål 3.4 og 3.8). Regeringen har med et bredt flertal af Folketingets partier indgået *Aftale om Strategi for life science 2024-2027*, der skal sikre, at den danske life science-industri har de bedste forudsætninger for at indfri sit store potentiale, både når det gælder om at bidrage til at forbedre sundheden verden over og øget vækst.

Forskning i kvindesygdomme og uligheden i sundhed mellem mænd og kvinder

Regeringen har med flertallet af Folketingets partier afsat midler i forskningsreserven for 2024 og 2025 til styrket klinisk og uafhængig forskning, herunder til forskning i kvindesygdomme og til forskning i ulighed i sundhed mellem mænd og kvinder (delmål 3.1 og 3.4).

Mænds fysiske og mentale sundhed

Med Handlingsplanen for mænd og drenge i ligestilling 2024-2027 er der afsat midler til 14 indsatser, herunder bl.a. med fokus på at få flere mænd til at deltage i kommunernes forebyggelses- og rehabiliteringstilbud, da færre mænd end kvinder deltager i tilbuddene, og flere mænd lever med kronisk sygdom. Der er endvidere afsat midler til at gennemføre en borgerrettet informations- og oplysningskampagne om afstigmatisering af psykiske problemer og selvmordstanker særligt målrettet mænd, da tre ud af fire selvmord i Danmark bliver begået af mænd (delmål 3.4).

Sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring

Fri og lige adgang til uddannelse er et af de vigtigste redskaber til at bryde negativ social arv og sikre lige muligheder for alle. Regeringen har stort fokus på, at kvaliteten i uddannelser og dagtilbud øges, og at der er høj trivsel hele vejen igennem dagtilbud, skole og uddannelsessystemet. Det er desuden regeringens ambition, at flest mulige 25-årige i 2030 skal have gennemført en uddannelse, være under uddannelse eller være i beskæftigelse. I 2030 skal mindst 90 pct. af de 25-årige således have gennemført en ungdomsuddannelse. Det betyder, at i 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret. Dette suppleres af regeringens målsætning om, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse.

Vurdering af delmål

4.1 Grundskole er gratis i Danmark. (●, ☉)

4.2 I Danmark er der lige adgang til børnehaver og børnehaveklasser. (●, ☉)

4.3 Der er juridisk formelt lige adgang til undervisning, der er adgangsgivende til en videregående uddannelse. (●, ☉)

4.4 Der er opstillet en politisk målsætning om at halvere andelen af unge op til 25 år, der ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, inden 2030, så flere unge og voksne kan opnå finansiell succes. (●, ☉)

4.5 I Danmark gælder lige adgang til uddannelse for alle. Diskrimination på baggrund af køn, race og etnisk oprindelse samt handicap er generelt forbudt ved lov. (●, ☉)

4.6 Alle danske børn får muligheden for at lære at læse, skrive og regne gennem gratis skolegang. (●, ☉)

4.7 I Danmark ydes der finansiell støtte til Verdensmålsskolerne, og der er iværksat initiativer, hvis formål er at støtte undervisning i demokrati og medborgerskab. (●, ☉)

Med gratis undervisning i grundskolen, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser samt et understøttende SU-system er Danmark langt med Verdensmål 4. Bæredygtighed er som bredt defineret begreb tænkt ind på flere niveauer i skolesystemet fra grundskolen til de gymnasiale uddannelser. I folkeskolens formålsparagraf står der bl.a., at skolen skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse. Formålsparagraffernes hensigt er desuden, at undervisningen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie, give dem forståelse for andre lande og kulturer og bidrage til deres forståelse for menneskets samspil med naturen. På den måde inddrages ånden af Verdensmål 4 generelt i skole- og undervisningssystemet.

Men regeringen ønsker at gøre mere. Kvaliteten af dagtilbud og skoler skal forbedres, og trivslen skal øges. Ligeledes er der et behov for at intensivere indsatsen for ligestilling i uddannelsessystemet, da kvinder fortsat møder kønnede barrierer i særligt forskningsverdenen.

Danmarks globale indsats

Dansk støtte til indsatsen for bedre adgang til kvalitetsuddannelse går gennem dansk udviklingssamarbejde og humanitær bistand. Støtten går primært via globale multilaterale fonde og FN-organisationer samt via danske civilsamfundsorganisationer. Udover at fremme kvaliteten i uddannelse for alle børn, er regeringen særligt optaget af, at uddannelse bidrager til at fremme ligestilling, herunder at piger modtager særlig støtte for at kunne overkomme de mange barrierer, de oplever. Regeringen er samtidig optaget af, at uddannelsessystemerne er modstandsdygtige overfor de kriser og chok, der ofte opstår i verdens skrøbelige lande, om det er konflikt- eller klimarelateret, så de børn og unge, der bliver fordrevet, ikke risikerer pludselig at skulle standse deres uddannelse, hvilket gør det så meget desto sværere at komme tilbage igen. Også inden for uddannelse er der brug for at fremme bæredygtige og langsigtede løsninger, hvilket samarbejdet med danske filantropiske fonde som LEGO Fonden også bidrager til. Endelig har regeringen med sin Afrikastrategi sat fokus på unge og beskæftigelse, hvilket kun understreger vigtigheden af at sikre, at flere børn modtager en kvalitetsuddannelse, så de har bedre forudsætninger for at kunne videreudanne sig og finde, såvel som skabe, jobs.

Udvalgte indsatser

Flere ressourcer til folkeskolen

Folkeskoleforligskredsen (Regeringen og LA, KF, RV og DF) har med *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram* fra marts 2024 afsat 740 mio. kr. årligt (ved fuldt indfaset) til et løft af folkeskolen.

Styrket forberedende grunduddannelse (FGU)

Regeringen har i november 2023 indgået aftale med alle folketingets partier om styrket FGU som en hovedvej for de 43.000 unge uden uddannelse og beskæftigelse. FGU-institutionerne arbejder med at styrke unges faglige, sociale eller personlige kompetencer igennem et inkluderende læringsmiljø, så de bliver rustet til at komme videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Aftaler på erhvervsuddannelsesområdet

Regeringen har bl.a. indgået tre politiske aftaler om erhvervsuddannelserne, der skal udmøntes i de kommende år. Aftalerne indebærer et økonomisk løft på knap 1 mia. kr. til en styrkelse af SOSU-uddannelserne, til en styrkelse af kompetencer til den grønne omstilling og til en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne mere bredt. Derudover har regeringen afsat cirka 105 mio. kr. årligt i 2024-2028 og cirka 30 mio. kr. årligt derefter til etablering og drift af tre klimaerhvervsskoler.

Flere skal gennemføre uddannelse eller være i beskæftigelse

Unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse, tilbydes vejledning og opfølgning med en opsøgende indsats. De videregående uddannelser søger at understøtte studerende fra uddannelsesfremmede hjem gennem en række tiltag, bl.a. brobygningsforløb, særlige frafaldsindsatser, særlige indsatser for studerende med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse (delmål 4.3 og 4.5).

Minimumsnormeringer

Der er fra 1. januar 2024 indført lovbundne minimumsnormeringer i kommunale, selvejende daginstitutioner mv., som fra januar 2025 også gælder for private institutioner. Det skal sikre kvalitet samt tid og plads til det enkelte barn. Der er afsat 1,8 mia. kr. årligt varigt (2025-pl) i forbindelse med indførelse af lovkravet om minimumsnormeringer (delmål 4.2).

Kvinder i academia og forskning

Der er intensiveret fokus på kvinders uddannelsesvalg og karriereveje på universiteterne og i forskningsmiljøerne. Der er bl.a. afsat midler til et særskilt talentudviklingsprogram, Inge Lehmann, til styrkelse af kønsbalancen i forskning, ligesom der

generelt er et politisk fokus på at understøtte en mere balanceret kønsfordeling på tværs af uddannelsesområder, fx ved at tiltrække flere kvinder til uddannelser inden for STEM-områderne.

Øget indsats over for pædagoguddannelserne Der er i marts 2025 indgået en bred politisk aftale om en ny og bedre pædagoguddannelse, hvor der blandt andet prioriteres midler til et markant kvalitetsløft af uddannelsen, herunder til eksempelvis flere undervisningstimer, mere vejledning og feedback, undervisning på mindre hold og mere øvelsesbaseret undervisning.

Rekruttering af mænd og drenge til omsorgsfag

Med handlingsplanen for mænd og drenge ligestilling 2024-2027 arbejdes der bl.a. med målrettede rekrutteringsindsatser til SOSU-uddannelserne. Det skal bl.a. bidrage til positive historier om SOSU-fagene fx i form af rollemodeller, der kan gøre op med fordomme og få flere mænd til at vælge omsorgsfag. Endvidere afdækkes, udvikles og afprøves en eventuel tilbagevendende *Boys' Day in Care*, hvor særligt drenge gennem besøg på fx virksomheder, institutioner og uddannelsessteder, rollemodeller, workshops mv kan få inspiration til deres fremtidige valg af uddannelse og job.

Opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder

Ligestilling mellem kønnene er grundlæggende for demokrati, menneskerettigheder og velstand i det danske samfund. Regeringen arbejder på at fremme ligestilling mellem kønnene og fastholde et tværgående fokus på ligestilling. Al diskrimination af kvinder og piger skal stoppes både inden for og uden for arbejdsmarkedet, nationalt og globalt, ved hjælp af konkrete politikker og lovgivning.

Vurdering af delmål

5.1 I Danmark findes der retlige rammer, bl.a. ligestillingsloven, som har til formål at fremme, håndhæve og overvåge ligestilling. (●, ☹)

5.2 I Danmark gennemføres der løbende ny lovgivning på området, bl.a. ift. psykisk vold, negativ social kontrol samt samtykkebaseret voldtægt. (●, ☹)

5.3 Ægteskaber, der er indgået i udlandet af mindreårige, anerkendes ikke efter dansk ret, medmindre der foreligger tvingende grunde herfor. Kvindelig omskæring har været strafbart i Danmark siden 2003. (●, ☹)

5.4 Det vurderes ikke, at ulønnet omsorgsarbejde er udbredt i Danmark, da der er en meget veludviklet social infrastruktur i form af kommunal pasningsgaranti, gode orlovsordninger og offentlige tilbud om ældrepleje. (●, ☹)

5.5 I Danmark har andelen af kvinder i både politik og lederstillinger været stigende i de sidste 10 år. Tendensen har været særligt stigende blandt offentlige arbejdspladser, og mindre stigende blandt private og i politik. (●, ☹)

5.6 Rammerne i dansk lovgivning og i sundhedsvæsenet sikrer et højt niveau af adgang til information, undervisning og ydelser vedrørende seksuel og reproduktiv sundhed. (●, ☹)

Generelt har kvinder og mænd en høj arbejdsmarkedsdeltagelse i Danmark, men arbejdsmarkedet er fortsat meget kønsopdelt. Dagtilbud og infrastruktur er veludbyggede og med til at fremme en høj erhvervsfrekvens for begge køn. Dette bidrager til at opnå målsætningerne i delmål 5.4 om anerkendelse af ulønnet omsorgsarbejde og etablering af sociale ydelser. Begge køn skal have mulighed for at bidrage på arbejdsmarkedet, deltage i beslutningsprocesser og forme fremtidens samfund. Regeringen arbejder derfor løbende på at fremme ligestilling mellem kønnene, ligesom der er fokus på at fremme og fastholde et tværgående fokus på ligestilling.

På trods af den høje andel af veluddannede kvinder i Danmark, er der fortsat en skæv kønsfordeling i særligt private virksomheders ledelser og bestyrelser og selvom forældreorlov kan fordeles fleksibelt mellem forældre, tager kvinder langt hovedparten af orloven. Fædres andel af orloven er steget markant efter indførelse af den øremærkede orlov i 2022.

Danmarks globale indsats

Internationalt er Danmark i front i kampen for ligestilling og kvinder og pigers rettigheder – både på landeplan og i forhandlingslokalerne. Der er sket store fremskridt for ligestilling og kvinder og pigers rettigheder globalt, men flere steder i verden er der stilstand eller endda sket tilbageskridt. Som eksempel forstærkede COVID-19 pandemien de eksisterende kønsuligheder og forøgede den i forvejen udbredte seksuelle og kønsbaserede vold i en grad at FN's Generalsekretær kaldte det en skyggepandemi. Danmark er derfor fortsat stærkt engageret i kampen for at fremme af kvinder og pigers rettigheder og muligheder herunder deres seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRSR). Arbejdet med ligestilling i udviklingslande støttes gennem dansk udviklingssamarbejde og humanitær bistand. Gennem udviklingsbistanden giver Danmark årligt

755 mio. kr. til en række internationale frontlinjeorganisationer, der arbejder for kvinder og pigers ret til egen krop og for SRSR. Dertil kommer bidrag til SRSR gennem humanitære appeller, de danske ambassader og det danske civilsamfund.

Udvalgte indsatser

Lovgivning til fremme af ligestilling

Ligestillingsloven har til formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner. Der er ligeledes forbud mod diskrimination og forskelsbehandling i en lang række andre love bl.a. ift. graviditet, barsel og ligeløn (delmål 5.1 og 5.c).

Digitalisering og ligestilling

I marts 2021 vedtog Folketinget en lov, der forpligter offentlige myndigheder til, at digital post om et fælles barn sendes til begge forældre for at understøtte, at kvinder og mænd ligestilles i forældreskabet. Der er herudover lanceret kampagnen "digitale krænkelser koster" (delmål 5.b).

Indsatser imod fysisk og psykisk vold

Folketinget vedtog i december 2021 en lov, der selvstændigt kriminaliserer stalking. 1. januar 2021 trådte en ny samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse i kraft efterfulgt af en national oplysningskampagne. Der arbejdes endvidere løbende inden for integrations-, sundheds-, og socialsystemet med at styrke tilbuddene til ofre for forskellige former for vold, herunder psykisk, fysisk og seksuel vold samt menneskehandel. Regeringen lancerede i 2023 en handlingsplan mod partnervold og partnerdrab for 2023-2026, der indeholder 26 initiativer til bekæmpelse af vold i nære relationer. Som led i handlingsplanen vedtog Folketinget i april 2024 lov om ligestilling af krisecentertilbud, så mænd udsat for vold i

nære relationer og deres eventuelt ledsagende børn pr. 1. juli 2024 kan få støtte og omsorg på krisecentre i lighed med kvinder. Som led i planen blev der også afsat flere midler til ambulante rådgivningstilbud for voldsudsatte (delmål 5.2). Endvidere arbejder regeringen målrettet på bekæmpelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter i etniske minoritetsmiljøer gennem bl.a. oplysning, tilbud og særlige krisecentre målrettet unge fra etniske minoritetsmiljøer. Regeringen vil derudover styrke indsatsen mod parallelle retspraksisser bl.a. ved at afdække, om de ændringer af straffeloven, der blev foretaget i 2021 med henblik på at styrke indsatsen mod negativ social kontrol, har virket efter hensigten, og om der er behov for yderligere tiltag (delmål 5.3).

Bekæmpelse af seksuel chikane

Som en del af trepartsaftalen om seksuel chikane fra marts 2022 blev der etableret Alliancen mod seksuel chikane. Alliancen består af ca. 40 medlemmer, herunder arbejdsmarkedets parter, repræsentanter fra uddannelser, foreninger og civilsamfundet, og sætter fokus på forebyggelse og håndtering af sexisme og seksuel chikane gennem fælles aktiviteter, dialog, erfaringsudveksling og videndeling (delmål 5.2 og 8.8).

Kriminalisering af stealthing

Stealthing er et seksuelt overgreb, der krænker den seksuelle selvbestemmelsesret, idet forurettede fratages retten til selv at bestemme, om et samleje skal være beskyttet eller ej. Derudover er stealthing forbundet med en potentiel sundhedsrisiko, idet konsekvenserne kan omfatte smitte med seksuelt overførte sygdomme, ligesom der kan være en række fysiske konsekvenser forbundet med en uønsket graviditet. Regeringen har derfor med en lovændring, der trådte i kraft den 1. juli 2025, gjort stealthing strafbart, og kriminaliseringen omfatter de præventionsmidler, som beskytter mod de nævnte fysiske konsekvenser (delmål 5.2).

Vurdering af delmål

6.1 Langt de fleste i Danmark har drikkevand til en overkommelig pris. (●, ☹)

6.2 Langt de fleste i Danmark har adgang til toilet, sanitet og hygiejne. (●, ☹)

6.3 Spildevandet i Danmark bliver rensat på et højt niveau. (●, ☹). Alt for få af Danmarks vandområder er i god tilstand. (●, ☹)

6.4 Det danske vandforbrug er effektivt sammenlignet med andre landes. (●, ☹)

Sikre at alle har adgang til vand og sanitet, og at dette forvaltes bæredygtigt

I Danmark er der lige og universel adgang til rent drikkevand. Alle er ligeledes sikret adgang til toilet, sanitet og hygiejne, og det danske vandforbrug er effektivt sammenlignet med andre landes. Idet drikkevandsforsyningerne i Danmark baseres på en begrænset behandling af vores grundvand, er grundvandsbeskyttelse et gennemgående tema i regeringens vandpolitik. Regeringen har derfor valgt at videreføre statens grundvandskortlægning og kommunernes indsatsplanlægning til beskyttelse af grundvandet, for at sikre grundvandet bedst muligt mod forurening.

6.5 Danmark samarbejder gennem EU om forvaltning af vandområdet. (●, ☉)

6.6 Danmark har udfordringer ift. pesticider og kemiske forureninger i grundvandet. (●, ☉)

Danmark har sikret universel og lige adgang til sikkert og billigt drikkevand samt sanitet og har opnået en effektiv og bæredygtig udnyttelse af drikkevand. Danmark har ligeledes en lang tradition for spildevandsrensning og integreret planlægning af vandressourcer, bl.a. via efterlevelse af EU-regulering. I de danske søer og vandløb er der sket en forbedring i miljøtilstanden siden 1990, og det danske badevand er af meget høj kvalitet. Danmark udarbejder vandområdeplaner, hvor der fastsættes konkrete målsætninger og indsatsprogrammer, som skal sikre, at god tilstand opnås i samtlige vandløb, søer, marine vandområder og grundvandforekomster.

Danmark har dog nogle udfordringer ift. pesticider og kemiske forureninger i grundvandet, og regeringens arbejde med Verdensmål 6 omhandler derfor især grundvandets kvalitet og beskyttelse af økosystemer. Regeringen har skærpet fokus på at passe på grundvandet og drikkevandet gennem reduktion af pesticidbelastningen, beskyttelse og restaurering af vandrelaterede økosystemer og en vandsektor, som investerer i langsigtede og bæredygtige løsninger. Da de danske drikkevandsforsyninger baseres på en begrænset behandling af grundvand, sikres det således samtidigt, at der også er rent drikkevand til fremtidige generationer.

Danmarks globale indsats

Danmark er globalt førende inden for effektivitet i vandforsyning og udnyttelse af spildevand gennem eksport af intelligente, bæredygtige og effektive vandløsninger til hele verden.

Derudover støtter Danmark sikring af vandressourcer og vandforsyning i udviklingslande, bl.a. via støtte af og samarbejde med en række globale og regionale organisationer. Dette er med til at understøtte delmål 6.5 om forvaltning af vandressourcer. Danmark arbejder for at sikre rent vand og klimatilpassede vandressourcer i udviklingslandene, herunder særligt Afrika. Det sker gennem en række multilaterale, regionale og bilaterale kanaler, herunder bl.a. Den Afrikanske Vandfacilitet under den Afrikanske Udviklingsbank samt gennem Det Globale Program for Vandsikkerhed og Sanitet under Verdensbanken. Hertil kommer en række bilaterale indsatser for især drikkevandsforsyning i Afrika, bl.a. understøttet af det danske myndighedssamarbejde. Dette bidrager til indfrielsen af delmål 6.1 om

at give adgang til rent drikkevand samt delmål 6.a om at støtte udviklingslandenes vand og sanitet.

Udvalgte indsatser

Aftale om Sprøjttemiddelstrategi 2022-2026

Det danske vandmiljø påvirkes primært af diffus forurening (næringsstoffer, organisk stof og pesticider) fra landbruget, men også forurening fra punktkilder (næringsstoffer, organiske og kemiske forureninger) fra byers spildevand, industri og akvakultur. Et bredt flertal indgik i 2022 en aftale om Sprøjttemiddelstrategi 2022-2026. I aftalen indgår en målsætning om en rekordlav pesticidbelastning i 2025. Med strategien ændres afgiften på sprøjtemidler således, at de mest belastende midler ift. sundhed og miljø fra 2023 bliver dyrere. Desuden styrkes kontrollen med sprøjtemiddelområdet. Denne indsats er med til at mindske risikoen for, at grundvandet forurenes (delmål 6.3 og 6.6).

Drikkevandsbeskyttelse

Beskyttelsen af grundvandet til sikring af drikkevandsressourcen er særlig vigtig i nærheden af, hvor drikkevandet indvindes (delmål 6.3 og 6.6). Med etableringen af Drikkevandsfonden i 2022 har Danmark oprettet en støtteordning (p.t. med finansiering frem til 2027) til at fremme lokale projekter til beskyttelse af grundvandet og sløjfning af ubenyttede brønde og borer. I 2024 indførtes pligt til kommunerne om at forbyde brug af sprøjtemidler inden for de Boringsnære Beskyttelsesområder med en frist 1. marts 2025, og i 2024 startede kortlægningen af Sårbare Grundvandsdannende Områder (SGO) med et pilotprojekt. Kortlægningen afsluttes i 2026, hvorefter regeringen tager stilling til indsatser i SGO (jf. Aftale om Implementering af Grøn Trepert).

Rent drikkevand

Ved implementeringen af drikkevandsdirektivet er Miljøstyrelsen blevet pålagt at kortlægge adgangen til drikkevand for alle i Danmark og særligt for sårbare og udsatte grupper. Kortlægningen skal afsluttes inden udgangen af 2025, hvorefter kommunerne har ansvar for at træffe de nødvendige foranstaltninger. Danmark er under direktivet forpligtet til at iværksætte en handlingsplan for at forbedre drikkevandsforsyningen, såfremt der ikke er tilstrækkelig adgang (delmål 6.1).

Gennemførelse af EU's vandlovgivning

Regeringen arbejder på at genoprette vandrelaterede økosystemer med afsæt i gennemførelsen af EU's vandlovgivning, herunder vandrammedirektivet (delmål 6.6). Hertil har Danmark prisfastsat vand, hvilket bidrager til at skabe øget bevidsthed hos borgere og virksomheder om forbrug med omtanke (delmål 6.4).

Sikre at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris

Danmarks klima- og energipolitik bidrager til det overordnede mål om at sikre alle adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris. Danmark kan som foregangsland for innovative grønne løsninger i energisystemet, energieffektivitetsløsninger og vedvarende energi bidrage med løsninger, nationalt såvel som internationalt.

Vurdering af delmål

7.1 Alle danske husstande har adgang til billige, stabile og moderne energiservices. (●, ①)

7.2 Danmarks andel af vedvarende energi skønnes at stige fra 46 pct. i 2021 til 62 pct. i 2030, jf. *Klimastatus og fremskrivning 2025*. (●, ①)

7.3 Danmark har et stærkt fokus på energieffektivisering af både private hjem, virksomheder og offentlige bygninger, hvilket afspejler sig i Danmarks forventede overopfyldelse af EU's forhøjede energispareforpligtelse med 4 pct. i 2030. (●, ①)

Danmark har siden 1970'erne ført en aktiv energieffektiviseringsindsats. Indsatsen har bl.a. understøttet, at det danske bruttoenergiforbrug har holdt sig mere eller mindre stabilt siden midten af 1970'erne. I samme periode er økonomien fordoblet. Danmark er langt ift. at integrere vedvarende energi i energisystemer og samtidig fastholde en høj elforsyningssikkerhed.

Danmark er godt på vej, men er endnu ikke helt i mål, når det kommer til andelen af vedvarende energi og dermed delmål 7.2 om at forøge den globale procentdel af bæredygtig energi. Danmarks samlede andel af vedvarende energi forventes at stige til 74 pct. i 2030, jf. *Klimastatus og -fremskrivning 2025*.

Danmarks globale indsats

Danmarks globale indsats har fokus på at opskalere vedvarende energi og øge energieffektivitet, hvilket også indgik i COP28-beslutningen i 2023. Regeringen har i den forbindelse styrket den globale klimaindsats gennem energipartnerskaber med 26 lande og grønne handlingsplaner, hvor danske erfaringer med grøn omstilling bliver delt. Kombinationen af klimadiplomati og myndighedssamarbejderne, samt danske bidrag til multilaterale aktører såsom Verdensbanken, Den Afrikanske Udviklingsbank, den Nordiske Udviklingsfond, og klimafondene, understøtter den grønne omstilling og bæredygtig økonomisk vækst, herunder udbreder adgangen til bæredygtig energi, i partnerlande samtidig med, at det kan styrke danske virksomheders markedspositioner og eksport af vedvarende energi og

energieffektivitets løsninger. Danmark støtter derudover Accelerated Partnership for Renewables in Africa (APRA), som kombinerer kapacitetsudvikling, finansiering og mobilisering af virksomheder i ni afrikanske lande. I tillæg hertil er Danmark aktiv i en række klimadiplomatiske alliancer, herunder Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA), Global Offshore Wind Alliance (GOWA) og Group of Negative Emitters (GONE) foruden medformandskab for NDC-partnerskabet, der assisterer udviklingslande med at udvikle og implementere ambitiøse klimaplaner. Dette er medvirkende til at bringe Danmark tættere på indfrielsen af delmål 7.1 om energiadgang, 7.2 om at øge andelen af vedvarende energi, 7.3 om fremme af energieffektivitet, og ikke mindst styrket adgang til forskning og investeringer inden for ren energi i delmål 7.4, samt 7.5 om udvidelse og opgradering af energitjenester for udviklingslande.

Udvalgte indsatser

Fremme af produktion af vedvarende energi

Danmark har med en lang række politiske aftaler arbejdet for at øge produktionen af vedvarende energi i Danmark (delmål 7.2). Klimaaftale om grøn strøm og varme fra 2022 indeholdt initiativer til at fremme vedvarende energi på tværs af havvind, vedvarende energi på land, udrulning af fjernvarme, fremme af elnettet og produktion af biogas. Der er også indgået en række mere specifikke aftaler som *Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023* om fremme af vedvarende energi på land, *Aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet*, der fjerner barrierer for udbygning af elnettet samt *Aftale om økonomiske rammevilkår for brintinfrastruktur* og *Aftale om brintinfrastruktur til Tyskland*, der skal skabe grundlaget for brintproduktion i Danmark og *Aftale om udbudsrammer for tre havvindmølleparker*, der med udbud af 3 GW havvind skal bidrage til en fordobling af dansk produktion af havvind.

Forskning og udvikling i vedvarende energi

Med udspillet *Fart på fremtidens grønne løsninger – en styrket indsats for grøn forskning, innovation og klimaløsninger* fra 2024, lagde regeringen op til at styrke indsatsen for grøn forskning og innovation. Fundamentet i udspillet er ambitiøse investeringer til området på mindst 15 mia. kr. frem mod 2030. Derudover vil regeringen styrke de fire grønne forskningsmissioner, hvoraf to af dem er inden for hhv. Power-to-X (PtX) og Carbon Capture, Storage and Utilisation (CCUS), med en ny tilgang, hvor der er særligt fokus på at få ny teknologi og nye løsninger hurtigere ud i samfundet. Forskningsmissionerne kommer fra strategien *Fremtidens grønne løsninger – strategi for investeringer i grøn forskning,*

teknologi og innovation fra 2020, for at understøtte en målrettet og accelereret udvikling af fremtidens teknologier.

Der er øremærket forsknings-, udviklings- og demonstrationsmidler til missionerne med *Aftale om fordeling af forskningsreserven* for 2021 til 2025.

Endvidere er der med klimaaf tale om energi og industri mv., afsat 202 mio. kr. til forsøgsmøller i 2022-2024 for at styrke forsøgs- og udviklingsaktiviteter inden for vedvarende energi (delmål 7.a).

Fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle

Regeringens erhvervspolitik har til formål at fremme økonomisk vækst til gavn for virksomhedernes konkurrenceevne, den grønne omstilling og det danske velfærdssamfund. Regeringen arbejder for høj beskæftigelse med plads til flere i arbejdsfællesskabet, for en retfærdig fordeling af vækst og velstand og for at styrke rammerne for den danske arbejdsmarkedsmodel. En høj organiseringsgrad i stærke fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer er kernen i den danske model, hvor løn- og arbejdsforhold fastsættes gennem aftaler mellem arbejdsmarkedet parter, uden indblanding fra regeringen eller Folketinget. Regeringen vil derfor styrke rammerne for modellen, men ikke blande sig i hvordan arbejdsmarkedets parter udfører opgaverne. Dette vedvarende arbejde skal bl.a. bidrage til at indfri Verdensmål 8.

Vurdering af delmål

8.1 Danmark har tradition for en stabilitetsorienteret økonomisk politik med en lang planlægningshorisont. Det kommer bl.a. til udtryk i en forholdsvis stabil vækst i BNP pr. indbygger. (●, ☹)

8.2 Danmark har en velkvalificeret arbejdsstyrke. Gennem diversificering, teknologisk opgradering og innovation bidrager til stor værditilvækst pr. beskæftiget. (●, ☹)

8.3 Danmark har et meget formaliseret arbejdsmarked, hvor der er gode muligheder for at etablere virksomhed samt gode finansieringsmuligheder for virksomhederne. (●, ☹)

8.4 Danmark har et meget højt forbrug af naturessourcer, hvilket regeringen bl.a. imødegår med en ambitiøs omstilling til en cirkulær økonomi. (●, ☹)

8.5 I Danmark bidrager arbejdsmarkedets parter til anstændigt arbejde for alle, og tager aktivt ansvar for regeringens social- og arbejdsmarkedspolitik. Resultaterne ses fx i de høje beskæftigelsesfrekvenser for mænd og kvinder og høje andele, der deltager i voksen- eller efteruddannelse. (●, ☹)

8.6 I Danmark er ungdomsarbejdsløsheden lav – særligt sammenlignet med andre lande. Der er dog fortsat en gruppe unge, som har udfordringer med at gennemføre en uddannelse og opnå varig beskæftigelse. Med *Aftale om Ungeløftet* fra oktober 2024 har regeringen og aftalepartierne foretaget en betydelig investering i de unges fremtid for at hjælpe flere unge med at realisere deres potentiale på en arbejdsplads, på en uddannelse eller i andre fællesskaber. (●, ☹)

8.7 Målet vurderes at være opfyldt. (●, ☹)

8.8 Globalt ligger Danmark helt i toppen. Vi flytter hele tiden barren, bl.a. gennem den trepartsaf tale, der er indgået om prioriterende nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen. (●, ☹)

8.9 Danmark vurderes at placere sig godt ift. opfyldelse af delmålet, bl.a. henset til at Danmark har udarbejdet en ny national strategi for dansk turisme, *Veje til bæredygtig turisme* (2024), der skal understøtte en social, miljømæssig og økonomisk bæredygtig udvikling af turismen i Danmark. (●, ☹)

8.10 I 2024 brugte 98 pct. af de 16-74-årige netbank, mobilbank eller MobilePay og der er adgang til bankfilialer i det meste af Danmark. (●, ☹)

Den danske model med stærk inddragelse af arbejdsmarkedets parter er en stor del af årsagen til, at Danmark er på rette vej ift. at indfri Verdensmål 8. Den danske model er ligeledes også en medvirkende årsag til, at vi har højere lønninger, bedre arbejdsvilkår og mere tryghed og velstand end i mange af de lande, vi sammenligner os med.

Der er fortsat udviklingspotentiale på det danske arbejdsmarked. Regeringens indsats i arbejdet for at sikre en bæredygtig udvikling er vigtig. Men det er også vigtigt, at virksomheder tager ansvar. Regeringens politik kan kun få Danmark et stykke af vejen – der er behov for et engageret og aktivt erhvervsliv, der ligeledes tager ansvar – både de virksomheder, som arbejder lokalt i Danmark, og de virksomheder, som er en del af komplekse

værdikæder på tværs af landegrænser. Danske virksomheder er allerede godt i gang, men der kan gøres mere. Ansvarlighed er og skal være en del af virksomhedernes kerneforretning. Regeringen arbejder derfor aktivt med at fremme virksomheders arbejde med ansvarlig virksomhedsadfærd og Verdensmålene.

Danmarks globale indsats

Danmark arbejder for at skabe jobs og indkomstmuligheder i udviklingslandene, herunder ved at etablere partnerskaber mellem eksempelvis danske og lokale virksomheder og NGO'er. Formålet er at fremme bæredygtig omstilling og herigennem skabe vækst og beskæftigelse. Derudover søger Danmark at fremme bæredygtig økonomisk vækst gennem handelspolitik, bl.a. ved at arbejde for stærke bestemmelser om miljø, klima og arbejdstagerrettigheder i EU's handelsaftaler.

Udvalgte indsatser

Stabile rammevilkår og samfundsansvar

Danmark har i dag en markant position på verdensmarkederne inden for fx life science, grøn teknologi, transport og fødevarer, fordi danske virksomheder har formået at udvikle gode idéer til verdensomspændende forretninger. Regeringen arbejder for at sikre gode og stabile rammevilkår for dansk erhvervsliv, så de kan udvikle fremtidens løsninger. Gode rammevilkår skal styrke

produktivitetsvæksten og innovationsevnen hos de danske virksomheder. Regeringen arbejder hertil aktivt med at fremme virksomheders arbejde med samfundsansvar og Verdensmålene (delmål 8.4). Bl.a. med *Strategi for Life Science 2024-2027*, der skal understøtte bedre rammevilkår for den danske life science-industri.

Digitalisering

Regeringen vil understøtte fremtidens innovation, digitale erhverv og arbejdspladser. Regeringen har i 2024 indgået en politisk aftale om en digitaliseringsstrategi, der blandt andet skal styrke Danmarks digitale udvikling med mål om at sikre vækst, arbejdspladser og bedre velfærd. Strategien bidrager blandt andet til en øget digitalisering af danske SMV'er og til at lette administrative byrder for virksomheder, ved at gøre det lettere for virksomheder at indberette oplysninger til offentlige myndigheder. (delmål 8.2).

Bæredygtig turisme

Regeringen vil arbejde for, at Danmark skal være en af verdens mest bæredygtige turistdestinationer og har i oktober 2024 lanceret en ny national strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme i regi af Det Nationale Turisforum. Strategien skal indfri tre pejlemærker, der bygger på de tre bæredygtighedsdimensioner, og som bl.a. indeholder en målkategori om, at flere overnatningssteder og forlystelsesparker skal bæredygtigheds certificeres, og at Danmark skal ligge nummer ét blandt landene i Nordeuropa ift. turisternes vurdering af landet som et miljøvenligt rejsemål.

Bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation

Regeringen arbejder på at sikre gode og stabile rammevilkår for det danske erhvervsliv. Regeringen vil styrke iværksætteriet, der skal være med til at sikre fremtidens løsninger og fremtidens arbejdspladser. Regeringen arbejder især på at afkoble den økonomiske vækst fra øget ressourceforbrug ved bl.a. at styrke ressourceeffektiviteten og ved at sikre klimavenlig energi til produktionen. En central målsætning er at nedbringe Danmarks udledning af drivhusgas med 70 pct. i 2030. I den sammenhæng har regeringen etableret et tæt samarbejde med erhvervslivet i form af klimapartnerskaber, hvis formål er at bringe Danmark tættere på indfrielsen af Verdensmål 9 om en bæredygtig industri, innovationskultur og infrastruktur.

Vurdering af delmål

9.1 Målet vurderes at være opfyldt. (●, ①)

9.2 Danmark arbejder løbende for at få en mere bæredygtig industri bl.a. med bidrag fra klimapartnerskaberne og elektrificering. Det kan bl.a. ses ved Danmarks høje andel af grøn eksport. (●, ①)

9.3 Målet vurderes opfyldt for Danmark, da langt hovedparten af de danske virksomheder vurderes at have gode finansieringsmuligheder. (●, ①)

9.4 Industrien i Danmark er i takt med løbende nye miljøkrav blevet mere bæredygtig. (●, ①)

9.5 Regeringen har en målsætning om, at Danmark skal investere mindst 1 pct. af BNP i offentlig finansieret forskning. (●, ①)

Danmark er langt, når det kommer til indfrielsen af Verdensmål 9, men der kan og skal fortsat gøres mere. Regeringen understøtter anvendelsen af grønne teknologier og grønne brændsler ved at omstille forskellige dele af industriens energiforbrug. Regeringen understøtter eksempelvis grøn innovation gennem Danmarks lederskab af en international shipping mission om at dekarbonisere skibsfart i regi af Mission Innovation. Missionen vil på tværs af den maritime værdikæde fremme udviklingen af ny skibsteknologi, nye brændstoffer og ny energiinfrastruktur i havnene samt ny regulering gennem internationale offentlige-private partnerskaber. Sammen med Danmark er USA, Norge, Mærsk Mc-Kinney Møller Center for Zero Carbon Shipping og Global Maritime Forum ledere af missionen.

Der er stadig industrier og infrastrukturer i Danmark, som kan blive endnu mere bæredygtige, og som kunne udnytte ressourcer mere effektivt. Regeringen arbejder derfor yderligere for, at infrastrukturen understøtter en bæredygtig udvikling ved at have fokus på bedre planlægning, klimavenlige materialer og genanvendelse, stille krav om bæredygtig infrastruktur i udbud og ved at arbejde for regulering, som kan understøtte CO₂-venlige løsninger.

Danmarks globale indsats

Grønne og bæredygtige løsninger kræver ofte innovation. Derfor har Danmark påtaget sig lederskabet i Mission Innovation, som er et globalt initiativ bestående af EU-kommissionen og 24 medlemslande, og hvis formål er at fremskynde den globale innovation inden for ren energi.

Danmark arbejder desuden for at forbedre udviklingslandenes muligheder for at udvikle og finansiere bæredygtige infrastrukturprojekter, bl.a. gennem Den Globale Infrastrukturfacilitet. Derudover støtter Danmark konkrete projekter gennem Investeringsfonden for Udviklingslande, som med ekspertbistand og finansiering støtter forberedelse og gennemførelse af bæredygtige infrastrukturprojekter i de fattigste lande.

Udvalgte indsatser

Elektrisk togdrift

Frem mod starten af 2030'erne vil der indsættes elektrisk togmateriel på de statslige jernbanestrækninger på hovednettet, som skal erstatte det nuværende dieselmateriel. For de regionale strækninger i Midt- og Vestjylland, på Fyn og i Nordjylland forventes dieseltogene at blive udskiftet med batteritog i perioden 2030-2035.

På privatbanerne er det regionernes beslutning, hvornår dieseltogene skal udskiftes til batteritog.

Klimapartnerskaberne

Der er etableret 14 klimapartnerskaber, der bl.a. omfatter produktionsvirksomheder, energiintensiv industri, energi- og forsyningssektoren og landtransport. Arbejdet med klimapartnerskaberne følges løbende i Grønt Erhvervsforum, der bl.a. skal styrke dialogen om den grønne omstilling mellem regeringen, erhvervslivet og fagbevægelser (delmål 9.2).

Grøn iværksætterkultur

En stærk iværksætterkultur er en del af et dynamisk og innovativt erhvervsliv, der kan skabe nye løsninger og produkter samt nye danske jobs. Det gælder ikke mindst på det grønne område. Derfor har regeringen etableret Danmarks Grønne Fremtidsfond med en kapacitet på 25 mia. kr., der bl.a. skal hjælpe grønne iværksættere og virksomheder med risikovillig kapital til udvikling og udbredelse af grønne løsninger (delmål 9.3). Fremtidsfondens kapacitet er efterfølgende udvidet med 10 mia. kr. til genforsikring og senest er der med aftale om Iværksætterpakken fra juni 2024 suppleret med yderligere 800 mio. kr. til grønne egenkapitalinvesteringer.

En bæredygtig infrastruktur

Regeringen har ved planlægning, anlæg og drift af infrastrukturprojekter fokus på at reducere påvirkninger af omgivelserne gennem arbejde med trafik-sikkerhed, miljø, biodiversitet og støj. Der er fokus på at fremme klimavenlige materialer og genanvendelse, fx gennem udrulning af klimavenlig asfalt og krav til leverandører i udbud. Ligeledes fokuserer regeringen på udbygning og opgradering af cykelinfrastruktur med det formål at fremme cykling som bæredygtig og sundhedsfremmende transportform (delmål 9.1).

Reducer ulighed i og mellem lande

Danmark er et af verdens mest lige lande. Indkomstforskellene er små set i et internationalt perspektiv, og andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen er en af de laveste blandt OECD-landene. Der er dog stadig udfordringer på området, og det er regeringens klare ambition at bekæmpe ulighed både i Danmark, men også i resten af verden. Nationalt arbejder regeringen bl.a. med at sikre mere lige muligheder for personer med handicap og sørge for, at udsatte børn får den rette hjælp tidligt i livet. På globalt plan og i udviklingssamarbejdet har Danmark stort fokus på bekæmpelse af økonomisk, politisk, social og klimamæssig ulighed.

Vurdering af delmål

10.1 Indkomstforskellene er små i Danmark set i et internationalt perspektiv, ligesom andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen er en af de laveste blandt OECD-landene. (●, ☹)

10.2 Danmark har generelt relativt høj valgdeltagelse på tværs af grupper som køn, alder og handicap, og en høj andel af befolkningen, der deltager i foreningslivet eller er politisk aktive. (●, ☹)

10.3 I Danmark er der iværksat lovgivning, som understøtter ikke-diskrimination af personer med handicap samt mennesker med psykiske og særlige sociale problemer. Danmark har dog stadig en indsats at gøre for at reducere uvidenhed og fordomme om mennesker med handicap og skabe større inklusion i samfundet. (●, ☹)

10.4 I Danmark har indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten været stigende siden midten af 1990'erne, og det samme gør sig gældende for lavindkomstgruppen. De er imidlertid fortsat små i Danmark set i et internationalt perspektiv. Det skal bl.a. ses i lyset af en høj tilknytning til arbejdsmarkedet og det universelle sociale sikkerhedsnet. (●, ☹)

10.5 Målet vurderes opfyldt, da danske finansielle institutioner er fornuftigt kapitaliseret, og deres andel af non-performing lån er er faldet over de seneste år. (●, ☹)

10.6 Danmark arbejder generelt for at sikre stærke og repræsentative internationale organisationer, hvor udviklingslandene sikres medbestemmelse og indflydelse. (●, ☹)

10.7 Delmålet vurderes at være dækket ind af de eksisterende politikker på området, og fremdriften i arbejdet med opfyldelsen vurderes at være stabil. (●, ☹)

Danmark er et af verdens mest lige lande med en stor grad af omfordeling og et veludbygget velfærdssamfund med fri adgang til uddannelse og sundhedsvæsen. Regeringen følger årligt udviklingen i indkomstforskellene i analyseserien Fordeling og incitament.

I kraft af dette står det klart, at der stadig er mere, der kan gøres. Der eksisterer nemlig stadig ulighed i det danske samfund, og ulighed kan have store konsekvenser for både det enkelte individ og for samfundet som helhed i form af svagere tilknytning til arbejdsmarkedet, lavere løn, dårligere sundhed og kortere levealder.

Det er en hovedprioritet for regeringen at få nedbragt uligheden i sundhedsvæsenet, og derfor skal adgangen til sundhedstilbud af høj kvalitet blive mere lige – både geografisk og socialt. Med afsæt i sundhedsstrukturkommissionens grundige arbejde, har regeringen indgået en bred politisk aftale om en sundhedsreform. Der skal bl.a. indføres en folkesundhedslov, der gennem strukturel forebyggelse på tværs af velfærdsområder skal styrke folkesundheden og mindske uligheden i sundhed.

Danmarks globale indsats

På globalt plan går det den forkerte vej med stigende ulighed både i og mellem lande. Det gælder både økonomisk, politisk og social ulighed samt klimaulighed, hvor sårbare lande og befolkningsgrupper rammes hårdest af klimaforandringerne. Disse tendenser adresserer Danmark gennem udviklingssamarbejdet. I dette arbejde har Danmark særligt fokus på menneskerettigheder og demokrati samt håndtering af konsekvenserne af klimaforandringerne.

Udvalgte indsatser

Nyt europæisk asylsystem

Regeringen arbejder på at sikre velordnet, sikker og ansvarlig migration. Det handler om at adressere den irregulære migration, inden den når EU's grænser, og dermed fjerne grundlaget for menneskesmugleres forretningsmodel. I stedet ønsker regeringen et nyt asylsystem, som tilrettelægges på en mere human og retfærdig måde, således at flere flygtninge hjælpes i nærområderne eller via FN's kvotesystem (delmål 10.7).

Reformen Børnene Først

Reformen Børnene Først, maj 2021, skal hjælpe udsatte børn og familier tidligere og bedre end i dag. Aftalen løfter området med to mia. kr. i årene 2022-2025 og varigt fuldt indfaset med 734 mio.

kr. om året. Med reformen er det bl.a. aftalt, at der skulle udformes en helt ny barnets lov, der skal sikre, at barnets stemme i endnu højere grad bliver hørt, ligesom anbragte børn og unge skal sikres færre skift og mere stabilitet (delmål 10.2 og 10.3). Barnets lov trådte i kraft den 1. januar 2024.

Rammeaftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet

Regeringen og et politisk flertal blev i maj 2024 enige om en rammeaftale på handicapområdet,

som danner rammen om store gennemgribende forandringer på det samlede handicapområde og består af 25 elementer. Rammeaftalen skal sikre en faglig og økonomisk bæredygtig udvikling af handicapområdet af høj kvalitet med fokus på forebyggelse, udvikling og trivsel samt at understøtte mennesker med handicap i at deltage i samfundet (delmål 10.2, 10.3 og 10.4).

Gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige

Blandede byer og et sammenhængende Danmark er udgangspunktet og målet for regeringens politik. Regeringen har bl.a. fokus på at skabe levende bymidter, sikre adgang for borgere til grønne områder samt bevarelse af kulturarv. De nye initiativer skal bygge videre på mange års indsats, der betyder, at danske byer generelt er trygge at færdes i for alle. Derudover har stort set alle borgere adgang til boliger af en god standard og adgang til basale services som vand, sanitet og elektricitet. Der er altså skabt en solid basis for, at Danmark kan leve op til Verdensmål 11 om inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige byer og lokalsamfund.

11.8 Der er offentlig adgang til naturen både på private og offentlige arealer. Staten og kommuner arbejder løbende med at etablere adgang til naturarealer og til tilgængelige opholdsarealer. (●, ☹)

Danmark er allerede langt i arbejdet med Verdensmål 11.

Regeringen ønsker et blandet boligmarked, hvor flere kan eje deres egen bolig, og hvor der er et blandet udbud af ejerboliger, almene boliger, andelsboliger og privat udlejning. Blandede by- og boligområder giver de bedste forudsætninger for den sammenhængskraft, Danmark er karakteriseret ved.

Klimaforandringerne er en påtrængende udfordring for kulturarven, men kulturarven kan også være en del af løsningen. Ved at undersøge bæredygtige løsninger på de aktuelle klimaudfordringer med udgangspunkt i kulturarven og udbrede kendskab til og forståelse for traditionelle håndværk og materialer som en forudsætning for bæredygtig vedligeholdelse af den eksisterende bygningsmasse, kan kulturarven bidrage til klimavenlige og bæredygtige løsninger.

Luftkvaliteten i Danmark bliver bedre, og miljøbelastningen i byerne mindskes. Der er en årlig reduktion i udledningen af den såkaldte NOx fra bl.a. vejtransport. Det skyldes bl.a., at flere kører elbil. En ny lov giver nu også landets kommuner mulighed for at forbyde køretøjer med forurenende udstødning i afgrænsede områder i de danske byer i såkaldte nulemissionszoner.

Trafikvirksomhederne i Danmark har fokus på at skabe gode billetprodukter til overkommelige priser, som er tilpasset passagerernes rejsemønstre. Ydermere arbejder man i Danmark på at øge tilgængeligheden af jernbanen og har derudover sikret alternative rejsemuligheder for personer, der er svært bevægelseshæmmede samt blinde og stærkt svagsynede personer. Individuel handicapkørsel er dermed en transportløsning for de borgere, som kan have svært ved at benytte den almindelige kollektive transport

Vurdering af delmål

11.1 Danmark har generelt en boligbestand af egnede og sikre boliger, og boligstandarden er generelt høj. (●, ☹)

11.2 Danmark er overordnet set langt med at sikre målet, men arbejder fortsat på at sikre endnu mere tilgængelige og bæredygtige transportsystemer. (●, ☹)

11.3 For så vidt angår inddragelse har målet været opfyldt i mange år, bl.a. i forbindelse med kommuneplaner og lokalplaner mv. Bæredygtighed indgår i den kommunale planlægning med stigende vægt. (●, ①)

11.4 En stor del af den danske natur- og kulturarv er beskyttet, og en række initiativer er sat i værk for at beskytte den yderligere. (●, ①)

11.5 Danmark har regulering og tiltag for beskyttelse fra skaderne fra naturkatastrofer. (●, ☹)

11.6 Affald: I Danmark indsamles og behandles næsten alt affald. (●, ①)

11.7 Luftforurening: Luftforureningen i byer i Danmark er faldende. (●, ①)

Danmark skal samtidig være et sammenhængende land, så man kan bo, arbejde og uddanne sig i alle dele af landet. Denne ambition udfordres til stadighed af skellet mellem land og by. Derfor vil regeringen gennem en række initiativer på området tage et opgør med centraliseringen i Danmark. I august 2024 lancerede regeringen et landdistriktsudspil *Sammenhæng og balance: Frihed, fremtid og muligheder i hele Danmark*, som indeholder en række nye initiativer med særlig fokus på at styrke og frisætte landdistrikterne. Der er afsat 400 mio. kr. i perioden 2024-2027 til initiativerne i regeringens landdistriktsudspil, som indeholder både generelle tiltag til at skabe bedre vilkår for landdistrikterne og målrettede geografiske tiltag, som kan bidrage til at løfte hele lokalområdet.

Danmarks globale indsats

Danmark deltager i internationalt boligsamarbejde, fx i UNECE, Committee for Housing and Land Administration. Som en del af arbejdet med at beskytte og bevare Danmarks natur- og kulturarv deltager Danmark i UNESCO's konventioner, europæiske konventioner og direktiver og andre internationale samarbejder. Danmark har et betydeligt engagement i at fremme EU-regulering på området for luftforurening, samt at indgå i internationale aftaler. Danmark arbejder med at nedbringe de nationale udledninger, men rigtig meget af den sundhedsskadelige luftforurening kommer fra udlandet, og derfor er den fælles EU-regulering og FN-samarbejdet omkring at nedbringe luftforureningen afgørende. Der er tre overordnede politiske rammer for det internationale samarbejde om begrænsning af luftforurening: Luftkvalitetsdirektivet, NEC-direktivet og LRTAP-konventionen. Der er stort fokus på affald- og cirkulær økonomi internationalt, og Danmark er engageret. Gennem udviklingssamarbejde støtter Danmark klimatilpasning i byer i det globale syd. Programmerne hjælper byer med at implementere bæredygtige løsninger og styrke deres robusthed mod klimaforandringer, med fokus på inklusion og jobskabelse.

Udvalgte indsatser

Tilgængelighed og tryghed på jernbanestationer

Der er med den politiske aftale om Infrastrukturplan 2035 afsat en pulje på 650 mio. kr. for perioden 2022-2035 til at øge tilgængeligheden på jernbanestationer i hele landet. Der er af samme politiske aftale også afsat en pulje på 350 mio. kr. til at skabe trygge, attraktive og grønne stationer.

Ekspertudvalg om kollektiv mobilitet i hele Danmark

Regeringen nedsatte i 2023 et ekspertudvalg om kollektiv mobilitet i hele Danmark. Det skal afdække mobilitetsbehov i både yderområder og i større byer samt belyse, hvordan nye kollektive transportløsninger kan understøtte mobiliteten i hele landet. Ekspertudvalget skal bl.a. give anbefalinger til takststrukturer, der kan understøtte brugen af kollektiv transport. Endeligt skal ekspertudvalget komme med anbefalinger til en hensigtsmæssig organisering af den lokale kollektive transportsektor, der sikrer en sammenhæng mellem lokale mobilitetsbehov og beslutningsansvar. Udvalgets samlede anbefalinger skal komme i foråret 2025.

Regeringens landdistriktsudspil

Regeringens landdistriktsudspil har til hensigt at gøre det attraktivt at leve og bo i alle dele af Danmark. I udspillet er der afsat midler til to puljer over en flerårig periode med formålet om at styrke mobilitet i yderområder. Den ene pulje er fleksible transportløsninger med behovsstyrede løsninger, fx bus på bestilling, den anden er bedre rammer for borgerdrevne løsninger, fx frivilligbusser.

Boligpriser i Danmark

Som et redskab til at sikre blandede byer og lavere boligpriser har kommunerne mulighed for at kræve 25 pct. almene boliger i nye boligområder, hvilket betyder, at der bygges boliger, som kan betales af borgere med almindelige og lave indkomster. I København er der skabt nye byudviklingsområder, og der planlægges yderligere arealudvidelser gennem opfyld i Københavns Havn. På den måde skabes der nye muligheder for beboelse, når byen fysisk vokser i takt med indbyggertallet. Der foregår således en løbende tilpasning af boligudbuddet i byerne (delmål 11.1).

Uddannelser i hele landet

Det er afgørende for regeringen, at der er gode uddannelsesmuligheder i hele landet. Det handler både om, at der skal være adgang til uddannelse, og at offentlige institutioner og virksomheder skal kunne rekruttere uddannet arbejdskraft. På den baggrund har regeringen videreført den politiske aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark, som strukturelt forbedrer de økonomiske vilkår for uddannelsesudbud uden for de største byer, herunder bl.a. et regionalt taxameter og en fordobling af det regionale grundtilskud.

Beskyttelse og bevaring af verdens natur- og kulturarv

I Danmark bidrager både staten og kommunerne væsentligt til at beskytte og bevare verdens natur- og kulturarv. På det internationale plan

via deltagelsen i UNESCO's konventioner, europæiske konventioner og direktiver samt andre internationale samarbejder. På kulturområdet sker beskyttelsen nationalt gennem museumsloven

og bygningsfredningsloven, og kommunerne med verdensarvssteder bidrager væsentligt ved at indtage beskyttelsen af områderne i planlægningen (delmål 11.4).

Sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer

Danmark har en ambition om at blive frontløber i ansvarligt forbrug og produktion, og regeringen har derfor taget udfordringen op med en ambitiøs plan, som skal styrke Danmarks omstilling til cirkulær økonomi. Omstillingen understøttes bl.a. gennem den politiske aftale om en *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* fra juni 2020, strategi for *offentlige grønne indkøb* fra oktober 2020, *den nationale strategi for bæredygtigt byggeri* fra marts 2021 og *Madspildsstrategien* fra 2024. Indsatsen er samlet i regeringens handlingsplan for cirkulær økonomi, der bl.a. har målsætninger om mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne, samt mere og bedre genanvendelse.

Vurdering af delmål

12.1 Danmark har en handlingsplan for cirkulær økonomi. (●, ☺)

12.2 Danmark har et meget højt forbrug af naturressourcer. (●, ☹)

12.3 Danmark genererer store og relativt stabile mængder madaffald. (●, ☹)

12.4 Danmark har underskrevet de relevante internationale aftaler, men har relativt store mængder farligt affald og ikke tilstrækkelig udsortering. (●, ☹)

12.5 Danmark genererer store og relativt stabile mængder husholdningslignende affald pr. indbygger. (●, ☹)

12.6 Danmark indførte lovpligtig CSR-rapportering for større virksomheder i 2010, og der har løbende været arbejdet på at styrke virksomheders rapportering. Siden er EU's bæredygtighedsrapporteringsdirektiv implementeret, som udfaser CSR-rapporteringen. Danmark fortsætter arbejdet med at sikre effektiv og gennemsigtig rapportering om bæredygtighed og finder det vigtigt, at byrderne ved rapportering nedbringes samtidig med at formålet opretholdes. Regeringen, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre har indgået en stemmeaftale om at stemme for udskydelsen af virksomheders bæredygtighedsrapportering for bølge 2 og 3 virksomheder. (●, ☹)

12.7 Danmark fik i oktober 2020 en strategi for grønne offentlige indkøb. (●, ☹)

12.8 Miljøstyrelsen oplyser om bæredygtig brug af naturen igennem bl.a. miljømærkning. Bæredygtig livsstil understøttes igennem forskellige former for information og kampagner på tværs af ministerområder. (●, ☹)

Danmark er blandt de lande i verden, som deponerer mindst affald, mens genanvendelsen af husholdningsaffald er stødt stigende.

Danmark har et betydelig større forbrug af naturressourcer end EU-gennemsnittet og er samtidig blandt de lande i Europa, der genererer de største mængder husholdningslignende affald. Regeringen har taget udfordringen om at skabe bæredygtigt forbrug og produktion i Danmark op med en ambitiøs omstilling til en cirkulær økonomi.

Danmarks globale indsats

I EU arbejder Danmark for en ambitiøs implementering af Kommissionens Clean Industrial Deal fra marts 2025, herunder særligt den kommende Circular Economy Act. Danmark har desuden siden 2010 været medlem af gruppen Friends of Fossil Fuel Subsidy Reform og arbejder internationalt for at udfase ineffektive subsidier til fossile brændstoffer, herunder for at sætte emnet på WTO's dagsorden. Dette er bl.a. et vigtigt bidrag til arbejdet med delmål 12.c om udfasning af skadelige subsidier. Danmark er ligeledes med i det internationale initiativ Champions 12.3, som har til formål at øge fokus på at reducere madspild på globalt niveau.

I FN arbejder Danmark sammen med resten af EU og andre ambitiøse lande på en global plastikaf-tale, der skal gøre en ende på plastikforurening globalt. Danmark arbejder på, at aftalen kommer til at forebygge plastikaffald bl.a. ved at regulere problematiske engangsplastikprodukter og sikre, at design af produkter med et lavere miljøaftryk, og at der sættes ind for at styrke indsamling, sortering og håndtering af plastikaffald.

Regeringen arbejder desuden for at fremme ansvarlig virksomhedsadfærd og bæredygtig omstilling af globale værdikæder. Formålet er at reducere negativ påvirkning af vores forbrug i andre lande, samt bidrage til, at danske virksomheders aktiviteter udenfor landets grænser er både klimavenlige og socialt ansvarlige. Indsatsen understøtter

virksomheder med rådgivning, kapacitetsopbygning og partnerskaber, der fremme bæredygtig omstilling og øger samhandel med det globale syd.

Udvalgte indsatser

Reduktion af madaffald

I marts 2024 lancerede regeringen Danmarks første fokuserede madspildsstrategi. I regi af Madspildsstrategien har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri igangsat 15 initiativer fordelt på følgende fire arbejdsplaner: a) Aktørinddragelse og fokus på regelforenkling, b) Mere viden om virkemidler, effekt og reduktionspotentialer, c) Oplysning og adgang til værktøjer, og d) Internationalt engagement. Madspildsstrategien indeholder bl.a. midler til et samlet virkemiddelkatalog, der har til formål at pege på effektive indsatser for at forebygge og reducere madspild og øvrigt madaffald i Danmark i tråd med de bindende EU-mål for reduktion af madaffald.

Cirkulært byggeri

I maj 2024 indgik regeringen en bred politisk til-lægsaftale til den nationale strategi for bæredygtigt byggeri. Udover at stramme CO₂e-grænseværdien for bygningers klimapåvirkning, indeholder aftalen bl.a. en række initiativer, der har til formål at fremme omdannelsen af eksisterende bygninger. Der igangsættes bl.a. en undersøgelse af, om der kan etableres en ordning, hvor kommunen kan afvise en tilladelse til nedrivning af en bygning, når saglige hensyn gør det hensigtsmæssigt at bevare bygningen. Desuden er der fra 1. juli 2025 krav til selektiv nedrivning af bygninger over 250 m², hvilket vil fremme genbrug og genanvendelse af nedrevne byggematerialer samt undgå spredning af skadelige stoffer.

Affaldshåndtering

Fra 2025 er der indført et styrket og risikobaseret tilsyn med virksomheders affaldshåndtering. Indsatsen målrettes de virksomheder, hvor der er størst risiko for, at reglerne ikke bliver overholdt, og hvor miljørisikoen ved regelbrud er størst. Fra 2025 indføres også et udvidet producentansvar for emballage. Det medfører, at producenter af emballage fra 1. oktober 2025 skal betale for affaldshåndteringen af deres emballage og sikre, at affaldet bliver genanvendt. Producenterne skal betale mindre, hvis emballagen er miljøvenlig.

Danmarks Grønne Fremtidsfond

I 2020 blev Danmarks Grønne Fremtidsfond etableret med formålet at bidrage til den grønne omstilling i Danmark og i resten af verden, hvoraf Impact Fund Denmark blev styrket med en låneramme på 1 mia. kr., der er anvendt til investeringer i og lån til projekter i udviklingslande, som støtter etableringen af bæredygtig udvikling. Impact Fund Denmark mobiliserer privat, grøn finansiering og supplerer dermed de private aktører og bidrager til at bygge de nødvendige broer mellem grønne projekter og private finansieringskilder (delmål 17.5 og 17.17). Med reformen af Impact Fund Denmark, der blev godkendt i 2023, udvides lånerammen til 7,5 mia. kr.

Bioøkonomi

Danmark arbejder for, at der på EU-niveau vedtages en ny bioøkonomistrategi. DG ENV i Kommissionen er ansvarlig for udarbejdelse af den nye bioøkonomistrategi. Fokus i strategien forventes at blive på opskalering, øgede investeringer i nye bioøkonomiprodukter for at skabe vækst og øge den europæiske konkurrenceevne.

Handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser

Danmark arbejder både nationalt og internationalt for at imødegå klimakrisen og dens konsekvenser. Danmark ønsker at gå foran i indsatsen mod klimaforandringer, blandt andet gennem ansvarlig klimahandling nationalt. Klimaloven fastsætter mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledninger i 2030 ift. 1990 og klimaneutralitet i 2050 samt et indikativt mål om 50-54 pct. reduktion af drivhusgasudledninger i 2025 ift. 1990. Regeringen har fremrykket klimaneutralitetsmålet til 2045 og har fastsat et mål om 110 pct. reduktion i 2050 i forhold til 1990-niveau. Internationalt bringer Danmark sine styrkepositioner i spil gennem bl.a. vores engagement i FN's klimakonvention og Parisaftalen, dansk og EU-baseret klimadiplomati koblet til myndighedssamarbejder, eksportfremmeindsats og grøn udviklingsbistand. Med disse tiltag søger Danmark at yde et væsentligt bidrag til Verdensmål 13.

Vurdering af delmål

13.1 Danmark har regulering og tiltag til at imødegå konsekvenserne af klimaforandringerne, selv om disse fortsat er delvist ukendte. (●, ①)

13.2 Klimalovens mål er blandt de højeste klimamål i verden. Loven sikrer en omfattende omstilling af alle sektorer frem mod 2030 og 2050 og sætter handling bag ambitionen om, at Danmark skal være et grønt foregangsland. Danmark skønnes at indfri klimamålene i 2025 og 2030 i takt med, at aftalte initiativer implementeres. (●, ①)

13.3 En række danske indsatser på området adresserer delmålet, og der gøres løbende overvejelser om nye projekter og indsatser, så målet i højere grad imødekommes. (●, ①)

Danmark placerer sig godt, når det kommer til at indbygge klimaindsatser i politiske beslutninger og planlægning. Dette understøttes særligt af klimaloven fra 2020. Med en omfattende omstillingsindsats på tværs af sektorer er Danmark således på rette vej ift. at reducere drivhusudledningerne i overensstemmelse med klimalovens mål.

For at indfri 70 pct.-målsætningen skal der dog fortsat arbejdes med implementeringen af allerede aftalte initiativer. Der er forberedt genbesøg i relevante sektorer, hvor der kan reageres, hvis ikke implementeringen går planmæssigt.

Danmarks globale indsats

Den danske globale klimaindsats har fokus på at inspirere andre lande og aktører – gennem bilaterale og multilaterale partnerskaber og globale

initiativer – til at forpligte sig til ambitiøse målsætninger for at reducere de globale CO₂-udledninger og accelerere den grønne omstilling globalt. Indsatsen omfatter bl.a., men ikke udelukkende, Danmarks ageren på de årlige COP-forhandlinger, andre internationale fora og partnerskaber som G20 og NDC-partnerskabet og arbejdet gennem de danske ledede alliancer. Derudover er samarbejdet med erhvervslivet centralt ift. at sikre, at grønne danske løsninger understøtter den grønne omstilling ikke kun i Danmark men også ude i verden. I dette kapitel belyses et udvalg af indsatserne fra 2024.

Derudover yder Danmark klimabistand til udviklingslande med henblik på at støtte landene i den grønne omstilling samt i tilpasningen til klimaforandringerne. Udviklingssamarbejdet understøtter aktivt Parisaftalen samtidigt med, at det bidrager til opfyldelsen af delmål 13.b om at støtte mekanismer til planlægning og håndtering af klimaforandringerne. Som en del af klimabistanden støtter Danmark NDC-partnerskabet, hvis formål er at levere en effektiv og koordineret støtte til udarbejdelsen af udviklingslandes klimaplaner, og bidrager dermed til opfyldelse af delmål 13.2.

Udvalgte indsatser

Arbejde for indfrielse af klimamål i 2025 og 2030

Klimaloven fastsætter mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledninger i 2030 ift. 1990 og et indikativt mål om 50-54 pct. reduktion af drivhusgasudledninger i 2025 ift. 1990. Siden vedtagelse af målene er der indgået en lang række aftaler, der har bidraget til, at Danmark skønnes at indfri klimamålene i 2025 og 2030 i takt med, at de aftalte initiativer implementeres (delmål 13.2). Blandt de aftalte politiske initiativer siden klimaloven blev indført, der har bidraget mest til indfrielsen af målene, er indførsel af CO₂e-afgift i industrien og landbruget, omlægning af afgifterne på elbiler og støtte til fangst og lagring af CO₂.

Klimaregulering af landbruget

Landbruget er Danmarks største CO₂-udleder. I 2021 blev det besluttet, at dansk landbrug skal nedbringe udledningen af drivhusgasser med 55-65 pct. frem mod 2030. Danmark indfører med aftalen om Grønt Danmark som det første land i verden en klimaafgift og sætter fart på grønne tiltag, så der kan sikres en vej til at nå 2030-målet på samle set 70 pct. af drivhusgasser i 2030.

Fastsættelse af nye klimamål

Klimaloven foreskriver, at Danmark hvert femte år skal fastsætte et nyt reduktionsmål med et tiårigt sigte. Et nyt mål må ikke være mindre ambitiøst end det seneste. Den løbende fastsættelse af mål

bidrager til, at der løbende fremsættes tiltag mod klimaforandringer i nationale politikker, strategier og planlægning (delmål 13.2). Danmark skal i 2025 fastsætte reduktionsmål for 2035.

Klimatilpasning

Regeringen lancerede i oktober 2023 *Klimatilpasningsplan I*. Der er igangsat en række initiativer for at sikre Danmark mod konsekvenserne af klimaforandringerne, og kommuner og forsyningsselskaber er i gang. Det kræver imidlertid en lang og vedvarende indsats at kunne tilpasse sig til fremtidens vejr og konsekvenserne af klimaforandringerne. Klimatilpasningsplan I er derfor et første skridt, hvor regeringen har særligt fokus på kystbeskyttelse og håndtering af terrænnært grundvand i byområder.

Klimafinansiering til udviklingslande

Som en del af udviklingssamarbejdet yder Danmark klimabistand til udviklingslande, med henblik på at støtte landene i den grønne omstilling samt i tilpasningen til klimaforandringerne. Foruden den klimabistand, som ydes gennem udviklingssamarbejdet, mobiliserer Danmark yderligere klimafinansiering til udviklingslandene gennem bl.a. de multilaterale udviklingsbanker og en række instrumenter forvaltet af Impact Fund Denmark. Regeringen har godkendt en reform og en betydelig kapitalisering af Impact Fund Denmark med det mål, at Impact Fund Denmark skal nå 36 mia. kr. i investeret kapital per 2030, hvoraf 50 pct. skal være investeret i klimaprojekter.

NDC-partnerskabet

NDC-Partnerskabet blev lanceret i 2016 på COP22 med ønsket om at levere en mere effektiv og koordineret støtte til udarbejdelsen af udviklingslandes klimaplaner. NDC-P samler mere end 220

medlemmer (både lande og institutioner) og understøtter udviklingslandes klimahandling og ambitioner gennem teknisk bistand og ekspertise fra både sekretariatet og partnerne. På COP29 annoncerede Danmark et ekstra bidrag til NDC-P på 35 mio. kr. I 2024 blev Danmark medformand for NDC-P. Danmark vil som medformand for NDC Partnerskabet arbejde for at støtte udviklingslande i at opdatere og implementere deres nuværende klimabidrag (NDCer), herunder i lyset af resultatet fra Global Stocktake fra COP28.

Copenhagen Climate Ministerial

I de seneste fire år har Danmark været vært for et internationalt klimaministtermøde i foråret. Målet med ministtermødet er tidligt at løfte centrale diskussioner til politisk niveau for at fastholde momentum på klimaområdet og gøde jorden for bedst mulige resultater ved årets klimaforhandling (COP). Copenhagen Climate Ministerial har alle fire år været afholdt i samarbejde med det ind- og udgående COP-formandskab, der har været faciliteret en opfølgning på resultater fra forrige COP samt en diskussion af de væsentlige emner forud for årets COP.

Dansk engagement med små østater (SIDS)

De små udviklingsøstater (SIDS) er nogle af de mest sårbare lande over for effekterne af klimaforandringer. Derfor er SIDS bl.a. en strategisk vigtig allieret for Danmark i forhold til at øge internationale ambitioner og præge reduktionsdagsordenen i en ambitiøs retning. Danmark er en konstruktiv partner for SIDS og øger løbende sit engagement med østaterne. Det gør Danmark bl.a. i Stillehavsregionen igennem Pacific Island Forum og the Pacific Community i 2024, herunder ved at støtte energiomstilling og understøtte strategien for et fossilfrit Stillehav i 2050.

Bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer

Danmark arbejder aktivt for, at brugen af havområder skal ske på bæredygtig vis. For at også fremtidige generationer kan nyde godt af havets goder, er det væsentligt at opnå og opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer. Gennem bl.a. havstrategien, vandområdeplanerne, Natura 2000-planerne samt Danmarks Havplan arbejder regeringen for at bevare og sikre bæredygtig brug af havene og deres ressourcer. Med Aftale om Danmarks Havplan er det aftalt, at planlægningen til havs skal ske ud fra en økosystembaseret tilgang, der sikrer, at udbygning af vedvarende energi, udviklingen af fiskeriet og andre maritime erhverv sker på en bæredygtig måde, der tager hensyn til havmiljøet og biodiversiteten. Som opfølgning på Aftale om implementering af et grønt Danmark arbejdes der for at nedbringe udledning af næringsstoffer til de danske kystvande betydeligt over de kommende år, således at økosystemerne i de kystnære marine vandområder kan komme sig efter mange årtier med forøget belastning. Disse meget konkrete indsatser til kystvandene vil også komme de åbne havområder til gode. Endvidere bidrager Danmark til Verdensmål 14 gennem sit engagement i det internationale arbejde relateret til havmiljøet og bæredygtig forvaltning af havene samt den fælles europæiske fiskeripolitik.

Vurdering af delmål

14.1 Der er generelt ikke opnået god miljøtilstand i de danske havområder. (●, ☹)

14.2 Der er regulering til at sikre beskyttelse og genopretning af økosystemer, og der udvikles fortsat tærskelværdier mv. til at understøtte en økosystembaseret forvaltning. Tærskelværdier anvendes til at vurdere, hvorvidt god miljøtilstand er opnået samt til at fastsætte miljømål mhp. at opnå dette. (●, ☹)

14.3 Forsuringen af havet er svagt stigende. (●, ☹)

14.4 Målet er ikke nået for alle bestande. I løbet af de seneste ti år har der været en positiv udvikling i Nordsøen for de fiskebestande, som primært udnyttes af danske fiskere. I Østersøen er udviklingen ikke lige så positiv. Her har flere bestande fået det dårligere. (●, ☹)

14.5 Over 30 pct. af danske kyst- og havområder er udpeget som beskyttede områder, og regeringen har med alle Folketingets partier aftalt yderligere udpegninger. (●, ☹)

14.6 Den Fælles Fiskeripolitik (EU) fastsætter regler for tildeling af statsstøtte til fiskerisektoren. (●, ☹)

14.7 Ikke relevant i Danmark.

Indsatser for at opnå god miljøtilstand i danske havområder sker især gennem Danmarks implementering af EU-regulering som bl.a. vandrammedirektivet, havstrategidirektivet og naturdirektiverne. Regeringen har derudover iværksat en grøn areal-omlægning, som skal bidrage til at mindske udledningen af næringsstoffer og Danmarkshistoriens største genopretningsindsats til havs med etablering af Havnaturfonden.

Danmarks primære udfordringer ift. Verdensmål 14 er påvirkningen fra næringsstoffer, fiskeri og miljøfremmede stoffer. For at bringe danske havområder i god miljøtilstand kræves både nationale og internationale indsatser. Derudover betyder naturlige forhold i havet, at det kan tage mange år at opnå god miljøtilstand.

Danmarks globale indsats

Danmark arbejder for at skabe nye internationale aftaler om marint affald og har bidraget til vedtagelsen af internationale aftaler om beskyttede havområder uden for national jurisdiktion og nye, globale naturmål, herunder et mål om 30 pct. beskyttede områder på havet globalt, hvilket bidrager til delmål 14.1, 14.2, 14.5 og 14.c. Derudover arbejder Danmark for at opnå et godt havmiljø i de regionale havkonventioner, HELCOM (konvention om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet) og OSPAR (konvention om beskyttelse af det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhav) og for at beskytte det arktiske havmiljø gennem PAME (arbejdsgruppen for beskyttelse af det arktiske havmiljø) under Arktisk Råd. Danmark støtter EU's biodiversitetsstrategi og er desuden engageret i EU's kommende Ocean Pact, hvis formål er at arbejde for en bedre og mere bæredygtig forvaltning af havene.

Udvalgte indsatser

Bekæmpelse af plastikforurening

Omkring 70-90 pct. af det marine affald består af plastikaffald. Danmark arbejder derfor nationalt og internationalt for at mindske plastikaffald i havet. Danmark har således tidligere gennemført en national plastikhandlingsplan (2018-2022). Det fremgår desuden af *Ansvar for Danmark*, at der skal gennemføres en ny plasthandlingsplan med det formål at få nedbragt plastik i den danske natur. Herudover er EU-regulering som engangsplastdirektivet og emballageforordningen med til at forebygge, at plastik ender i naturen, ligesom EU's medlemsstater, herunder Danmark, har forpligtet sig til at arbejde for en global plastikaftale om at gøre en ende på plastikforurening, herunder i havet.

Fiskeri

Danmark arbejder inden for rammerne af EU's fælles fiskeripolitik for et mere bæredygtigt fiskeri, en bedre ressourceudnyttelse og en økosystem-baseret fiskeriforvaltning. Landingsforpligtelsen medvirker til en mere bæredygtig udnyttelse af fiskebestandene. Ligeledes støtter Danmark kystfiskere gennem en særlig frivillig ordning, som gør skånsomt kystfiskeri mere attraktivt (delmål 14.4, 14.b og 14.6).

Beskyttede områder

Danmark har udpeget over 30 pct. af sine kyst- og havområder som beskyttede, herunder er 6 pct. udpeget som strengt beskyttet. Regeringen har, sammen med alle Folketingets partier, derudover besluttet, at andelen af strengt beskyttede områder skal øges til 8 pct. af havarealet i 2028 og 10 pct. i 2030.

Naturgenopretning

Danmark har etableret en havnaturfond, der skal bidrage til genopretningen af naturen og

biodiversiteten i havene. Der er samlet afsat 500 mio. kr. til havnaturfonden frem til 2030. Midlerne skal bruges på konkret naturgenopretning i havet og data- og vidensindsamling.

Grøn skibsfart

Danmark arbejder både i internationale fora og i regi af strategiske sektorsamarbejder på at styrke indsatsen for grøn skibsfart, herunder at gøre skibene mere energieffektive. Ligeledes arbejder Danmark for en mere miljøvenlig skibsfart ved at gennemføre Ballastvandkonventionen i IMO (delmål 14.1) samt at der udledes færre skadelige partikler fra skibsfarten. Endvidere har vækstteam for Det Blå Danmark i marts 2025 overleveret deres anbefalinger til regeringen med fokus på den grønne omstilling af skibsfarten.

Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet

Danmark arbejder løbende for beskyttelse, genoprettelse og bæredygtig brug af økosystemer og skove samt fremme biodiversitet. Dette gøres gennem national lovgivning, EU-direktiver og en række internationale FN-konventioner vedrørende klima, biodiversitet og ørkendannelse. Ca. 60 pct. af Danmarks areal er landbrug. Regeringen ønsker mere vild natur, mere urørt skov og flere sammenhængende naturområder, hvor naturen får plads til at udbrede sig på mere naturlige præmisser end i dag. Med *Aftalen om et grønt Danmark* styrkes denne indsats, herunder omlægningen af en betydelig andel af landbrugsarealet til natur.

Vurdering af delmål

15.1 En stor del af de danske naturarealer er i ikke-gunstig tilstand. Der er fokus på at give natur og biodiversitet bedre vilkår med natur- og biodiversitetspakken. (●, ①)

15.2 Der er politisk fokus på skovrejsning, bæredygtig skovdrift og urørt skov. (●, ②)

15.3 Miljø- og Ligestillingsministeriet har kortlagt de forurenede grunde i Danmark, og der pågår en prioriteret indsats over for disse. (●, ②)

15.4 Ikke relevant for Danmark.

15.5 Den danske rødliste blev opdateret i 2019. En sammenligning med den foregående rødliste fra 2010 viste et fald i rødliste-indeksværdien. Dermed er der en indikation for, at arterne i Danmark er

blevet mere truet i perioden 2010-2019. Det er besluttet, at der skal udarbejdes en strategi for forvaltning af truede arter som led i natur- og biodiversitetspakken. (●, ②)

15.6 Danmark har ratificeret Nagoya-protokollen. (●, ②)

15.7 Danmark har implementeret Konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter gennem CITES-forordningen i EU. Konventionen implementeres ved overvågning og regulering af handel med truede arter. (●, ②)

15.8 Danmark har vedtaget lovgivning og afsat ressourcer til at bekæmpe og monitorere invasive arter. (●, ②)

15.9 Danmark bidrager primært til implementeringen af FN's strategiske plan for biodiversitet gennem EU's biodiversitetsstrategi. Danmarks Statistik har delvist implementeret System of Environmental-Economic Accounting (SEEA) i det grønne nationalregnskab, dog ikke om økosystemregnskaber. (●, ②)

EU's naturlov

Regeringen støttede det endelige kompromis om EU's naturgenopretningsforordning, som blev endeligt vedtaget i 2024. Medlemsstaterne skal fremover – udover at foretage selve genopretningen – løbende rapportere status over genopretning af naturområder samt implementering af genopretningsforanstaltninger til EU-Kommissionen. Første

rapport skal indgives senest den 30. juni 2028. Efter forordningen forpligtes medlemsstaterne til at træffe nødvendige genopretningsforanstaltninger i land-, kyst-, ferskvand- og havøkosystemer. Forordningen stiller desuden krav om, at foranstaltningerne skal dække henholdsvis 30 pct., 60 pct. og 90 pct. af arealet for udsatte områder senest i henholdsvis 2030, 2040 og 2050.

Som lille land med tæt befolkning og intensiv arealudnyttelse arbejder Danmark til stadighed med at optimere udnyttelsen af ressourcer og arealer på en bæredygtig og miljøvenlig måde. En udfordring for Danmark er, at en stor del af de danske naturarealer under EU's habitatdirektiv er i ikke-gunstig tilstand. Det gælder bl.a. mange skove, enge og kystnaturtyper.

Danmarks globale indsats

FN's globale biodiversitetsplan – Kunming Montreal aftalen. Regeringen har arbejdet aktivt for en ambitiøs aftale om nye, globale naturmål under FN's Biodiversitetskonvention (UNCBD). Dette lykkedes med Kunming Montreal aftalen, hvor der blev opnået enighed i december 2022. Aftalen indeholder målsætninger, indikatorer og en plan for opfølgning. Som en del af aftalen blev der opnået enighed om et globalt mål på 30 pct. beskyttede områder.

På globalt plan er Danmark aktiv i FN's Biodiversitetskonvention og har ratificeret den internationale aftale om adgang til og udnyttelse af genetiske ressourcer – en aftale, som beskytter biodiversitet ved at sikre retfærdig udbyttedeling. Denne er med til at opfylde delmål 15.6 om adgang til genetiske ressourcer. Der gives finansiell støtte gennem den Globale Biodiversitetsfond og via Den Globale Miljøfond (GEF). Derudover deltager Danmark også i internationalt samarbejde om bekæmpelse af handel med truede dyr og planter under CITES-konventionen, beskyttelse af vilde dyr og planter samt naturlige levesteder under Bern-konventionen, beskyttelse af migrerende arter under Bonn-konventionen (CMS) og beskyttelse af vådområder under Ramsar-konventionen. Disse indsatser er med til at opfylde delmål 15.1 om økosystemer, 15.5 om biodiversitet samt 15.7 og 15.c, der begge omhandler krybskytteri og beskyttede arter. Danmarks primære bidrag til delmål 15.9 om at implementere FN's strategiske plan for biodiversitet sker gennem EU's biodiversitetsstrategi. Hertil støttes den Internationale Organisation for Naturbeskyttelse (IUCN) og FN's Miljøorganisation (UNEP) indenfor en række initiativer til bæredygtig forvaltning og genopretning af natur og biodiversitet, herunder fremme af naturbaserede løsninger.

Danmark er aktiv i kampen mod global skovrydning, særligt gennem det danske Tropical Forest Initiative (TFI), der blev oprettet af regeringen i 2024. I kraft af dette initiativ er der afsat 1 mia. kr. til at bekæmpe afskovning af tropisk skov i perioden 2024-2027. Dette sker bl.a. gennem bidrag til specialiserede multilaterale fonde, skovbevarende projekter i danske samarbejdslande og i tæt samarbejde med civilsamfundet og NGO'er over hele verden.

Desuden bidrager Danmark også til delmål 15.2 om at begrænse skovrydning gennem arbejdet for at fremme ansvarlig og skovrydningsfri produktion af landbrugsråvarer som soja, palmeolie og kakao. Dette sker bl.a. gennem Amsterdam Partnerskabet og Forest Agriculture and Commodity Trade dialogue (FACT). Danmark har endvidere støttet EU's vedtagelse af skovrydningsforordningen.

Udvalgte indsatser

Naturnationalparker og urørt skov

Der skal i de kommende år etableres 21 naturnationalparker i Danmark samt en bynær naturnationalpark på Kalvebod Fælled. Naturnationalparkerne styrker natur og biodiversitet ved etablering af store sammenhængende naturområder, hvor naturen i højere grad end i dag kan udvikle sig på egne præmisser, og hvor skov- og landbrugsproduktion ophører. Af de 21 naturnationalparker er der indtil videre truffet beslutning om placering af de første 15, som vil brede sig over et areal på cirka 25.500 hektar. Det svarer til knap halvdelen af Bornholm.

Aftale om et Grønt Danmark

Aftalen om et Grønt Danmark indbefatter en betydelig opgradering af arealet med natur i Danmark, herunder markant mere skov – hele 250.000 hektar, svarende til størrelsen af Lolland, Falster og Bornholm tilsammen. Derudover skal 140.000 hektar, som i dag dyrkes på klimabelastende lavbundsjord, omlægges til natur.

Udpegning af urørt skov

Der er gennemført en udpegning af 75.000 hektar urørt skov i Danmark. Dette betyder, at flere træer bliver gamle og mosbegrøede, skovbunden bliver lysere og naturlige skovsøer og moser genopstår til gavn for dyr og planter. Lidt over 70.000 hektar på statens arealer, mens de resterende hektar er fordelt på andre offentlige arealer samt private arealer.

Skovområdet

Der blev i december 2020 indgået en aftale om en natur- og biodiversitetspakke (delmål 15.1, 15.2 og 15.5). Danmarks nationale skovprogram fra 2018 kortlægger udfordringer og muligheder på skovområdet og sætter mål og retning for en bæredygtig

udvikling af Danmarks skove, herunder mål for skovarealet og biologisk mangfoldighed. Som en del af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark og Aftale om et Grønt Danmark* vil regeringen fremlægge en samlet skovplan. Skove dækker i dag knap 15 pct. af landets areal, og den danske skovlov har bl.a. til formål at fremme bæredygtig skovdrift og at øge skovarealet.

Rammer for naturforvaltning

Som lille land med tæt befolkning og intensiv arealudnyttelse arbejder Danmark til stadighed med at optimere udnyttelsen af ressourcer og arealer på en bæredygtig og miljøvenlig måde. En væsentlig ramme for dansk naturpolitik er naturbeskyttelsesloven, men også EU's naturdirektiver, der udgøres af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet, EU's forordning om bekæmpelse af invasive arter og vandrammedirektivet (delmål 15.1, 15.5 og 15.8).

Ansvarlighed internationalt

Regeringen ønsker, at verdens biodiversitet og naturområder bevares og arbejder for at 30 pct. af klodens landområder beskyttes for at sikre biodiversiteten globalt (delmål 15.5). Danmark er aktiv i arbejdet mod skovrydning internationalt, herunder gennem Amsterdam Partnerskabet, der søger at støtte tiltag, som kan fremme ansvarlig og skovrydningsfri produktion af landbrugsråvarer som soja, palmeolie og kakao (delmål 15.2).

Jordsundhed

Ørkendannelse og udpining af jord udgør i stigende grad en udfordring for bl.a. fødevareforsyningsikkerheden, biodiversiteten og klimaet. Derfor har regeringen arbejdet for at etablere et fælles overvågningssystem af jordsundheden på EU-plan med det formål at styrke jordbundens sundhedstilstand i forbindelse med forhandlingerne af forslaget til et direktiv om jordbundsovervågning og -modstandsdygtighed. Det understøtter bl.a. delmål 15.3.

Støtte fredelige og inkluderende samfund. Give alle adgang til retssikkerhed og opbygge effektive, ansvarlige og inddragende institutioner på alle niveauer

I Danmark arbejder regeringen vedvarende for at sikre et trygt og sikkert samfund og et tilgængeligt og effektivt retsvæsen. Derfor har regeringen en ambition om at nedbringe sagsbehandlingstiden i forbindelse med behandling af straffesager og civile sager, ligesom der er iværksat en undersøgelse af, om de nuværende regler om fri proces og retshjælp i civile sager sikrer, at alle har adgang til at få hjælp eller juridisk bistand i retssystemet. Tryghed er en kerneværdi, som regeringen vil værne om og bygge videre på. Regeringen arbejder vedvarende for at bekæmpe utryghedsskabende adfærd, vold, organiseret kriminalitet og terrorisme gennem eksempelvis regeringens tryghedspakke, højere straffe for bl.a. personfarlig kriminalitet samt en mere effektiv indsats overfor økonomisk og organiseret kriminalitet.

Vurdering af delmål

16.1 Danmark fastholder et fokus på tryghed og sikkerhed i Danmark, der bl.a. er illustreret ved de seneste initiativer i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden. (●, ⊙)

16.2 Det er vurderingen, at der samlet set er tale om en tilfredsstillende opfyldelse af delmålet både aktuelt og løbende. (●, ⊙)

16.3 Der er i Danmark et kontinuerligt fokus på borgernes retssikkerhed. (●, ⊙)

16.4 Der er et kontinuerligt fokus på indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering i Danmark. (●, ⊙)

16.5 Danmark har siden 2015 været et af verdens to bedst placerede lande på Transparency Internationals Corruption Perceptions Index. (●, ⊙)

16.6 Der er transparens i offentlig budgetlægning, og borgernes tilfredshed med den offentlige service ligger på et højt niveau. (●, ⊙)

16.7 Åbenhed og demokratisk deltagelse vurderes på højt niveau. (●, ⊙)

16.8 Danmark arbejder generelt for at sikre stærke og repræsentative internationale organisationer, hvor udviklingslandene sikres medbestemmelse og indflydelse. (●, ⊙)

16.9 I Danmark gives alle en retlig identitet gennem fødselsregistrering. (●, ⊙)

16.10 Det er vurderingen, at der samlet set er tale om en særdeles tilfredsstillende opfyldelse af delmålet både aktuelt og løbende. (●, ⊙)

Danmark placerer sig overordnet godt, når det kommer til Verdensmål 16. Siden 2015 har Danmark været et af de to bedst placerede lande i verden på Transparency Internationals Corruption Perceptions Index, og der er et kontinuerligt fokus på de danske borgers retssikkerhed, hvilket senest er illustreret ved gennemførelsen af initiativ om effektivisering af straffesagskæden. Der er således

vedvarende fokus på at opretholde niveauet af tryghed og sikkerhed i Danmark. Dette understøttes af indsatsen mod både terrorfinansiering og hvidvask, som der fortsat et stort fokus på siden offentliggørelsen af handlingsplanen fra 2021 for FN's Verdensmål.

Dog er det regeringens mål, at der skal gøres mere for at mindske utrygheden, hvor den er mest udbredt i det offentlige rum og sætte yderligere ind over for utryghedsskabende adfærd. Regeringen vil endvidere gennemføre en strafreform, hvor der sættes hårdere og mere konsekvent ind over for bl.a. alvorlig personfarlig kriminalitet.

Danmarks globale indsats

Gennem sammentænkte indsatser støtter Danmark konfliktforebyggelse samt freds- og statsopbygning i skrøbelige og konfliktramte lande. Freds- og Stabilitetsfonden er et centralt dansk redskab til at støtte stabilisering i skrøbelige kontekster ramt af konflikter, der bidrager til humanitære kriser og giver grobund for voldelig ekstremisme og irregulære migrationsstrømme. Via Forsvarsministeriets FN-pulje støtter Danmark endvidere aktivt FN's reformagenda for at forbedre kvaliteten og effektiviteten af FN's fredsarbejde, herunder støtte de udsendes sikkerhed og øge antallet af kvinder i missionerne. Ydermere medvirker Danmark til at understøtte nationale og lokale myndigheders evne og kapacitet til at skabe sikkerhed og stabilitet inden for deres egne grænser gennem bidrag til en række af EU's civile og militære missioner samt via NATO. Disse indsatser bidrager til at bringe Danmark nærmere indfrielsen af delmål 16.a om forebyggelse og bekæmpelse af vold, terrorisme og kriminalitet.

Udvalgte indsatser

Strafreform

Regeringen vil gennemføre en strafreform, hvor der sættes hårdere og mere konsekvent ind over for bl.a. alvorlig personfarlig kriminalitet, herunder vold og voldtægt. Kriminelle skal kunne idømmes straffe, der i langt højere grad afspejler forbrydelsens grovhed (delmål 16.1).

Tryghedspakken

Pakken indeholder 15 initiativer, der har til formål at sætte ind over for utryghedsskabende adfærd, så det bliver mere trygt for alle at færdes i f.eks. boligområder og på togstationer, herunder om øget tv-overvågning i det offentlige rum samt initiativer, der skal øge trygheden i nattelivet (delmål 16.1).

Handlingsplan mod antisemitisme

I januar 2022 offentliggjorde den daværende regering en handlingsplan mod antisemitisme med 15 initiativer. Initiativerne vedrører bl.a. mere forskning om antisemitisme, forebyggelse af antisemitisme i særlige miljøer, beskyttelse af danske jøder og jødiske institutioner samt undervisning i Holocaust og antisemitisme. Den 25. juni 2024 præsenterede regeringen – sammen med de øvrige partier i Folketinget – 12 nye initiativer mod antisemitisme. Initiativerne er et supplement til handlingsplanen fra januar 2022 og udløber derfor også ved udgangen af 2025. De 12 initiativer fordeler sig i fire overordnede områder: 1) En styrket strafferetlig indsats, 2) Online antisemitisme, 3) Skole og uddannelse, samt 4) Forskning og oplysning. Blandt initiativerne er eksempelvis skærpelse af straffen for hadforbrydelser, kortlægning af antisemitisme på sociale medier, prioritering af midler til forskning i antisemitisme mv. (delmål 16.1).

Bandepakke IV

Regeringen og et bredt flertal i Folketinget blev i november 2023 enige om *Aftale om bandepakke IV – Trygge nabolag i hele Danmark*, der indeholder i alt 44 initiativer, der over en bred kam sikrer et strammere greb om banderne, så vi får tryggere nabolag i hele Danmark. Store dele af bandepakkens initiativer trådte i kraft den 1. juli 2024 (delmål 16.1 og 16.4).

Oprettelse af National Enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)

Den 1. januar 2022 blev NSK etableret. NSK har til opgave at efterforske og strafforfølge de mest komplekse sager og ressourcetunge sager om bl.a. økonomisk kriminalitet og organiseret kriminalitet. I regi af NSK er der etableret et operativt samarbejde til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering (delmål 16.1 og 16.4).

Lov om styrket indsats mod seksuelt krænkende materiale

I takt med den teknologiske udvikling opstår der nye muligheder for at begå seksualforbrydelser. Derfor skal straffelovgivningen følge med udviklingen. Regeringen har derfor fremsat et lovforslag, der har til formål at styrke indsatsen mod seksuelt krænkende materiale, herunder seksuelt materiale med børn. Lovforslaget trådte i kraft den 1. juli 2025 og indebærer bl.a. en udvidelse af straffelovens bestemmelser om seksuelt materiale med personer under 18 år, så bestemmelserne også omfatter såkaldte pose-ringsbilleder og -videoer (delmål 16.2).

Tryghed i nattelivet, særligt for unge kvinder

Regeringen lancerede i marts 2025 en handlingsplan for tryghed i nattelivet, der indeholder 10 initiativer, der skal bidrage til øget tryghed i nattelivet, med særlig fokus på unge kvinder (delmål 5.2 og 16.1).

Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og øg midlerne til at nå målene

Styrkelse af de globale partnerskaber er en afgørende forudsætning for at opnå en mere bæredygtig verden i 2030, og Danmark arbejder ambitiøst for mål 17. Det er Danmarks ambition, at vi skal spille en international udviklingspolitisk nøglerolle. Selvom vi er et lille land, er vi en relativt stor donor, og vi kan skabe en stor forskel, når vi i partnerskaber inspirerer andre lande med nye innovative løsninger. Derfor vil regeringen fortsat understøtte internationale partnerskaber og alliancer mellem regeringer, virksomheder, byer, finansielle institutioner og civilsamfundet, og vi vil fortsat prøve kræfter med nye løsninger ift. finansiering og løsninger af konkrete udviklingsudfordringer.

Vurdering af delmål

17.1 Danmark bidrager til delmålet gennem udviklingssamarbejdet via bilaterale landeprogrammer og gennem IMF og Verdensbanken. (●, ①)

17.2 Danmark lever op til at bidrage med 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand til udviklingslande. (●, ①)

17.3 Det er en prioritet inden for dansk udviklingsbistand at mobilisere additionel kapital til investeringer i udviklingslande. (●, ①)

17.4 Danmark bidrager til opfyldelsen af delmålet gennem sit multilaterale engagement. (●, ①)

17.5 Det er en prioritet inden for dansk udviklingsbistand at støtte investeringsfremmende tiltag for de mindst udviklede lande, bl.a. gennem privatsektor initiativer i landeprogrammer. (●, ①)

17.6 Det er ikke muligt at give en fagligt begrundet vurdering af Danmarks placering til dette delmål.

17.7 Danida Green Business Partnerships (DGBP) fremmer kommercielt orienterede partnerskaber mellem virksomheder, civilsamfundsorganisationer og andre aktører for at skabe bæredygtig økonomisk udvikling i udviklingslandene. (●, ①)

17.8 Det er ikke muligt at give en fagligt begrundet vurdering af Danmarks placering til dette delmål.

17.9 Som led i Danmarks omfattende udviklingssamarbejde arbejder Danmark med kapacitetsopbygning mhp. national implementering af Verdensmålene. (●, ①)

17.10 WTO er ramt af store udfordringer, men Danmark arbejder aktivt inden for rammerne af EU for at få reformeret WTO og indgået nye handelsaftaler. (●, ①)

17.11 Danmark arbejder hovedsageligt gennem EU, herunder via GSP-ordningen, der sikrer told- og kvotefri adgang for de mindst udviklede lande, og via Aid for Trade programmet. (●, ①)

17.12 Under EU's arrangement om generelle told-præferencer (GSP) ydes de mindst udviklede lande told- og kvotefri adgang til EU. (●, ①)

17.13 Danmark har som en lille og åben europæisk økonomi i mere end fire årtier ført fastkurspolitik. Det har været grundlaget for en stabilitets- og vækstorienteret økonomiske politik på tværs af skiftende regeringer. (●, ①)

17.14 Danmark er i gang med at udarbejde en opdateret handlingsplan for Verdensmålene. (●, ①)

17.15 Der er fokus på, at bilateralt udviklingssamarbejde udfoldes med respekt for de pågældende landes egne prioriteter. (●, ①)

17.16-17.17 Danmark har en stærk tradition for samarbejde med forskellige aktører nationalt og internationalt. (●, ①)

17.18 Danmark arbejder med kapacitetsopbygning gennem strategiske rammer for det bilaterale samarbejde, myndighedssamarbejde og gennem multilaterale institutioner. (●, ①)

17.19 Under ordningen for myndighedssamarbejde arbejder Danmarks Statistik med opbygning af kapacitet til pålidelig statistikproduktion i udvalgte udviklingslande. (●, ①)

Igennem Impact Fund Denmark har Danmark igangsat en række nye initiativer med det formål at mobilisere kapital til investeringer i udviklingslande. Impact Fund Denmark co-investerer igennem Verdensmålsfonden med danske pensionskasser 5 mia. kr. i udviklingslande. Den første Verdensmålsfond er nu fuldt investeret, og Impact Fund Denmark er i gang med at rejse kapital til en ny fond. Her har de første pensionskasser givet tilsagn om deres deltagelse. Foruden Impact Fund Denmark's egen kapital og fonde forvalter Impact Fund Denmark en statsgaranteret udviklingsgarantiramme på 2 mia. kr. Udviklingsgarantier er velegnede til at mobilisere privat kapital, og det primære formål med garantirammen er netop at mobilisere private investeringer i udviklingslande herunder især klimainvesteringer, og dermed bidrage til at understøtte Danmarks ambition om at øge klimafinansiering.

Danmark har støttet aftaler og ordninger, der gør EU til det mest åbne marked for udviklingslande, især for de afrikanske lande syd for Sahara. Men der er behov for stærkere økonomiske relationer mellem EU og udviklingslandene. Markedsadgang kan ikke stå alene. Derfor har Danmark støttet at den nye partnerskabsaftale med landene i Afrika, Caribien og Stillehavet ("Samoaftalen") har fokus på bedre rammevilkår for investeringer, handelsfremme, regional integration, menneskerettigheder og bæredygtighed.

For at indfri Verdensmålene er der dog behov for stærkere økonomiske relationer mellem EU og udviklingslandene. Markedsadgang kan ikke stå alene. Derfor indgår både bæredygtig handel, vækst og investeringer i den nye aftale med 77 udviklingslande i Afrika, Caribien og Stillehavet (også kaldet AVS-landene) fra 2024. Konkret arbejdes der for bedre rammevilkår for investeringer, handelsfremme og regional integration imellem AVS-landene, hvilket understøtter delmål 17.11 om bl.a. at øge udviklingslandenes eksport. Den nye aftale understreger, at der i handelssamarbejdet skal tages hensyn til både mennesker og miljø for at sikre ansvarlig og inkluderende bæredygtig vækst.

Danmarks globale indsats

Som en troværdig og respekteret partner, der lever op til sit internationale ansvar, er Danmark et foregangsland, der inspirerer andre og større lande og økonomier til at følge trop. Danmark vil fortsat understøtte internationale partnerskaber og alliancer mellem regeringer, virksomheder, byer, finansielle institutioner og civilsamfundet. Ved at kombinere viden, innovation og teknologi på tværs af sektorer er det ambitionen, at Danmark skal finde nye løsninger på globale udfordringer. Globale partnerskaber og initiativer er også et nøgleinstrument i udmøntningen af den danske globale klimaindsats. Danmark kan ved at lede med eksemplets magt bruge den danske nationale indsats til at inspirere i udlandet og skubbe på for, at andre lande og aktører også øger deres ambitioner på klimaområdet. Den danske globale klimaindsats har fokus på at præge lande og andre aktører i, gennem multilaterale partnerskaber og via globale initiativer til at forpligte sig til ambitiøse målsætninger for at reducere globale udledninger og for at støtte udviklingslandes klimatilpasningsindsatser.

Udvalgte indsatser

Kenya og Danmark har gennem de sidste 10 år haft et myndighedssamarbejde med fokus på blandet andet fødevaresikkerhed. Med afsæt i kapacitetsopbygning hjælper danske eksperter fra Fødevarestyrelsen de kenyanske fødevaremyndigheder. Kenya har sat fødevaresikkerhed på dagsorden som "A matter of national security". I det lys er mere end 12 love blevet revideret, og Danmark har støttet udarbejdelse og koordinering mellem de involverede myndigheder for at styrke fødevaresikkerheden og nedbringe tabet efter høst. Derudover har myndighedssamarbejdet bidraget til, at Kenya som det første land i Afrika anerkender madspild og arbejder målrettet med at forbedre dette. Myndighedssamarbejdet implementeres i 18 lande med deltagelse af 12 danske myndigheder (delmål 17.6 og 17.9).

National ressourcemobilisering

Det største potentiale for udviklingsfinansiering ligger i udviklingslandenes nationale ressourcer. Danmark støtter derfor udviklingslandene til at øge skatteindtægter og bekæmpe skatteunddragelse, korruption og illegale kapitalstrømme. Det sker gennem kapacitetsudvikling af skattemyndigheder ift. udarbejdelse af fair og progressive skattepolitikker og styrket skatteopkrævning. Danmark støtter desuden et styrket internationalt skattesamarbejde, og således har Danmark implementeret den internationale aftale om minimumsskat af store multinationale selskaber, ligesom Danmark deltager i arbejdet med udarbejdelse af en FN-rammekonvention for internationalt skattesamarbejde (delmål 17.1).

Reform af de multilaterale udviklingsbanker

Den officielle udviklingsbistand er vigtig, men dækker kun en procentdel af finansieringsbehovet for at indfri Verdensmålene. Derfor arbejder Danmark for reform af den internationale finansielle arkitektur mhp. at levere mere finansiering til klima og udvikling. Her spiller især de multilaterale udviklingsbanker en vigtig rolle pga. det store potentiale i at øge udlånskapaciteten igennem forbedret bankforretning og øgede donorbidrag. Således har Danmark indkøbt hybridkapital i Verdensbanken, som geares 1:8, og øget bidraget til Verdensbankens fond for de fattigste lande, IDA, hvor midlerne øges 1:4 (delmål 17.3).

0,7 pct. af BNI i bistand til udviklingslandene

I en tid, hvor flere donorer reducerer udviklingsbistanden, fastholder Danmark niveauet for udviklingsbistand på 0,7 pct. af BNI. Således er Danmark med i en lille toneangivende kreds af lande, der lever op til FN's 0,7 pct.-målsætning (delmål 17.2). Som en del af udviklingssamarbejdet yder Danmark også klimabistand til udviklingslande med henblik på at støtte landene i den grønne omstilling samt i tilpasningen til klimaforandringerne. Den danske klimabistand tildeles bl.a. til indsatser, som understøtter Parisaftalens reduktionsmål, og til projekter, der fremmer klimatilpasning i udviklingslande.

Fonden for tab af skader

I 2024 støttede Danmark Klimatilpasningsfonden med 100 mio. kr. for perioden 2024-2027. Fonden er oprettet under UNFCCC og finansierer tilpasningsprojekter i udviklingslande. Med over 155 projekter har fonden hjulpet mere end 43 millioner mennesker siden 2010 (Adaptation Fund, 2024). Siden COP28-beslutningen om etableringen af

en ny fond til at respondere på tab og skader forårsaget af klimaforandringer har Danmark aktivt bidraget til at få aktiveret fonden. I 2024 udbetalte Danmark 175 mio. kr. til fonden og sidder som medlem af bestyrelsen i et delt sæde med Sverige og Finland. Danmark arbejder for, at fonden bliver i stand til at udbetale støtte senest i 2026.

Samarbejde med erhvervet om grønne løsninger

Danske virksomheder skaber grønne løsninger, der ikke kun bidrager til jobskabelse og grøn omstilling i Danmark, men også til en grøn, bæredygtig og socialt retfærdig omstilling globalt. Med en stærk, dansk tradition for offentlig-private samarbejder arbejder danske myndigheder sammen med dansk erhvervsliv. Den danske ekspertise inden for grønne løsninger kan spille en stor rolle for den globale grønne omstilling og samtidig bidrage til at skabe grøn vækst og beskæftigelse.

Fotokredit

Side 9: Colourbox.dk / Oliver Förstner

Side 17: Colourbox.dk / Jesper Frehr

Side 23: Colourbox.dk

Side 25: Colourbox.dk / Dab

Side 28: Colourbox.dk / Jan Sluimer

Side 36: Catherine Falls Commercial via Getty Images

Side 44: Colourbox.dk

Side 48: Colourbox.dk

Side 81: Colourbox.dk

Klausuleret

UDENRIGSMINISTERIET

Asiatisk Plads 2
1448 Copenhagen K

Tel: 33 92 00 00
Fax: 32 54 05 33
um@um.dk
www.um.dk